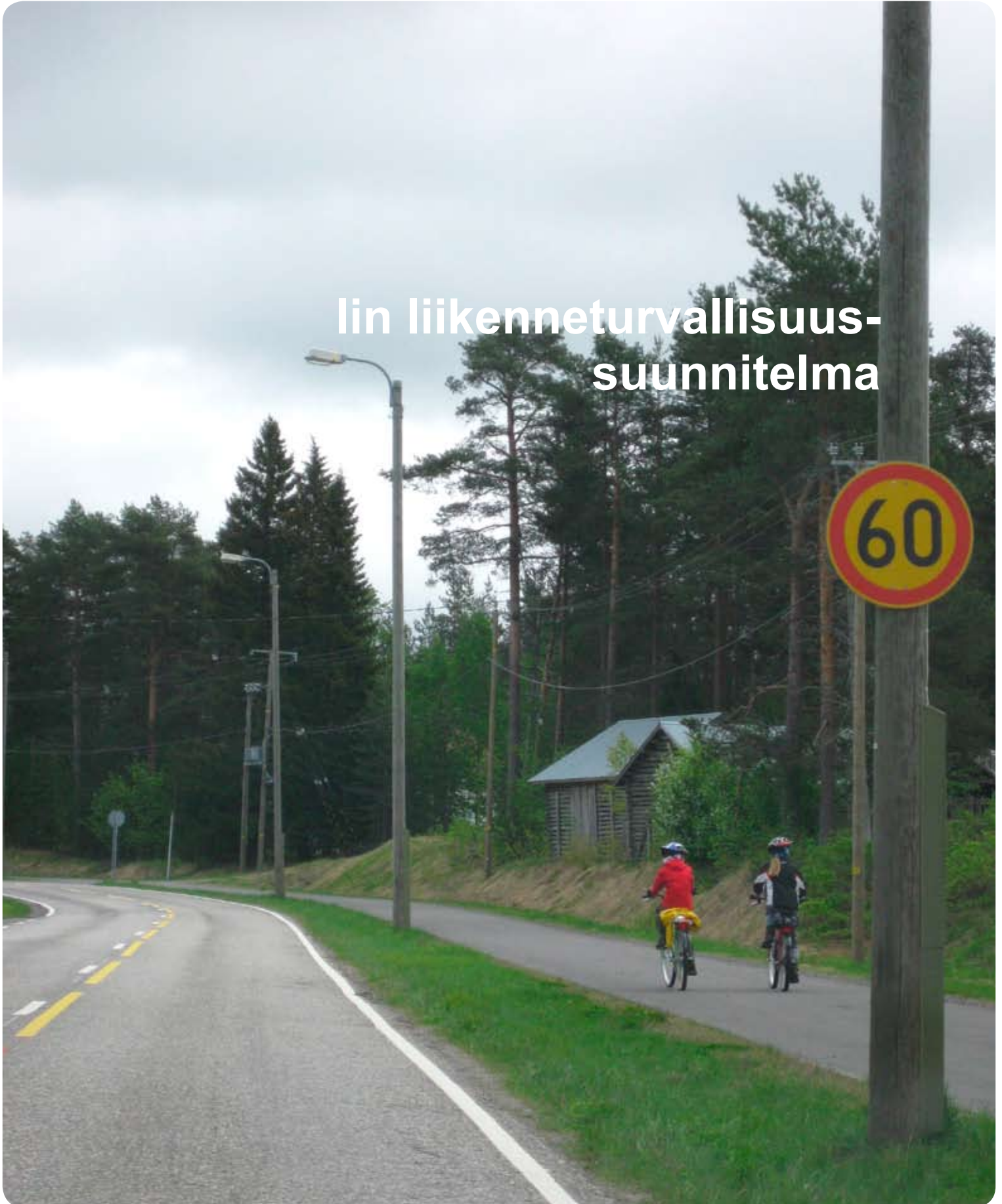

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

lin liikenneturvallisuu- suunnitelma

lin liikenneturvallisuus- suunnitelma

Taitto: Laura Pöllänen
Kansikuva: Tarja Jääskeläinen
Valokuvat ja kartat: Noora Airaksinen ja Laura Pöllänen

Kopijyvä Oy

Kuopio 2010

TIIVISTELMÄ

Haukiputaan, Iin ja Yli-Iin kunnat ovat laatineet liikenneturvallisuussuunnitelmat kunnille yhteisenä suunnitteluprosessina. Työn tuloksena laaditut kuntakohtaiset suunnitelmaraportit sisältävät sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmat. Kuntien liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelua ohjasivat työn aikana määritellyt kunnille yhteiset liikenneturvallisuuden parantamista koskevat periaatteet sekä tarkemmin kuntakohtaiset erityispiirteet. Myös liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelma laadittiin kunnille yhteisten periaatteiden ohjaamina.

Iin kuntaan on esitetty liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä yhteensä 56 kohteeseen. Parantamistoimenpiteiden suunnittelussa on painotettu pieniä, mutta tehokkaita toimenpiteitä ja niissä on keskitytty erityisesti keskusta- ja sivutaajamiin sekä koulujen ympäristöihin taajamissa ja haja-asutusalueilla. Toimenpiteiden toteuttaminen on vaiheistettu kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan; vuosina 2010-2013 ja 2014-2017 sekä vuoden 2018 jälkeen toteutettaviin toimenpiteisiin. Lisäksi erikseen on esitetty myös pienemmät ns. pikatoimenpiteet. Parantamistoimenpiteiden kustannuksiksi on arvioitu yhteensä 3,8 milj. €. Kustannukset eivät sisällä suuria valtatie 4 parantamishankkeita.

Yksittäisiin kohteisiin ehdotettujen parantamistoimenpiteiden ohella on esitetty myös yleisperiaatteita koskien mm. asuinalueiden 30 km/h-rajoitusten käyttöönottoa ja väistämisvelvollisuuskäytäntöjä, hidasteiden käyttöperiaatteita, nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia, suojateiden havaittavuuden parantamista, yksityistieliittymien näkemäraivauksia sekä mm. hajarakentamisen hallintaa. Lisäksi on esitetty esteettömyyden parantamisperiaatteita ja -toimenpiteitä.

Liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa on määritelty kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintamalli ja tehtävät, kytkeytyminen seudulliseen liikennekasvatustyöhön sekä hallintokuntakohtaiset liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset. Lisäksi on esitetty keskeisten yhteistyökumppaneiden osallistuminen liikennekasvatustyöhön sekä esitetty keinoja työnantajien saamiseksi mukaan liikenneturvallisuuden parantamiseen. Raportissa on esitetty myös liikennekasvatustyön kehittämisspolku kunnassa sekä liikenneturvallisuustyön seurannan toimintatavat.

ALKUSANAT

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ely) sekä Haukiputaan, lin ja Yli-lin kunnat käynnistivät keväällä 2009 kunnille yhteisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisen. Suunnitteluprosessi hoidettiin kunnille yhteisenä. Työn tuloksena laadittiin kaikkiin kuntiin omat kunta-kohtaiset suunnitelmaraportit, jotka sisältävät sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmat. Suunnitelman laatimista ohjanneeseen ohjausryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Tarja Jääskeläinen	Pohjois-Pohjanmaan ely
Heino Heikkinen	Pohjois-Pohjanmaan ely
Raimo Pöykiö	Pohjois-Pohjanmaan ely
Leo Oja	Pohjois-Pohjanmaan ely
Jukka Sipilä	Haukiputaan kunta
Seija Länden	Haukiputaan kunta
Markku Vitikka	lin kunta
Eero Ylitalo	Yli-lin kunta
Eero Kalmakoski	Liikenneturva
Yrjö Kropsu	Poliisi

Suunnitelman laatimisen ajaksi lin kuntaan perustettiin liikenneturvallisuustyöryhmä. Työryhmän antamat kommentit on huomioitu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteissä että liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja lin kunnan toimeksiannosta Sito-Kuopio Oy, jossa työstä on vastannut projektipäällikkönä DI Petri Launonen. Työhön ovat osallistuneet lisäksi DI Noora Airaksinen, ins.AMK Laura Pöllänen ja DI Marko Tikkanen.

Oulussa toukokuussa 2010

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SISÄLTÖ

1	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	9
1.1	Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään	9
1.2	Väestö, työpaikat ja palvelut	10
1.3	Maankäyttö ja kaavoitus	11
1.3.1	Nykyinen maankäyttö	11
1.3.2	Kaavoitus	11
1.4	Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	12
1.4.1	Tie- ja katuverkon erityispiirteet	12
1.4.2	Liikennemäärät	12
1.4.3	Tievalaistus	14
1.4.4	Kevyen liikenteen väylät	14
1.4.5	Nopeusrajoitukset	16
1.4.6	Hidasteet	18
1.5	Aikaisemmat suunnitelmat	18
2	LIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	20
2.1	Liikenneonnettomuudet	20
2.2	Liikenneturvallisuuskyselyt	29
3	LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	38
3.1	Tavoiteasettelun taustaa	38
3.2	lin kunnan liikenneturvallisuustavoitteet	39
3.2.1	Määrälliset tavoitteet	39
3.2.2	Toiminnalliset tavoitteet	39
4	LIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET	41
4.1	Suunnittelun lähtökohdat	41
4.2	Työn aikana määritellyt kunnille yhteiset periaatteet	41
4.3	Toimenpiteet	45
4.3.1	Keskusta-alue	45
4.3.2	Kuivaniemi	49
4.3.3	Haja-asutusalue	50
4.3.4	Valtatie 4	52
4.4	Toimenpideohjelmat ja vaikutukset	53
4.5	Toimenpiteiden vaikutukset	53
5	ESTEETTÖMYYS	55
5.1	Esteettömyyden nykytila	55
5.2	Kehittämistoimenpiteet	57
5.3	Pienet esteettömyystoimenpiteet	58

6	LIIKENNEKASVATUSTYÖN KEHITTÄMINEN	60
6.1	Yleistä	60
6.2	Liikennekasvatustyön nykytila	60
6.3	Liikennekasvatustyö on yhteistyötä	60
6.4	Liikenneturvallisuuksuustyöryhmä ja ryhmän toimintamalli	62
6.5	Seudullinen liikennekasvatustyö	64
6.6	Hallintokuntien liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide- ehdotukset	65
6.6.1	Tekninen toimi	65
6.6.2	Koulutoimi	66
6.6.3	Sosiaali- ja terveystoimi	67
6.6.4	Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	69
6.6.5	Keskushallinto ja työsuojelu	70
6.7	Yhteistyökumppanit	71
6.8	Liikennekasvatustyön kehittämisspolku ja ensimmäiset askeleet	72
6.9	Työnantajat	73
7	JATKOTOIMENPITEET	74
7.1	Suunnitelman käsittely	74
7.2	Jatkosuunnittelu	74
7.3	Seuranta	74
	LIITTEET	77

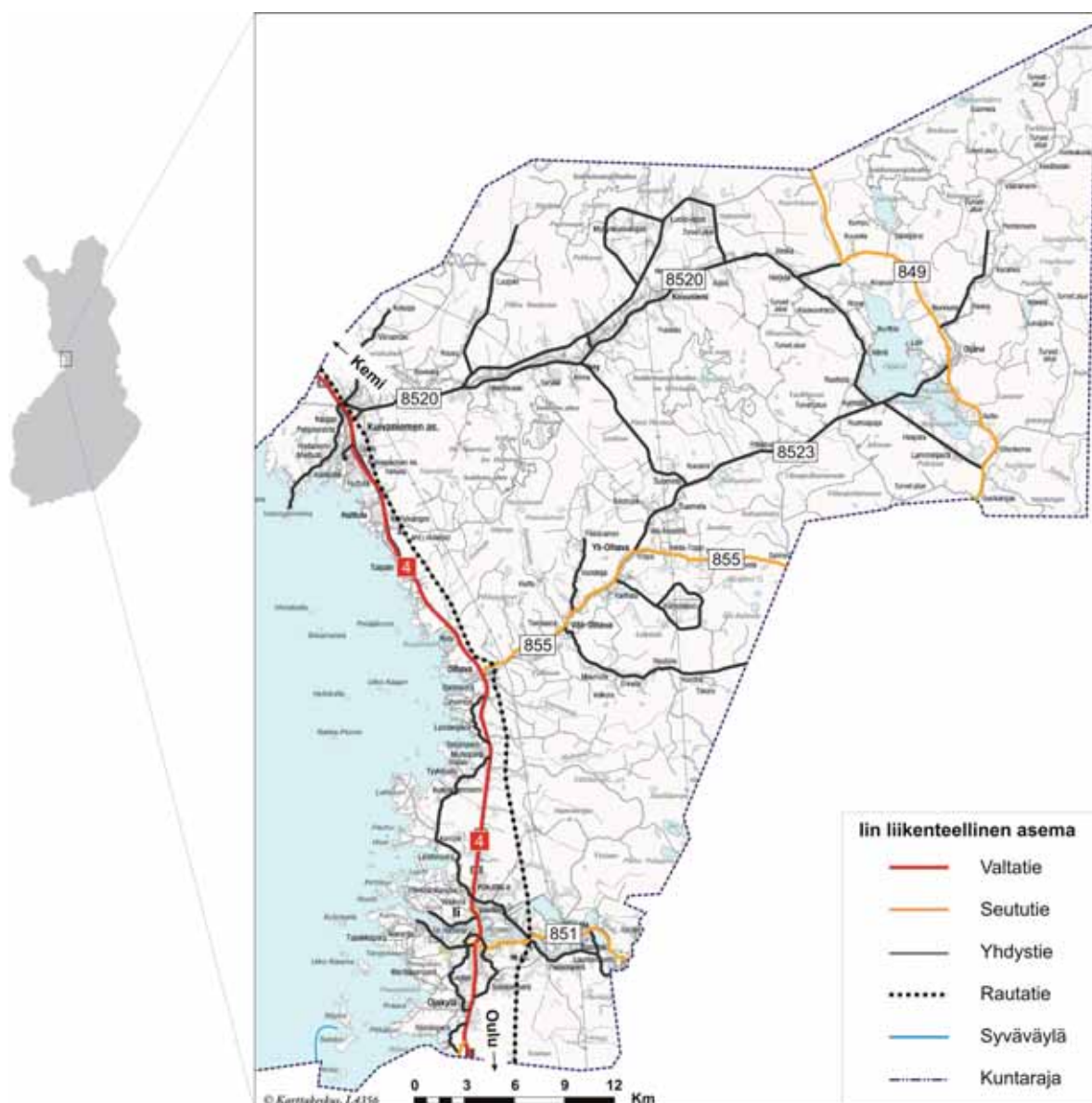
LIITE 1	Toimenpidekartat ja -taulukot
LIITE 2	Listaus pikatoimenpiteistä
LIITE 3	Yhteenveto Liikenneturvan materiaaleista.

1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään

lin kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Perämeren rannalla, noin 40 km päässä Oulusta. Kunta kuuluu Oulunkaaren seutukuntaan sekä toiminnallisesti myös Oulun seutuun. li ja Kuivaniemi liittyivät yhteen lin kunnaksi vuonna 2007.

lin kunnan läpi pohjois-etelä -suunnassa kulkeva valtatie 4 (Helsinki-Utsjoki) on valtakunnallisesti ja seudullisesti tärkeä pääväylä ja muodostaa kunnan tie- ja katuverkon rungon. Oulu-Kemi -rautatie kulkee lin kautta, mutta junat eivät pysähdy kunnan alueella. Lähimmät rautatieasemat sijaitsevat Oulussa ja Kemissä. Lähin lentoasema sijaitsee Oulussa. (Kuva 1).

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja kunnan liikenteellinen asema.

Ihmisten liikkuminen perustuu henkilöautoon, jolla tehdään suurin osa matkoista. Kevyttä liikennettä käytetään pääosin lyhyisiin 0-5 km pituisiin matkoihin. Joukkoliikenteen osuus on vähäinen. Auton käyttömahdollisuudet ja asuinpaikan vaikutus liikkumistapoihin korostuu erityisesti haja-asutusalueilla. Tie- ja katuverkon merkitys on erittäin suuri myös kuljetusten hoitamisessa.

1.2 Väestö, työpaikat ja palvelut

Väestö

lin kunnassa asui vuoden 2009 lopussa noin 9 300 henkilöä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan lin kunnan asukasmäärä tulee kasvamaan vuoteen 2030 mennessä noin 1 650 henkilöllä.

Työpaikat ja pendelöintiliikenne

lin merkittävimpiä työllistäjiä ovat yhteiskunnalliset palvelut sekä teollisuus.

lin kunnan alueella on työpaikkoja noin 2 330 kpl. Vajaa 60 % lissä asuvasta työvoimasta kävi vuonna 2005 töissä omassa asuinkunnassaan. lin kunnan pendelöintiliikenne on voimakasta; Oulussa kävi töissä lähes 900 lissä asuvaa. Lisäksi Haukiputaalla kävi töissä 175 lissä asuvaa. Muista kunnista lissä kävivät eniten töissä Oulussa (noin 250 henkilöä) ja Haukiputaalla asuvat (noin 135 henkilöä).

Palvelujen saavutettavuus

Kuntakeskus on lin kunnan voimakkain palvelukeskittymä, mutta suuri osa asiointiliikenteestä suuntautuu myös Ouluun. Peruspalvelut on järjestetty myös Kuivaniemellä. Kuntakeskuksessa ja Kuivaniemellä ovat lähipalvelut ovat saavutettavissa hyvin myös kevyellä liikenteellä, pidemmät matkat tehdään kuitenkin suurelta osin henkilöautoilla. Liikkumista synnyttävät paljon myös vapaa-ajan matkat, jotka suuntautuvat suurelta osin oman kunnan alueelle. Myös ko. matkat tehdään suurelta osin henkilöautoilla, lähiliikkumisympäristöissä tehtäviä kevyen liikenteen matkoja lukuun ottamatta.

Tuleva Oulun seudun kuntien laaja kuntaliitos voi tulevaisuudessa muuttaa merkittävästi myös lin kunnan liikkumistarpeita mm. mahdollisesta palvelujen keskittymisestä johtuen.

lin kunnassa on 10 perusopetusta antavaa koulua, joista kahdeksan on alakouluja, yksi yläkoulu ja yksi toimii sekä ala- että yläkouluna. Kunnassa on myös lukio, jossa opiskelijoita oli lukuvuonna 2008-2009 noin 120 henkilöä. Lukuvuonna 2008-2009 alakouluissa oppilaita oli noin 800 ja yläkouluissa noin 440. Oppilasmäärien ennustetaan muuttuvan siten, että lukuvuonna 2013-2014 oppilaita olisi alakouluissa noin 890 ja yläkouluissa noin 395.

1.3 Maankäyttö ja kaavoitus

1.3.1 Nykyinen maankäyttö

lin asutus ja myös kirkonkylä on keskittynyt valtaosin lijoen varteen, valtatie 4 molemmin puolin. Merkittävä asuinalue ja palvelukeskittymä on myös kunnan pohjoisosassa sijaitseva Kuivaniemi.

Kunnalle on tyypillistä em. keskus- ja sivutaajaman ohella vilkas hajaraken-taminen. Suuntaus on johtamassa liikenneturvallisuuksuudenkin kannalta haasteelliseen yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Yhdyskuntarakenteen kehitys näkyy kulkumuotojakaumassakin havaittavana kahden auton talouksien osuuden kasvuna.

1.3.2 Kaavoitus

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on vahvistettu vuonna 2005. Maakuntakaavassa on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä sellaiset aluevaraukset, jotka ovat tarpeen maakunnan kehittämisen kannalta. Kaavassa on osoitettu maakunnan aluerakenne sekä mm. kaupunki- ja maaseutualueiden kehittämisvyöhykkeet, matkailun vetovoima-alueet, liikenneverkon ja logistiikka-alueiden kehittäminen, tuulivoima-alueita, luonnon monikäyttöalueita, virkistysreittejä, luonnonsuojelualueet ja kulttuuriympäristön arvoja. Maakuntakaavan osalta ei liikenneturvallisuuksuunnitelman tarkkuustaso huomioon ottaen ole osoitettavissa sellaisia kohteita, jotka tulisi ottaa suunniteltavissa toimenpiteissä huomioon.

Yleiskaavat

lin kunnan alueella on voimassa lin keskustaajaman osayleiskaava 2010, joka on oikeusvaikutukseton aluevarausyleiskaava. Keskustaajaman osayleiskaava käsittää keskustan lisäksi lähiympäristön kyläalueet lukuun ottamatta lin Asemakylää. Yleiskaavasta rajattiin valtatie 4 koskevat alueet pois kaavan hyväksymisen yhteydessä. Kunnassa on parhaillaan käynnissä Asemakylän osayleiskaavan laadinta, jonka yhteydessä tarkastellaan myös valtatie 4 lin kohdan tulevia linjausvaihtoehtoja. Ko. suurempi valtatiehanke toteutuu kuitenkin vasta pitkällä tähtäimellä. On kuitenkin huomattava, että linjausvaihtoehdon ja siihen liittyvien eri alueidenkäyttöperiaatteiden valinnalla tulee olemaan kauaskantoisia vaikutuksia koko kunnan alueen liikkumistarpeisiin ja kuljetusten suuntautumiseen sekä tätä kautta myös liikenneturvallisuuksuuteen.

Muita lin kunnan alueella voimassa olevia yleiskaavoja ovat Kuivaniemen kirkonkylän yleiskaava, Ojakylän osayleiskaava, lin rannikon ja saarten yleiskaava sekä Oijärven yleiskaava.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

lin kunnassa on asemakaava-alueita keskustaajaman lisäksi Alarannalla, lilaakson teollisuuskylän alueella, Illinsaarella sekä Kuivaniemen keskustaajamassa ja Kaakkuriniemessä. lin kunnan alueella on ranta-asemakaavoja merenrannikolla ja saarissa sekä Meriänjärvellä ja Orastinjärvellä. Keskustan asemakaavoja tullaan tarkistamaan Asemakylän osayleiskaavan valmistumisen jälkeen.

Edellä mainittujen kaavojen vaikutukset liikennesuunnitteluun on tarkistettu ja otettu huomioon esitettävissä parantamistoimenpiteissä. Uusien kaavojen laatimisvaiheessa tulee maankäytön suunnittelu sovittaa yhteen liikennesuunnittelun kanssa, tarkistaa kaavojen liikenneturvallisuusvaikutukset sekä pyrkiä laajemminkin turvallisiin ja viihtyisiin lähiliikkumisympäristöihin, jotka mahdollistavat esim. lasten ja ikääntyneiden omatoimisen liikkumisen ja minimoivat liikkumistarpeita. Kaavojen liikenneturvallisuusvaikutusten tarkistuslista on esitetty mm. Ympäristöministeriön julkaisuissa.

1.4 Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

1.4.1 Tie- ja katuverkon erityispiirteet

lin kunnassa on maanteitä yhteensä 337 km. Tästä valtateiden osuus on 45 km, seututeiden 60 km ja yhdysteiden 232 km. Katuja lin kunnassa on yhteensä 40 km ja yksityisteitä yhteensä 130 km.

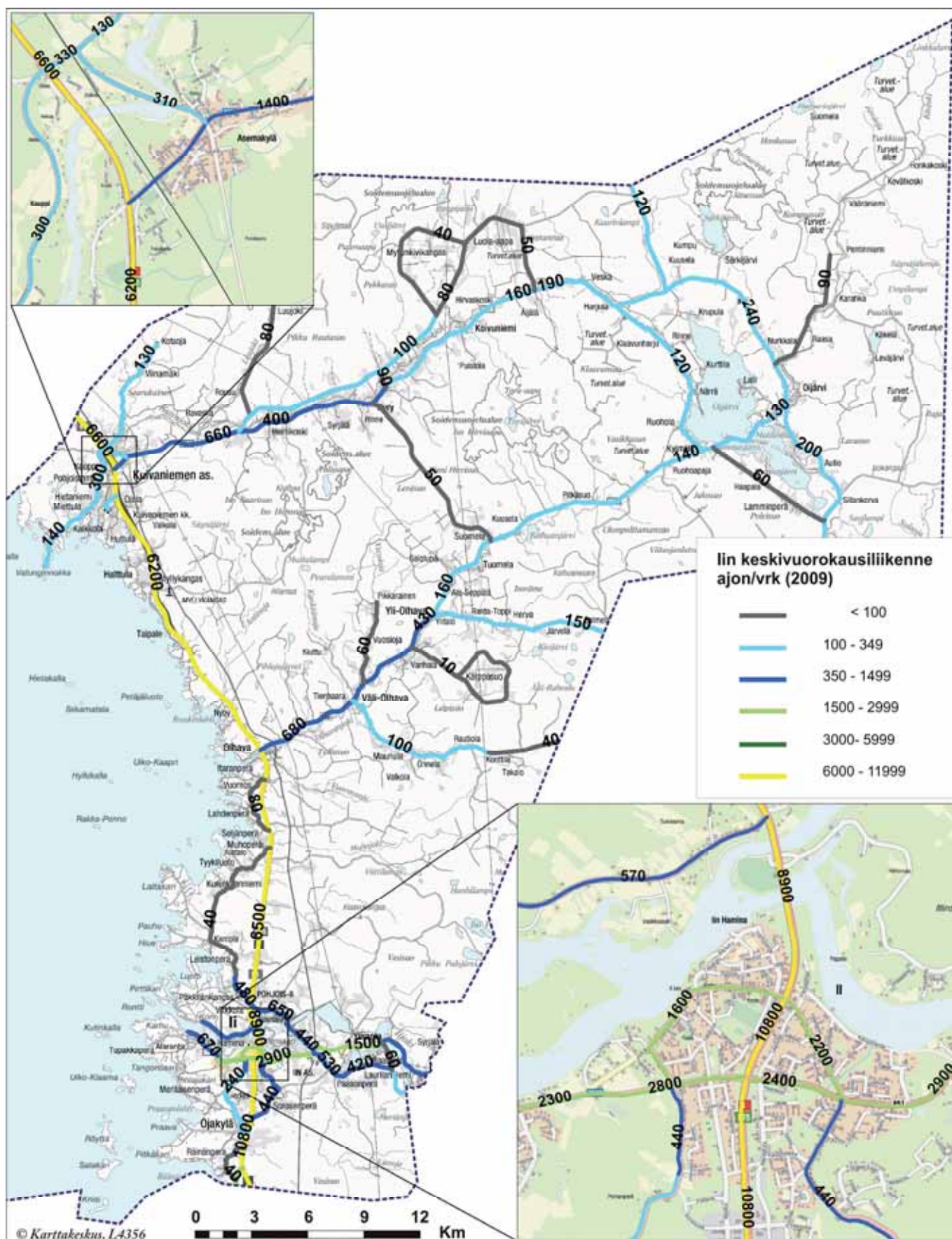
Alueen tie- ja katuverkon rungon muodostaa lin kunnan läpi kulkeva valtatie 4 (Helsinki-Utsjoki), joka on valtakunnallisesti ja seudullisesti tärkeä pääväylä ja tärkein tieyhteys alueelta niin pohjoiseen kuin etelään. Valtatie 4 on Oulun suuntaan suurelta osin moottoritie/leveäkaistatie (lin kohtaa lukuun ottamatta), pohjoisen suuntaan valtatie on huonompi.

Seututieverkko muodostaa valtatie 4 ohella seudun kuntakeskuksia ja kyliä yhdistävän tieverkon rungon. Seututie 851 on merkittävä yhteys lin ja Yli-iin kuntakeskustojen välillä. Lisäksi seututie 855 (Pudasjärvi-Olhava) on yhteys valtatieltä 4 Pudasjärvelle. Tieverkon hiussuoniston muodostaa haja-asutusalueella asumiselle ja liikkumiselle sekä mm. maa- ja metsätaloudelle tärkeä laaja alempi tieverkko sekä yksityistie- ja metsäautotieverkosto.

lin keskustan pääväylä on asemakaava-alueella oleva maantie (mt 18755). Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ko. maantie siirtynee jatkossa osaksi kunnan katuverkkoa.

1.4.2 Liikennemäärät

Valtatien 4 liikennemäärä on suunnittelualueella suurimmillaan lin keskustan kohdalla, jossa liikennemäärä on noin 10 800 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus noin 9 %). lin keskustan ja Haukiputaan kunnan rajan välisellä tieosuudella liikennemäärä vaihtelee 8 300–9 700 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 10-12 %). lin ja Kuivaniemen välillä liikennemäärä on 6 200-8 900 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 13-18 %). Kuivaniemen pohjoispuolella liikennemäärä on 6 600 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 18 %) (Kuva 2).

Kuva 2. Alueen maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät.

Muita vilkasliikenteisimpiä teitä ovat keskustan kohdalla Asematie, jonka liikennemäärä on 2 400-2 900 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 4 %) sekä Asemantie, jonka liikennemäärä on 2 200 ajon./vrk (raskaan liikenteen osuus 1 %).

Maantieverkostolla on myös paljon yhdysteitä, joiden liikennemäärät ovat hyvin pieniä (10-100 ajon./vrk) (Kuva 2).

1.4.3 Tievalaistus

Valtatie 4 on valaistu Haukiputaan kunnan rajalta aina Pohjois-lin kylän kohdalle saakka. lin pohjoisosissa valaistusta on myös Olhavan, Myllykankaan sekä Kuivaniemen kohdilla. Maanteiden varsilla olevaa valaistusta on kunnan alueella yhteensä noin 60 km keskittyen pääasiassa keskustan tuntumaan sekä Kuivaniemelle. Myös Hyryssä maantiellä 8520, Oijärvellä seututiellä 849 sekä Oijärvellä seututiellä 855 on valaistuja tieosuuksia asutuskeskittymien kohdilla. (Kuva 3). Maantieverkon ohella valaistusta on rakennettu kunnan katuverkolle noin 40 km.

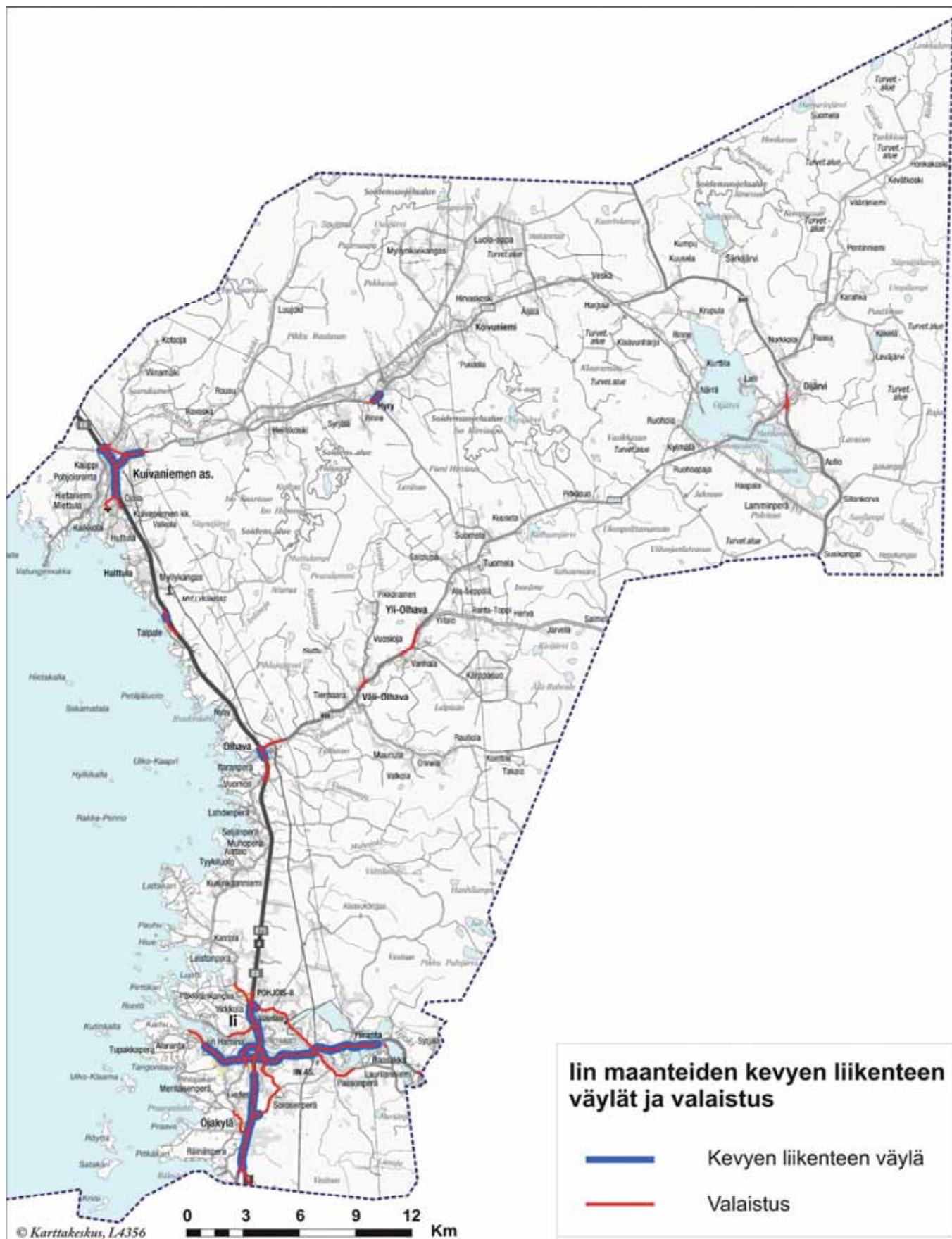
lissä valaistus on rakennettu lähtökohtaisesti koko katuverkolle. Valaistuksen vaatima kaapelointi toteutetaan myös uusille tonttikaduille, vaikka valaistusta ei heti rakentaisikaan. lin katuverkon valaistusta ei sammuteta yöaikaan.

1.4.4 Kevyen liikenteen väylät

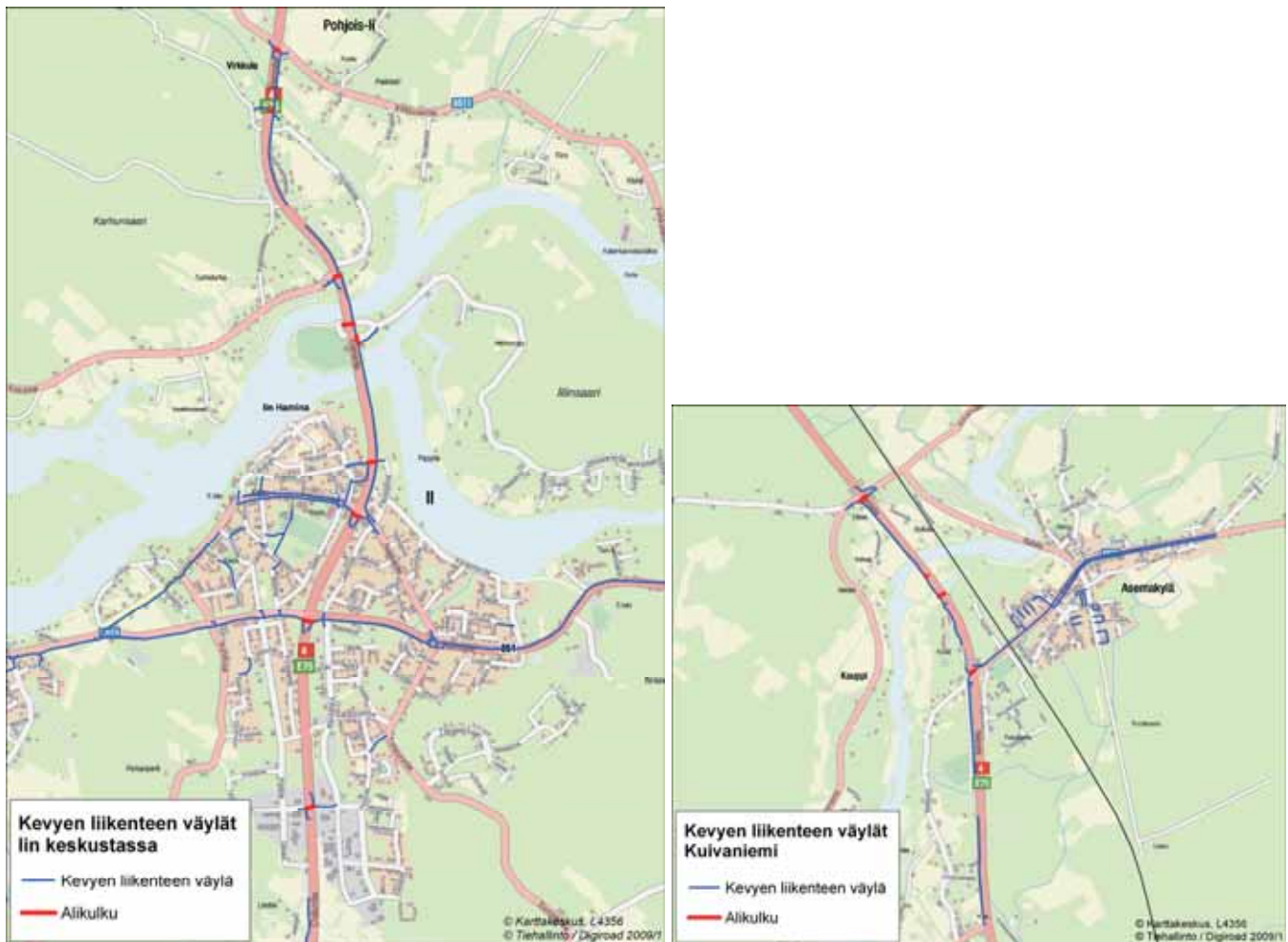
Kunnan alueella on maanteiden varsilla olevia kevyen liikenteen väyliä yhteensä noin 23 km:n matkalla. Valtatien 4 varrella on kevyen liikenteen väylä lin keskustan kohdalla noin 7 km:n matkalla ja Kuivaniemellä noin 2,6 km:n matkalla. Lisäksi Olhavan kohdalla on lyhyt kevyen liikenteen väyläjakso.

lissä kevyen liikenteen väylää on keskustan tuntumassa Alarannantien (mt 8513), Asematien (mt 851), Kirkkotien (mt 18755) sekä Asemantien (mt 18756) varrella sekä Kuivaniemellä ja Hyryssä Oijärventien (mt 8520) varrella. (Kuva 3).

Katuverkolla on lisäksi kevyen liikenteen väyliä lissä noin 9 km. Väylät on rakennettu suurelta osin pää- ja kokoojakatujen varteen.

Kuva 3. lin maanteiden tievalaistus ja kevyen liikenteen väylät (tilanne 25.5.2009).

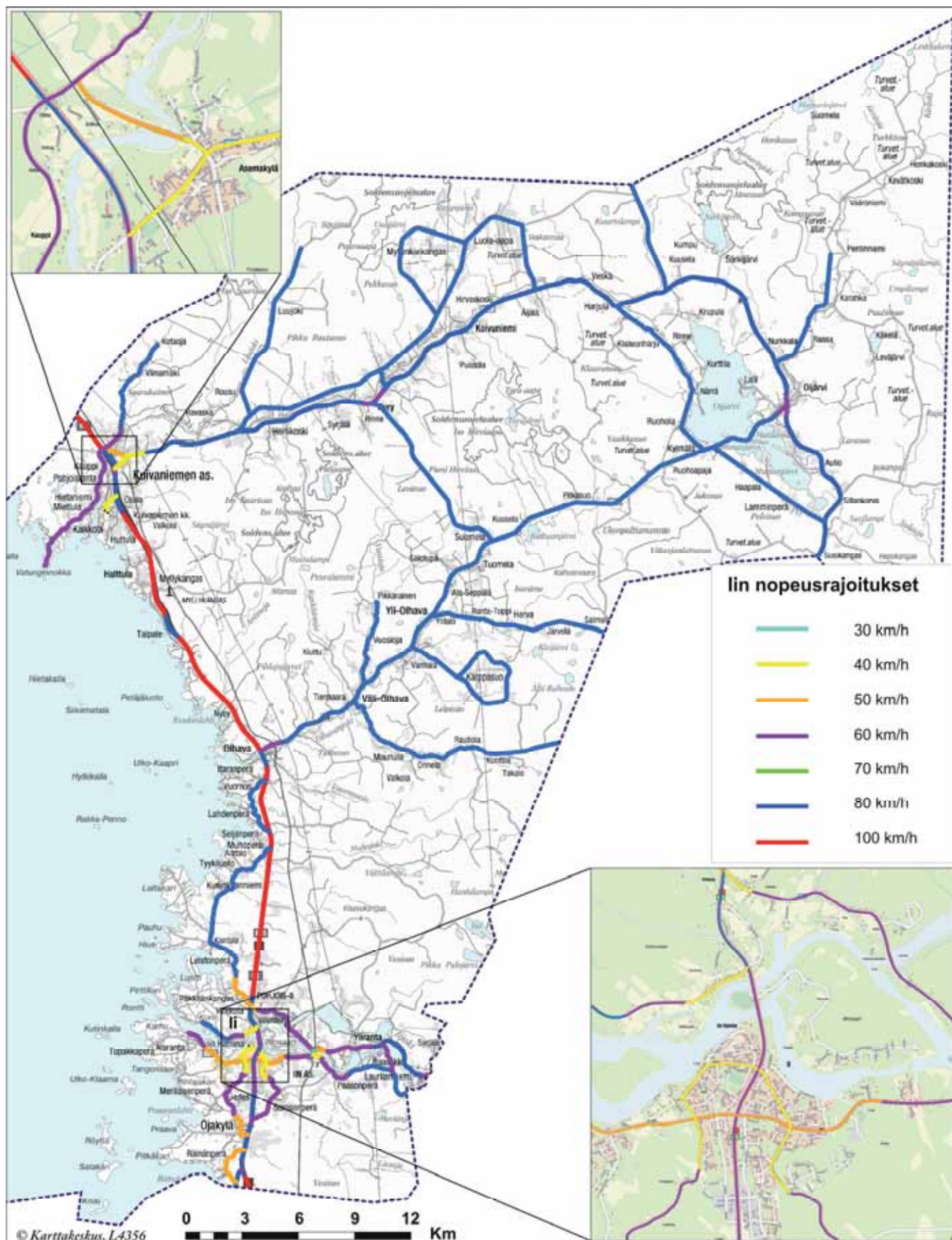
Kuva 4. Kuntakeskustan sekä Kuivaniemen keuyen liikenteen väylät (Digiroad 1/2009).

1.4.5 Nopeusrajoitukset

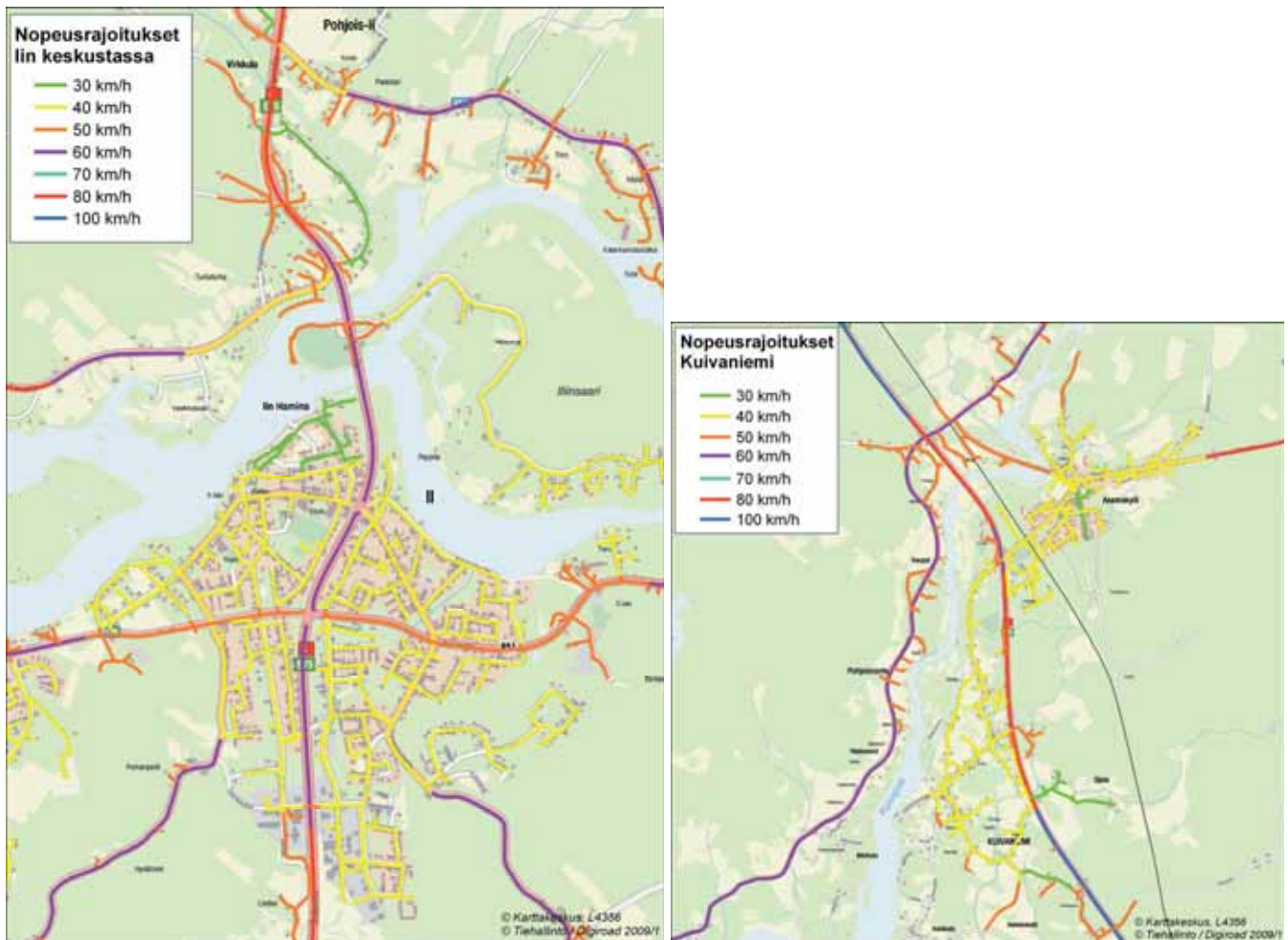
Valtatien 4 kesänopeusrajoitus on kunnan alueella 100 km/h lin keskustaa, Kuivaniemeä ja muutamaa liittymää lukuun ottamatta. lin keskustan kohdalla sekä Kuivaniemellä Oijärventien liittymässä nopeusrajoitus on 60 km/h. lin keskustan etelä- ja pohjoispuolella, Olhavassa sekä Taipaleen ja Kuivaniemen kohdalla nopeusrajoitus on 80 km/h. (Kuva 5)

Seutu- ja yhdystieverkoston nopeusrajoitus on pääsääntöisesti 80 km/h lukuun ottamatta taajamia ja niiden lähialueita sekä haja-asutusalueen asutuskeskittymiä, joiden kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h tai alhaisempi. Taajamien kohdalla nopeusrajoitus on 40 tai 50 km/h. Maanteillä 851, 855 ja 8520 on lisäksi käytössä talvinopeusrajoitus 70 km/h.

Keskustaajamissa ja asuinalueilla on toteutettu kattavasti aluenopeusrajoitus 40 km/h. Rajoitukseen on suurella osalla alueista yhdistetty myös tasarvoiset tonttikatujen väliset liittymät. Pienempiä nopeusrajoituksia on otettu käyttöön ainoastaan lin Haminan alueella. Valtakunnan tasolla jatkuvasti yleistyvää asuinalueiden 30 km/h-nopeusrajoitusta ei kunnan alueella ole muutoin käytössä.

Kuva 5. Alueen maanteiden nopeusrajoitukset (tilanne 25.5.2009).

Kuva 6. Kuntakeskustan sekä Kuivaniemen nykyiset nopeusrajoitukset (Digiroad 1/2009).

1.4.6 Hidasteet

lin kunnassa on käytetty korkeiden ajonopeuksien hidastamiseksi ja kevyen liikenteen ylitysten turvaamiseksi erityyppisiä hidasteita. Pääosin hidasteita on rakennettu koulujen lähistöille ja koulureiteille, mutta myös vilkkaimmille kevyen liikenteen ylityskohdille. Hidastetyyppeinä on käytetty korotettuja liittymäalueita ja korotettuja suojateitä, hidastetöyssyjä sekä mm. keskisarekkeellisia suojateitä.

1.5 Aikaisemmat suunnitelmat

Aikaisemmat liikenneturvallisuuksuunnitelmat

lin edellinen liikenneturvallisuuksuunnitelma valmistui vuonna 2000. Kuivaniemen liikenneturvallisuuksuunnitelma valmistui vuonna 2001.

Aikaisempien liikenneturvallisuuksuunnitelmien toimenpiteiden toteutuminen käytiin läpi suunnittelutyön aluksi. Toteuttamatta jääneet toimenpiteet huomioitiin liikenneturvallisuuksuunnitelman lähtöaineistona.

Valtatien 4 suunnitelmat

Valtatielelle 4 on laadittu useita sekä laajempia yhteysvälejä että yksittäisiä liittymiä koskevia suunnitelmia ja selvityksiä.

Valtatien 4 yhteysvälin Oulu – Kemi kehittäminen on koko Pohjois-Suomen kärkihankkeita. Väli Pohjois-li – Kuivaniemi (maakuntaraja) sijoittuu lin kunnan alueelle. Välille esitetään neljän keskikaiteellisen ohituskaistaparin rakentamista sekä yksityistie-, liittymä- ja pysäkkijärjestelyjä. Lisäksi esitetään siltojen leventämistä ja parantamista. Ohituskaistojen päihin esitetään tievalaistusta sekä ohituskaistaosuuksille hirviaitoja. Em. ohituskaistakohteista on laadittu tie- ja rakennussuunnitelmat. (Kuva 7)

lin keskustan kohdalla on lisäksi meneillään Asemakylän osayleiskaavan laajennustyö, jonka yhteydessä selvitetään valtatie 4 keskustan kohdan ohikulkutien linjausvaihtoehtoja.

Muut suunnitelmat

Haukiputaan, lin ja Yli-lin kuntien alueelle on laadittu lisäksi useita yksittäisiä, pääosin pieniä väylä- ja liittymäkohtaisia suunnitelmia. Suunnitelmat on otettu huomioon liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunniteltaessa.

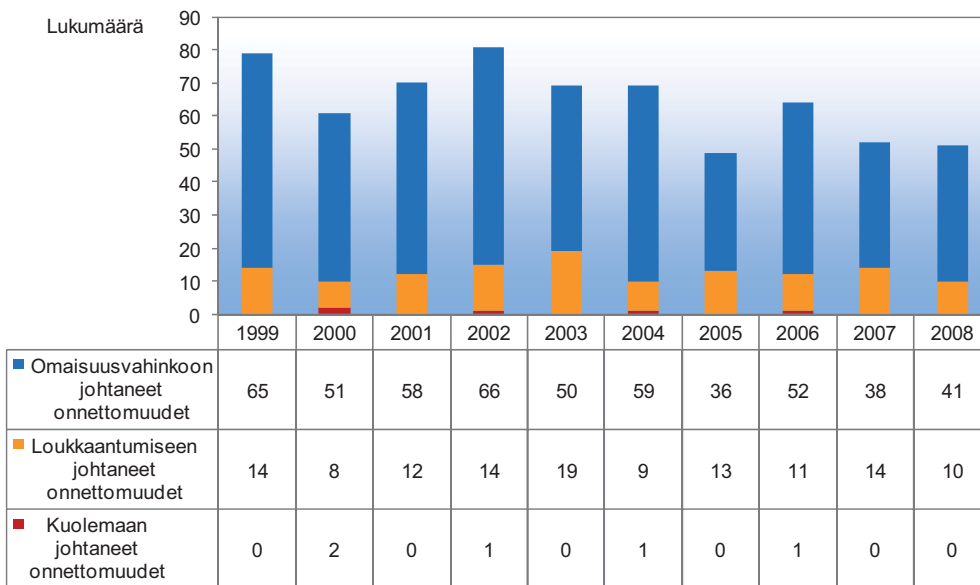
Kuva 7. Valtatie 4 Oulu – Kemi, yhteysvälin tavoitetila.

2 LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

2.1 Liikenneonnettomuudet

Laadittu onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. On arvioitu, että poliisin tietoon tulee vain osa kaikista liikenneonnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulevat poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa päätyy tilastoihin. Onnettomuustarkastelu käsittää maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto saatiin Tiehallinnon onnettomuusrekisteristä. Huomioon otettavaa on, että tiedot kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista ovat erityisesti tarkasteluajanjakson alkupuolella sijaintitiedoiltaan puutteellisia.

lin kunnan alueella tapahtui vuosina 1999-2008 yhteensä 645 onnettomuutta, joista maanteillä tapahtui 554 kpl sekä kaduilla ja yksityisteillä 91 kpl. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui 129 kpl (20,0 % kaikista onnettomuuksista), joista maanteillä tapahtui 110 kpl sekä kaduilla ja yksityisteillä 19 kpl. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui yhteensä viisi, joista neljä tapahtui maanteillä sekä yksi yksityisteillä. Tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli yhteensä kuusi ja loukkaantui 191 henkilöä. (Kuva 8)

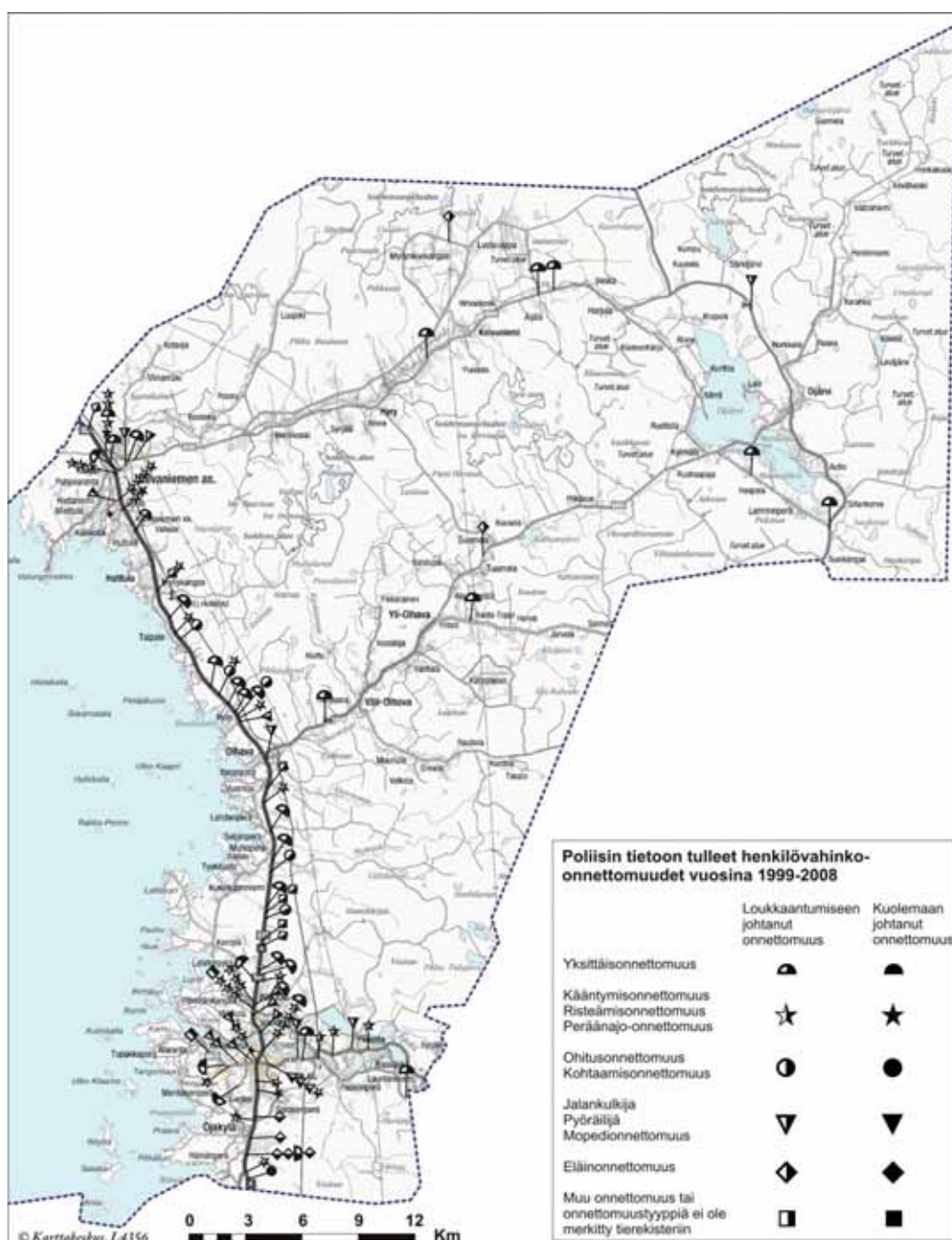

Kuva 8. lin tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet liikenneonnettomuudet.

Kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet) yhteensä 62 onnettomuudessa (9,6 %). Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista kuljettaja oli juopunut 52 onnettomuudessa (9,4 %) sekä kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista kymmenessä onnettomuudessa (11,0 %). Alkoholionnettomuuksista henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 18 kpl. Alkoholionnettomuuksissa loukkaantui yhteensä 23 henkilöä.

Asukaslukuun suhteutettuna loukkaantui maanteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa lissä keskimäärin 1,82 ja kuoli keskimäärin 0,06 henkilöä vuodessa tuhatta asukasta kohti (lin asukasluku oli vuosina 1999-2008 keskimäärin 8714 asukasta). Vastaavat luvut olivat vuosina 1999-2008 valtakunnallisesti keskimäärin 0,89 ja 0,06. Luvuissa ovat mukana myös ne onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet).

Maanteistä selvästi eniten kaikkia onnettomuuksia ja henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 4. Liikennemääriltään hiljaisemmillä yhdysteillä suurin osa onnettomuuksista oli hirvi- tai yksittäisonnettomuuksia. (Kuva 9)

Kuva 9. lin maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet (huom. mukana myös alkoholionnettomuudet).

Seuraavassa esitetyissä onnettomuustarkastelussa on oletettu, että kuljettajan juopumus vaikuttaa onnettomuuksiin liikenneympäristöä enemmän. Tähän oletukseen perustuen ne onnettomuudet, joissa kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet), poistettiin aineistosta, jotta liikenneympäristön vaikutus onnettomuuksien tapahtumiseen saataisiin paremmin selville.

Valtatiellä 4 tapahtui yhteensä 347 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 61 kpl ja kuolemaan johtaneita neljä. Seututeillä (seututiet 849, 851 ja 855) onnettomuuksia tapahtui 57 kpl, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli yhdeksän. Yhdysteillä tapahtui 98 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 20 kpl. Kaduilla ja yksityisteillä tapahtui 81 onnettomuutta, joista loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli 16 kpl ja kuolemaan johtaneita onnettomuuksia yksi. (Taulukko 1).

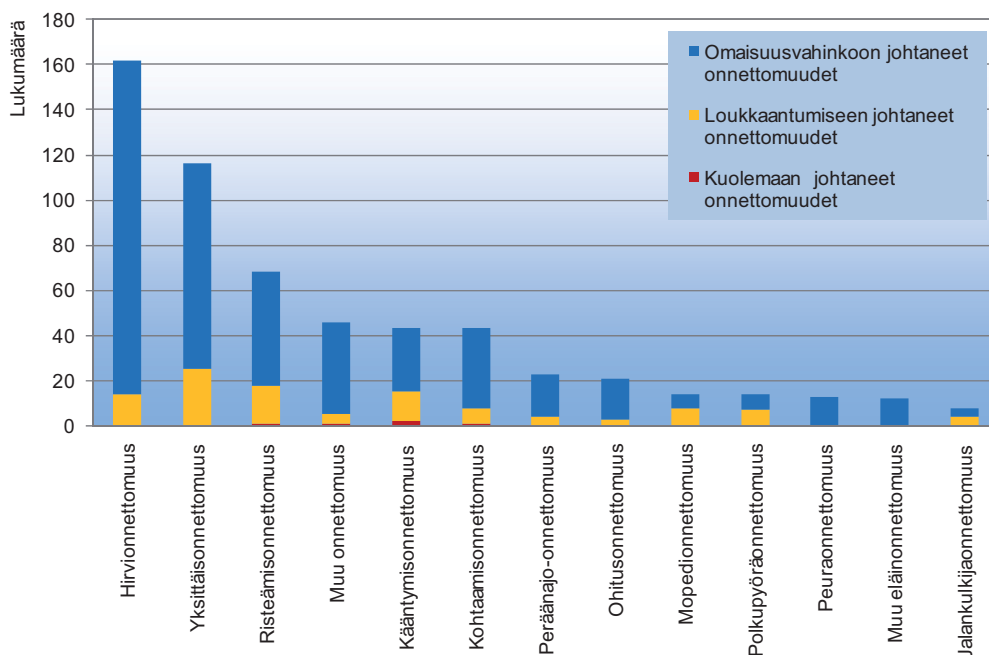
Taulukko 1. lin teillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

	Omaisuuksivahinkoon johtaneet onnettomuudet	Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	Yhteensä
Valtatiet	282	61	4	347
Seututiet	48	9	0	57
Yhdystiet	78	20	0	98
Kadut ja yksityistiet	64	16	1	81
Yhteensä	472	106	5	583

Onnettomuusluokat

lissä tapahtuneista kaikista onnettomuuksista suurin osa oli hirvionnettomuuksia. Hirvionnettomuuksia tapahtui 162 kpl, mikä oli noin 28 % kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisin onnettomuusluokka kaikista onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuudet, joita tapahtui 116 kpl (noin 20 % kaikista onnettomuuksista). Onnettomuusluokan muu onnettomuus suuri osuus johtuu siitä, että kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa suuri osa onnettomuuksista on kirjattu ko. luokkaan. (Kuva 10 ja Taulukko 2)

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista tapahtui eniten yksittäis- (25 kpl), risteämis- (18 kpl), kääntymis- (15 kpl) ja hirvionnettomuuksia (14 kpl). Muissa onnettomuusluokissa tapahtui 0-8 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta kussakin onnettomuusluokassa. Suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui mopedi-, polkupyörä- ja jalankulkijaonnettomuuksissa. Mopedionnettomuuksista 57 % sekä jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuuksista 50 % johti henkilövahinkoon. (Kuva 10 ja Taulukko 2).

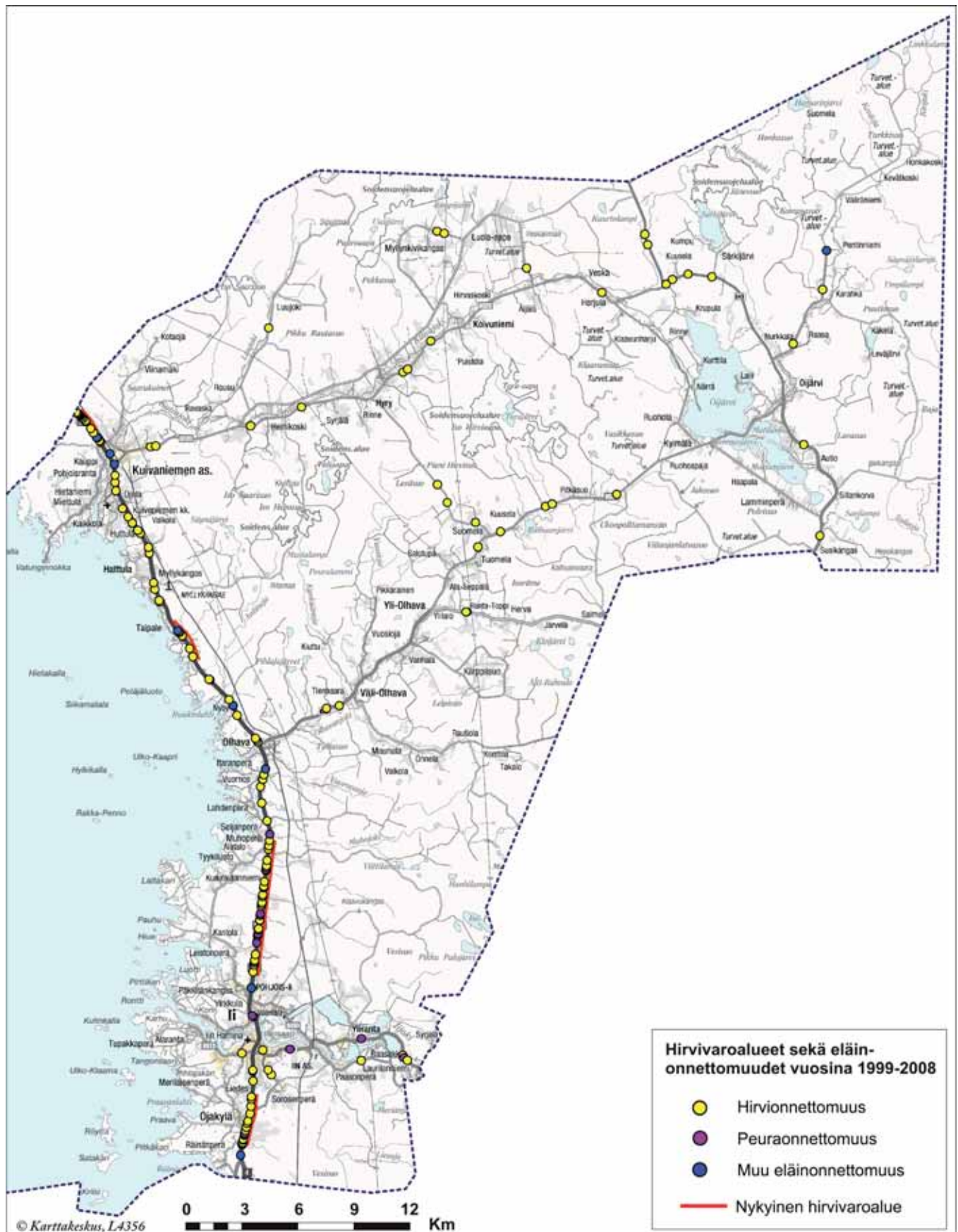
Kuva 10. lin tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Taulukko 2. lin tie- ja katuverkolla vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain ja vakavuusasteittain (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet		Kuolleet
Hirvionnettomuus	162	14	9 %	0
Yksittäisonnettomuus	116	25	22 %	0
Risteämisonnettomuus	68	18	26 %	2
Muu onnettomuus	46	5	11 %	1
Kääntymisonnettomuus	43	15	35 %	2
Kohtaamisonnettomuus	43	8	19 %	1
Peräänajo-onnettomuus	23	4	17 %	0
Ohitusonnettomuus	21	3	14 %	0
Mopedionnettomuus	14	8	57 %	0
Polkupyöräonnettomuus	14	7	50 %	0
Peuraonnettomuus	13	0	0 %	0
Muu eläinonnettomuus	12	0	0 %	0
Jalankulkijaonnettomuus	8	4	50 %	0
Yhteensä	583	111	19 %	6

Hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet

lissä tapahtui hirvi- ja peuraonnettomuuksia yhteensä 175 kpl sekä muita eläinonnettomuuksia 12 kpl. Kaikki em. eläinonnettomuudet tapahtuivat maanteilla kahta muu eläinonnettomuus -luokan onnettomuutta lukuun ottamatta. Hirvionnettomuusmääriin ovat vaikuttaneet erityisesti hirvikannan vuosittainen vaihtelu. Huomioon otettavaa on, että hirvivaroalueet ovat pääosin kohdallaan Kuivaniemen aluetta lukuun ottamatta. Hirviaitoja ei lin alueelle ole valtatie 4 varteen toteutettu. (Kuva 11)

Kuva 11. lin maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneet hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet sekä hirvivarooalueet (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet; tilanne 25.5.2009).

Onnettomuuksien kasaumapisteet

Maanteiden sekä katujen ja yksityisteiden onnettomuuksia tarkasteltiin myös kasaumapisteittäin. Kasaumapisteessä on tapahtunut vähintään viisi onnettomuutta tai vähintään kaksi henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta enintään 500 metrin etäisyydellä toisistaan. Jokaiselle kasaumapisteelle laskettiin riskiluku, jotta kasaumapisteitä voitaisiin verrata keskenään. Riskiluku on kasaumapisteessä tapahtuneiden onnettomuuksien lukumäärän summa painottaen henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella viisi ja omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella yksi. Kertoimilla painotettiin henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia omaisuusvahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin nähden. Katuverkon osalta kaikkien onnettomuuksien tapahtumapaikkaa ei voitu puutteellisten tietojen vuoksi tarkasti paikallistaa. Kasaumapisteiden onnettomuuksissa ei ole mukana alkoholionnettomuuksia eikä hirvi- ja peuraonnettomuuksia.

Riskiluvuiltaan suurin onnettomuuksien kasaumapiste sijaitsi valtatie 4, maantien 8511 (Virkkulantie) ja maantien 18772 (Kantolantie) liittymässä (riskiluku 26). Liittymässä tapahtui 14 onnettomuutta, joista henkilövahinkoon johti neljä (numero 1, Kuva 12 ja Taulukko 3). Muita riskiluvultaan suurimpia (riskiluku 20-23) onnettomuuksien kasaumapisteitä olivat valtatiellä 4 sijaitsevat kolme liittymää ja maantiellä 851 (Asematie) sijaitseva liittymä (numerot 2-5, Kuva 12 ja Taulukko 3). Kaduilla ja yksityisteillä ei tapahtumapaikkatietojen pohjalta noussut esille kasaumapisteitä.

Taulukko 3. lin maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteen ja riskiluvut (kaduilla ja yksityisteillä ei ollut riskipisteitä, aineistosta on poistettu hirvi-, peura- ja alkoholiohnettomuudet).

Nro (Kuva 12)	Paikka	Kaikkien onnetto- muuksien määrä	Henkilö- vahinkoon johtaneiden onnetto- muuksien määrä	Riskiluku
1	Vt 4 (Kemintie), mt 8511 (Virkkulantie) ja mt 18772 (Kantolantie) liittymä	10	4	26
2	Vt 4 (Nelostie), mt 8520 (Oijärventie) ja Vanhatien liittymä	11	3	23
3	Vt 4 (Nelostie), mt 18810 (Kirkkotie) ja Perkkauksentien liittymä	6	4	22
4	Mt 851 (Asematie) ja mt 18756 (Timpurintie, Paloasemantie) liittymä	10	3	22
5	Vt 4 (Kemintie), mt 18811 (Pohjoisrannantie) ja mt 18813 (Viinamäentie) liittymä	4	4	20
6	Vt 4 (Kemintie) Isovainion kohdalla	5	3	17
7	Mt 8513 (Alarannantie) ja Jokisuuntien liittymä	5	3	17
8	Vt 4 (Kemintie) Kemintie 260:n ja Lemmenkujan liittymän välillä	5	2	13
9	Vt 4 (Kemintie) Kemintie 370:n kohdalla	4	2	12
10	Vt 4 (Kemintie) Kemintie 2030:n kohdalla	4	2	12
11	Vt 4 (Kemintie) Kemintie 450:n kohdalla	3	2	11
12	Mt 851 (Asematie) ja Vimparintien liittymä	3	2	11
13	Mt 8513 (Alarannantie), Pikkuniityntien ja Onninkujan liittymä	3	2	11
14	Mt 8520 (Kuivajoentie), Kaipaisentien ja Lohitien liittymä	3	2	11
15	Vt 4 (Valtatie, Ouluntie) ja mt 847 (Haukiputaantie) liittymä	7	1	11
16	Vt 4 (Ouluntie) ja mt 18756 (Sorosentie) liittymä	7	1	11
17	Vt 4 (Kemintie) ja Pudaksentien liittymä	2	2	10
18	Vt 4 (Ouluntie) ja mt 18753 (Räinänperäntie) liittymä	6	1	10
19	Vt 4 (Ouluntie) ja Leipojantien liittymä	6	1	10
20	Vt 4 (Kemintie) Iijoen Helsinginkosken sillan kohdalla	5	1	9
21	Vt 4 (Kemintie) Kemintie 1370:n P-alueen kohdalla	5	1	9
22	Vt 4 (Kemintie) ja Montintien liittymä	5	1	9
23	Vt 4 (Kemintie) Kuivajoen sillan kohdalla	5	1	9
24	Mt 8513 (Alarannantie) ja Hallitien liittymä	5	1	9
25	Vt 4 (Ouluntie) Ouluntie 620:n kohdalla	5	0	5
26	Vt 4 (Kemintie) ja Pysäkkien liittymä	5	0	5
27	Mt 8520 (Kuivajoentie) rautatiesillan kohdalla	5	0	5

Kuva 12. lin maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (kaduilla ja yksityisteillä ei ollut riskipisteitä, aineistosta on poistettu hirvi-, peura- ja alkoholioonnettomuudet). (Taulukko 3)

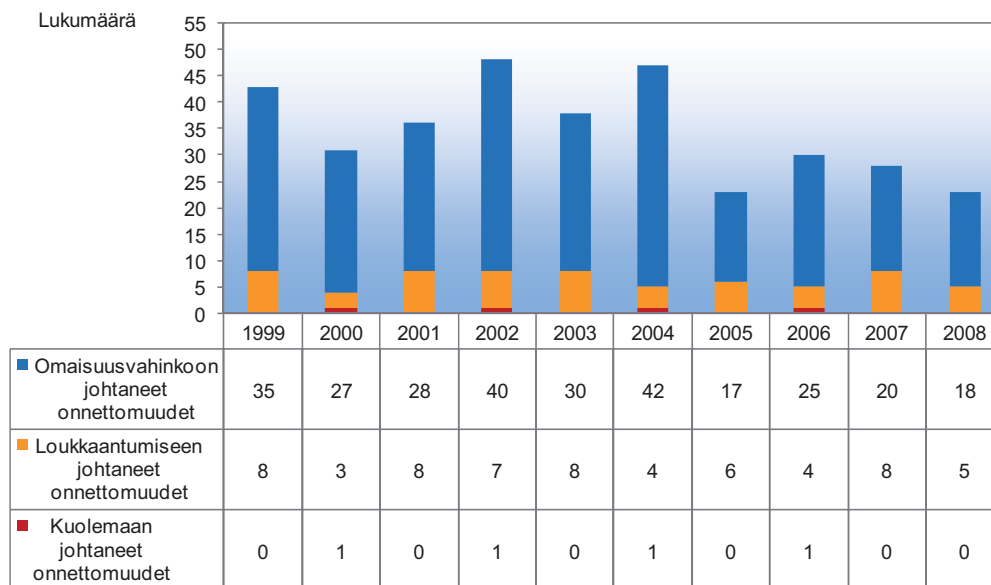
Valtatiellä 4 tapahtuneet onnettomuudet

Valtatiellä 4 tapahtui noin 69 % lin maanteillä vuosina 1999-2008 tapahtuneista kaikista onnettomuuksista ja henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista. lin maanteiden liikennesuoritteesta noin 77 % ajetaan valtatiellä 4. Aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet. (Taulukko 4)

Taulukko 4. Valtatien 4 ja muiden lin kunnassa sijaitsevien maanteiden pituudet, suoritteet ja onnettomuudet vuosilta 1999-2008 (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

	Pituus		Suorite		Kaikki onnettomuudet		Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	
	km	%	milj. autokm	%	kpl	%	kpl	%
Valtatie 4	45	13,4 %	114,5	77,4 %	347	69,1 %	65	69,1 %
Kaikki maantiet lukuun ottamatta valtatieta 4	292	86,6 %	33,5	22,6 %	155	30,9 %	29	30,9 %
Yhteensä	337	100,0 %	148,0	100,0 %	502	100,0 %	94	100,0 %

Valtatiellä 4 tapahtui lin kunnan alueella onnettomuuksia yhteensä 347 kpl. Näistä henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 65 kpl. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 61 oli loukkaantumisen johtaneita ja neljä kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Vuosittain onnettomuuksien määrä on vaihdellut välillä 23-48 onnettomuutta/vuosi. Verrattuna vuosiin 1999-2004 ovat kaikkien onnettomuuksien määrät vähentyneet vuosina 2005-2008 runsaan kolmanneksen. Vähenevään ovat vaikuttaneet mm. valtatielle lin taajaman kohdalle tehdyt parantamistoimenpiteet. (Taulukko 4 ja Kuva 13)

Kuva 13. Valtatiellä 4 lissä vuosina 1999-2008 tapahtuneet onnettomuudet (aineistosta on poistettu alkoholionnettomuudet).

lissä valtatiellä 4 tapahtuneista onnettomuuksista selvästi suurin osa (34 %) oli hirvionnettomuuksia. Myös yksittäis- (20 %), risteämis- (11 %) ja kääntymisonnettomuuksia (9 %) oli enemmän kuin muiden onnettomuusluokkien onnettomuuksia. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista suhteellisesti eniten tapahtui yksittäis- (20 %), kääntymis- (19 %), risteämis- (19 %) ja hirvionnettomuuksia (19 %).

Onnettomuuskustannukset

lissä liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset ovat olleet keskimäärin 5,3 milj. € vuodessa. Tästä kunnan osuudeksi on arvioitu 20-30 %. Lisäksi erityisesti kevyen liikenteen onnettomuuksista aiheutuu merkittäviä kustannuksia, jotka eivät ole em. kustannuksissa mukana.

YHTEENVETO

- lin kunnan alueella tapahtui onnettomuuksia vuosina 1999-2008 yhteensä lähes 650 kpl.
- Onnettomuuksissa loukkaantui 191 ja kuoli 6 henkilöä.
- Eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 4.
- Eniten tapahtui hirvionnettomuuksia ja yksittäisonnettomuuksia.
- Onnettomuuksien kasaumapisteitä löytyi kunnan alueelta yhteensä 27 kpl.
- Kunnan alueella tapahtuneista liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset ovat olleet keskimäärin 5,3 milj. € vuodessa.

2.2 Liikenneturvallisuuskyselyt

lin liikenneturvallisuusongelmia kartoitettiin myös syyskuun 2009 aikana tehdyillä asukas-, koululais- ja opiskelijakyselyillä. Asukkaat ja koululaiset vastasivat kyselyihin internetissä tai täyttämällä paperilomakkeen. Kyselystä tiedotettiin paikallisissa lehdissä, paikallisradiossa sekä kuntien internet-sivuilla.

Työn aikana pidettiin myös yleisötilaisuus helmikuussa 2010. Tilaisuudessa esiteltiin kyselyissä ja onnettomuusanalyysissä esille tulleita ongelmakohteita sekä ehdotuksia liikenneympäristön parantamistoimenpiteiksi. Toimenpide-ehdotukset pidettiin myös nähtävillä noin viikon ajan sekä kunnan internet-sivuilla että kunnanvirastolla.

Asukaskysely

Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 141 vastausta. Vastaaajista 64 % oli naisia. Vastaaajien keski-ikä oli 42 vuotta. Suurin osa vastaaajista, 55 % oli työssäkäyviä. Opiskelijoita tai koululaisia oli vastaaajista 14 %. Eläkeläisten osuus vastaaajista oli 11 %. Valtaosalla vastaaajien talouksista oli yksi tai kaksi autoa ja ajokortti oli yleisimmin kahdella talouteen kuuluvalla henkilöllä.

Vastaaajista valtaosa (71 %) käytti liikkumiseen pääasiassa henkilö- tai pakettiautoa. Yhteensä 27 % käytti liikkumiseen polkupyörää tai liikkui jalan. (Taulukko 5)

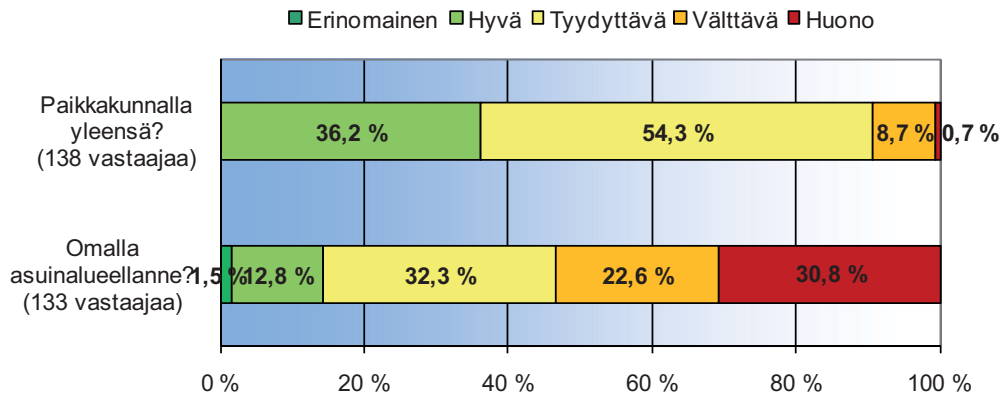
Taulukko 5. lin asukaskyselyyn vastanneiden liikkuminen kulkumuodoittain (140 vastaajaa).

Pääasiallinen liikkumistapa	Kulkumuotoa käyttävien vastaajien lukumäärä ja osuus	
	Henkilöä	%
Henkilö- tai pakettiauto	99	70,7 %
Jalan	20	14,3 %
Polkupyörä	18	12,9 %
Mopo	2	1,4 %
Linja-auto	1	0,7 %
Moottoripyörä, kuorma-auto, traktori	0	0,0 %

lin liikenneturvallisuuksutilanne oli vastaajien omalla asuinalueella valtaosan (53 %) mielestä välttävä tai huono. Vastaajista 14 % oli sitä mieltä, että liikenneturvallisuuksutilanne oli erinomainen tai hyvä. Liikenneturvallisuuksutilannetta piti tyydyttävänä 32 % vastaajista. (Kuva 14)

Paikkakunnan yleistä liikenneturvallisuuksutilannetta piti tyydyttävänä suurin osa (54 %) vastaajista. Vastaajista 36 % piti liikenneturvallisuuksutilannetta hyvänä. Liikenneturvallisuuksutilannetta piti välttävänä tai huonona 9 % vastaajista. (Kuva 14)

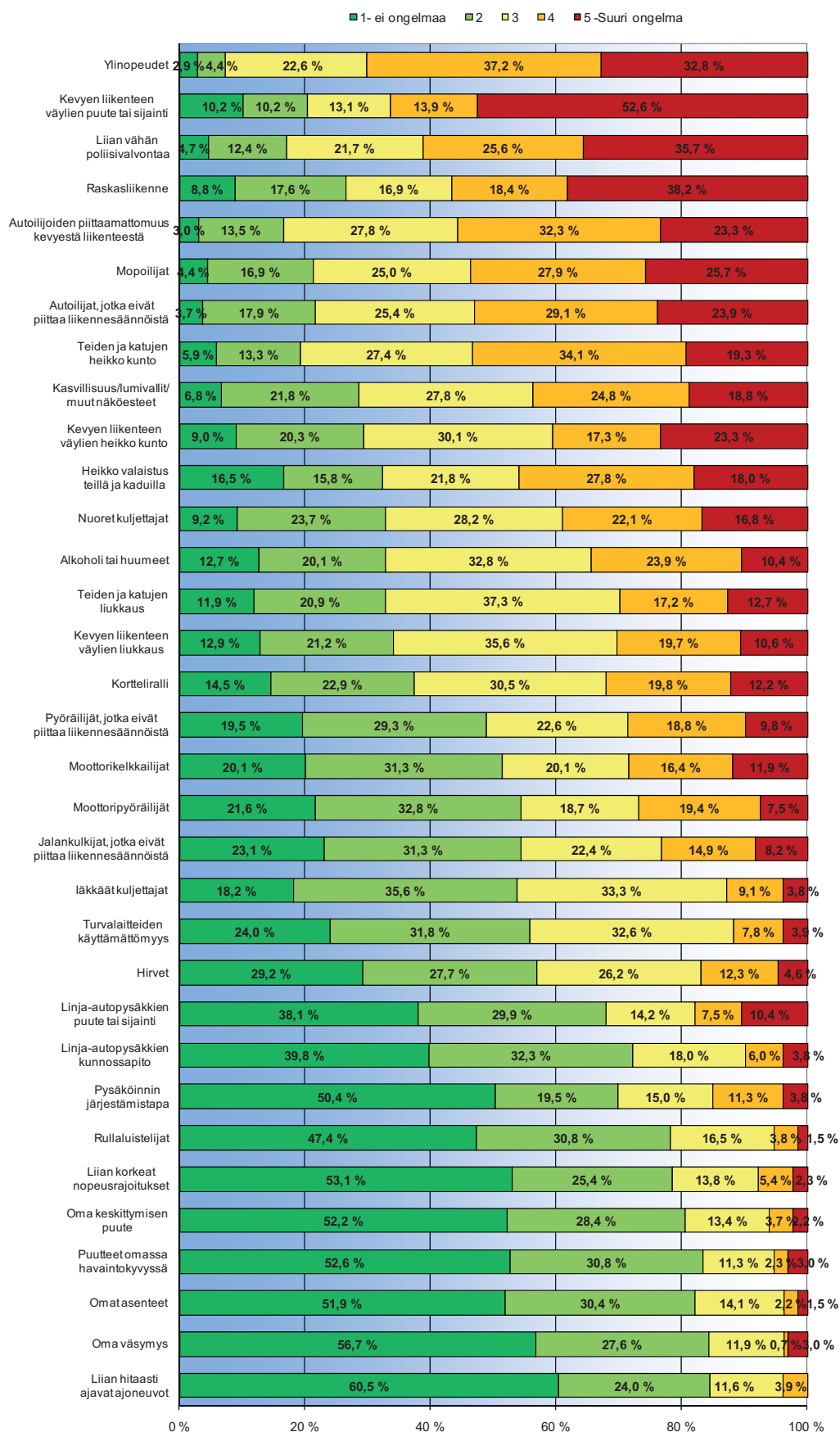
Millainen on liikenneturvallisuuksutilanne mielestänne?

Kuva 14. Liikenneturvallisuuksutilanne lissä asukaskyselyyn mukaan.

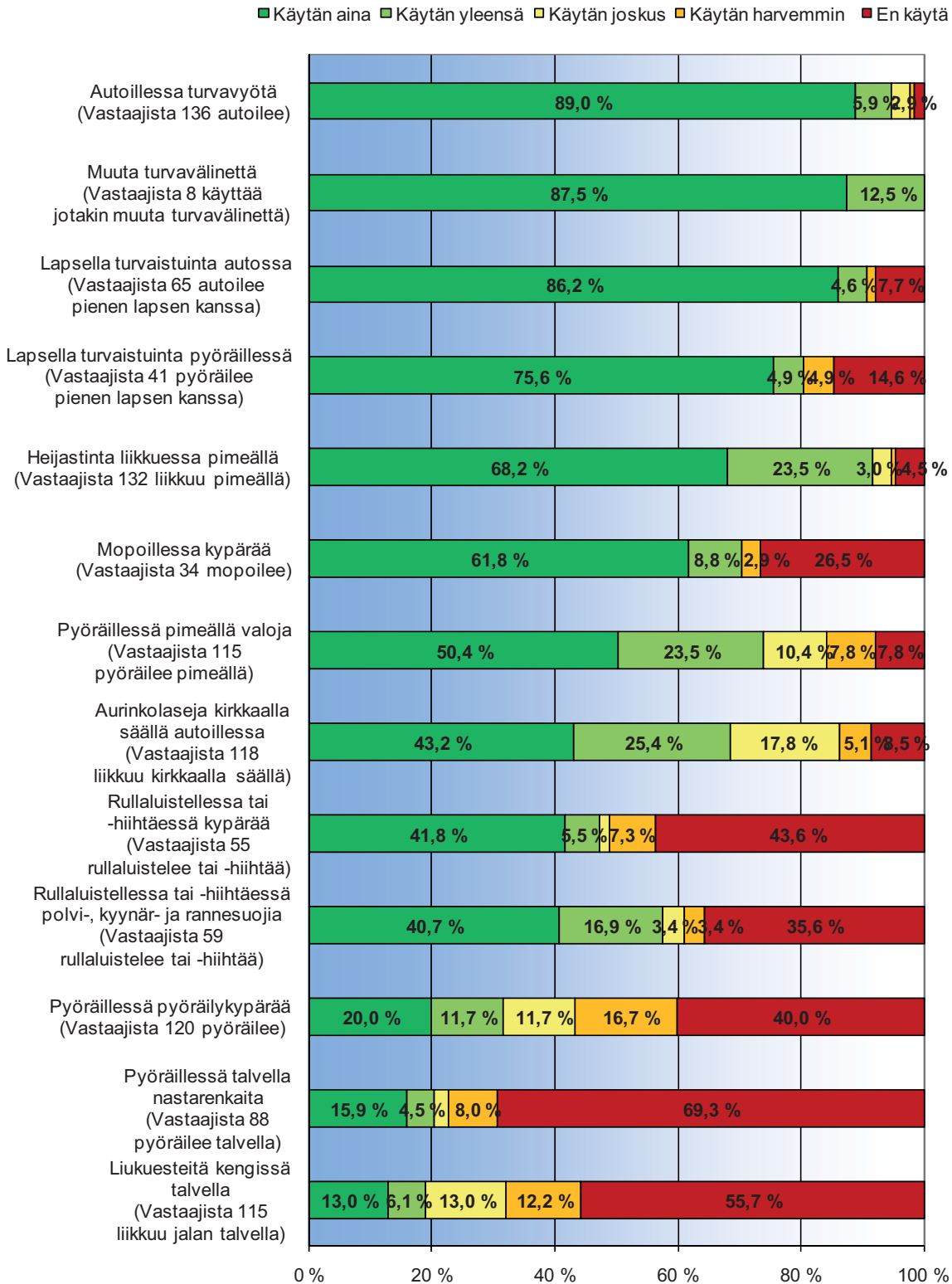
Vastaajista 42 % koki, että viimeisen kolmen vuoden aikana liikenneturvallisuuksutilanne oli parantunut jonkin verran tai huomattavasti. Vastaajista 26 % koki tilanteen heikentyneen jonkin verran tai huomattavasti ja 24 % oli sitä mieltä, että tilanne oli pysynyt ennallaan. Kokonaisuudessaan tulosten perusteella voidaan todeta, että asukkaiden mielestä liikenneturvallisuuksutilanne on viime vuosina parantunut hieman.

Vastaajat pitivät lin suurimpina liikenneturvallisuuksuongelmina ylinopeuksia, kevyen liikenteen väylien puuttumista tai niiden sijaintia sekä liian vähäistä poliisivalvontaa. Vähiten ongelmallisina asioina pidettiin liian hitaasti ajavia ajoneuvoja, omaa väsymystä, omia asenteita sekä puutteita omassa havaintokyvvyssä. (Kuva 15)

Kuva 15. Liikenneturvallisuusongelmat lissä asukaskyselyn mukaan. Kysymykseen vastasi 137 henkilöä.

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten turvavyötä autoillessa, lapsella turvaistuinta autossa sekä lapsella turvaistuinta pyöräillessä. Vähiten käytettyjä turvavälineitä olivat liukuesteet kengissä talvella ja nastarenkaat polkupyörässä talvella. (Kuva 16)

Kuva 16. lin asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan. Kysymykseen vastasi 141 henkilöä.

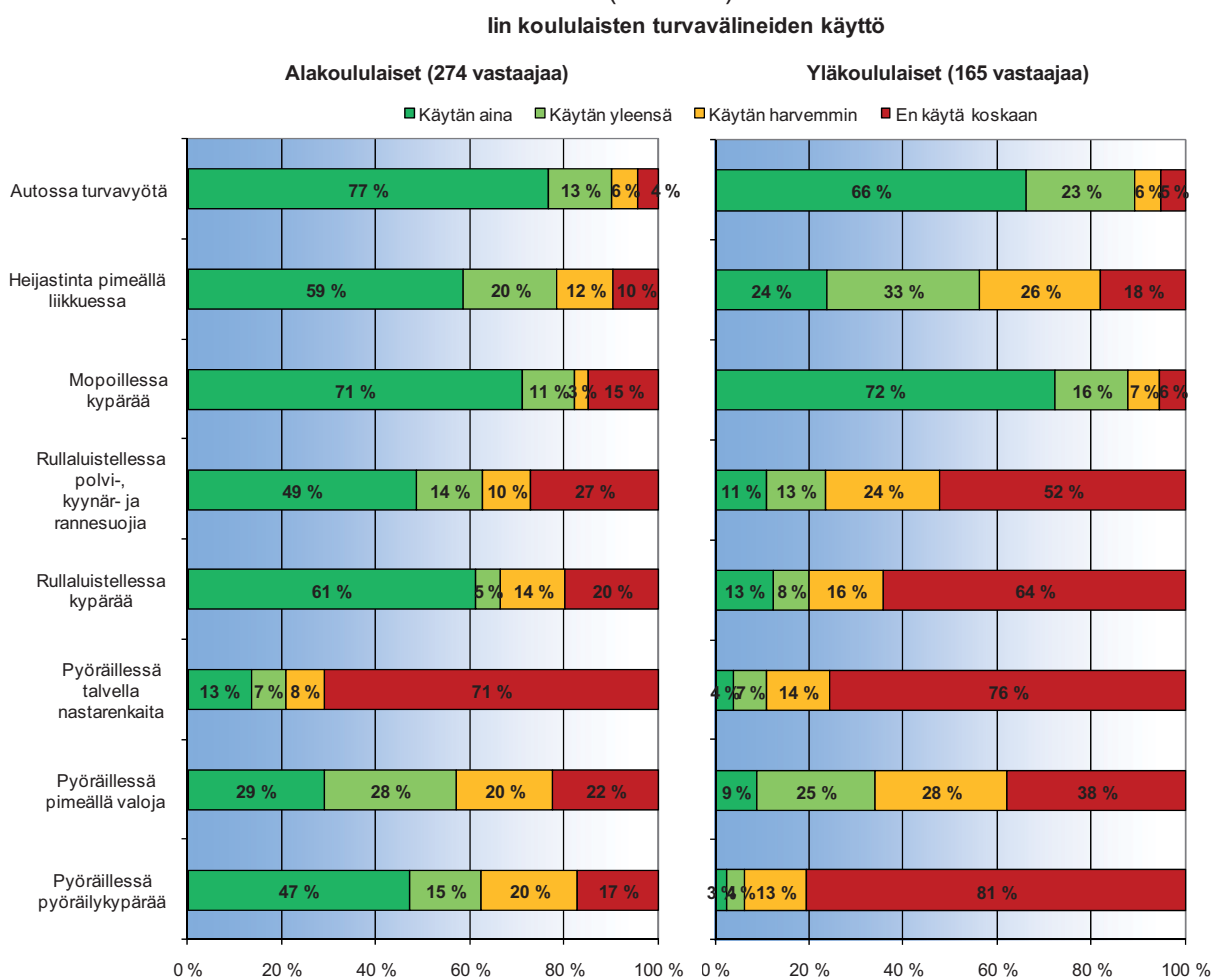
Asukaskyselyssä kysyttiin myös kokemuksia matkaketjujen toimivuuksista sekä matkaketjuihin liittyvistä ongelmista. Vastauksia saatiin 32 vastaajalta. Vastaajat pitivät ongelmina julkisen liikenteen vuorojen vähyyttä. Ongelmana pidettiin myös aikataulujen pitämättömyyttä ja sopimattomuutta jatkoyhteyksiin niin juna- kuin linja-autoyhteyksien osalta. Kevyen liikenteen yhteyksiä pysäkeille sekä pysäkkien tasoa ja talvihoitoa pidettiin ongelmana.

Asukaskyselyssä kysyttiin lisäksi ns. läheltä piti -tilanteista hirvien kanssa. Vastauksia saatiin 47 vastaajalta. Reilusti yli puolet vastaajista mainitsi nähneensä hirviä tiellä liikkeessaan ja monella oli kokemuksia myös läheltä piti -tilanteista. Läheltä piti -tilanteita oli tapahtunut vastaajille valtatiellä 4 lin ja Olhavan välillä sekä Oijärven kohdalla.

Koululaiskysely

Suunnitelman yhteydessä tehtiin myös lin koululaisille liikenneturvallisuuksuuskysely. Kyselyyn vastasi koululaisia kaikilta luokka-asteilta. Vastauksia saatiin yhdeksästä koulusta yhteensä 447 kpl.

Kyselyssä kysyttiin koululaisten turvavälineiden käyttöä. Eniten koululaiset käyttivät turvavälineistä turvavyötä autossa. Koululaisista 89-90 % käytti turvavyötä aina tai yleensä. Yleisesti ottaen alakoululaiset käyttivät turvavälineitä selvästi enemmän kuin yläkoululaiset. Erityisesti pyöräilykypärän käyttöaste on huolestuttavan alhainen. (Kuva 17)

Kuva 17. lin koululaisten turvavälineiden käyttösuudet.

Asukaskyselyn yhteydessä kysyttiin myös koulumatkoihin ja koulukuljetuksiin liittyviä ongelmia erillisellä kysymyksellä. Vastauksia saatiin yhteensä 69 vastaajalta. Kyselyssä esiin nousseita koulumatkoihin liittyviä ongelmia olivat koulukuljetusmatkat ja -aikataulut, autoilijoiden ja koululaisten käyttäytymisen sekä kevyen liikenteen väylien puuttuminen.

Vastaajien mukaan koulukuljetusmatkat koettiin liian pitkiksi, jolloin kuljetus- ja odotusajat venyivät pitkiksi. Kuljetusreittien suunnittelu koettiin puutteelliseksi ja kaikki aikataulut eivät pitäneet. Myös teiden kunto ja kapeus koettiin ongelmaksi.

Myös autoilijoiden käyttäytyminen koettiin ongelmaksi. Autoilijat eivät ota huomioon kevyttä liikennettä ja ajavat ylinopeutta (myös koulutaksit). Myös koululaisten käyttäytymisessä koulumatkoilla on parantamisen varaa liikennesääntöjen tuntemuksen ja kevyen liikenteen väylillä kulkemisen osalta. Vastaajat pitivät myös mopoilijoiden käyttäytymistä ja pyöräilijöiden kypärien vähäistä käyttöä ongelmana.

Kevyen liikenteen väylien ja alikulkukäytävien puuttuminen oli vastaajien mukaan ongelma. Koululaiset joutuvat kulkemaan raskaan liikenteen seassa ja ylittämään vilkkaita teitä.

Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet

Asukaskyselyssä asukailta kysyttiin liikenneturvallisuuksuuden kannalta ongelmallisia kohteita. Lisäksi koululaiskyselyiden yhteydessä koululaisilta kysyttiin koulumatkan vaaranpaikkoja. Kyselyjen tulokset on analysoitu yhdessä ongelmakohdekokonaisuuden selvittämiseksi. Asukas- ja koululaiskyselyissä ongelmakohteiksi luokiteltiin sellaiset kohteet, jotka kyselyyn vastanneet mainitsivat vähintään kolme kertaa. Ongelmakohteita oli yhteensä 28, joista osa oli yhteisiä asukas- ja koululaiskyselyjen vastauksista saatuja ongelmakohteita. (Kuva 18 ja Taulukko 6). Em. ongelmakohteiden lisäksi käytiin suunnittelun yhteydessä läpi myös kaikki yksittäisiäkin mainintoja saaneet kohteet.

Eniten mainintoja kyselyissä sai maantie 8511 (Virkkulantie). Tie mainittiin asukaskyselyssä 58 kertaa ja koululaiskyselyssä 24 kertaa. Ongelmia olivat vastaajien mukaan kevyen liikenteen väylän puuttuminen, ylinopeudet, tien kapeus ja mutkaisuus, vilkas raskas liikenne, melu ja pöly (numero 1).

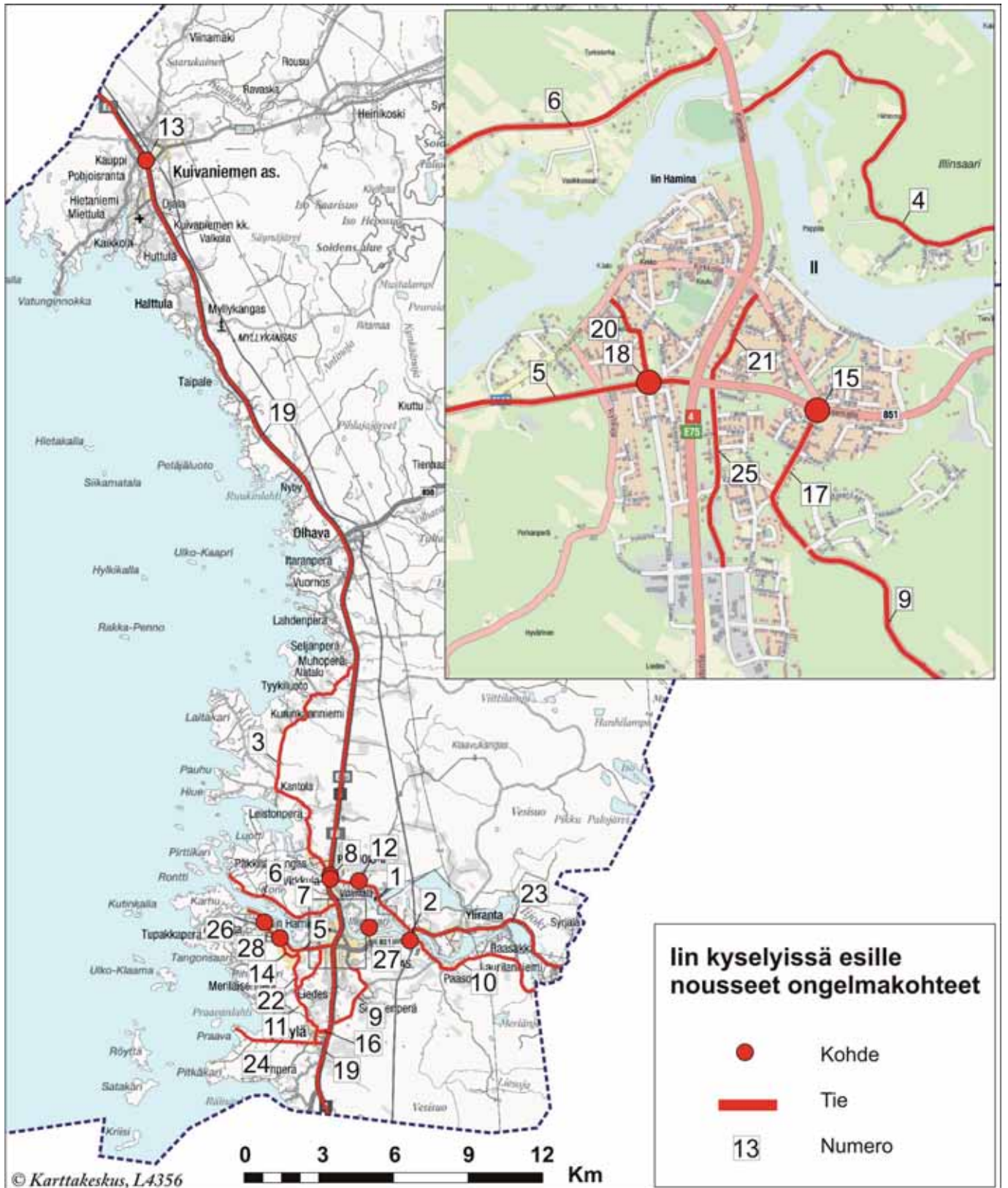
Maantiellä 851 (Asematie) sijaitseva Aseman silta mainittiin asukaskyselyssä 5 kertaa ja koululaiskyselyssä 46 kertaa. Vastaajat pitivät ongelmina vaarallista mutkaa, huonoja näkemiä ja suojateiden puuttumista (numero 2).

Maantie 18772 (Kantolantie) mainittiin asukaskyselyssä 22 kertaa ja koululaiskyselyssä 24 kertaa. Vastaajat pitivät ongelmina kevyen liikenteen väylän ja valaistuksen puuttumista sekä tien kapeutta, mutkaisuutta ja huonokuntoisuutta (numero 3).

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi asukas- ja koululaiskyselyissä esille nousseita kohteita on esitetty oheisessa taulukossa ja kuvassa. (Kuva 18 ja Taulukko 6)

Taulukko 6. Asukas- ja koululaiskyselyissä esiin nousseet ongelmakohteet lissä.

Nro	Kohde	Maininnat (kpl)		Riskiluku (jos kasaumapiste)	Ongelmat
		Asukas- kysely	Koululais- kysely		
1	Mt 8511 Virkkulantie	58	24		Kevyen liikenteen väylä puuttuu, ylinopeudet, kapea ja mutkainen tie, vilkas raskas liikenne, melu, pöly
2	Mt 851 Asematie, Aseman silta	5	46		Vaarallinen mutka, huonot näkemät, suojatiet puuttuvat
3	Mt 18772 Kantolantie	22	24		Kevyen liikenteen väylä ja valaistus puuttuu, ylinopeudet, kapea, mutkainen ja huonokuntoinen tie
4	Illinsaarentie	8	27		Kapea ja mutkainen tie, kevyen liikenteen väylä puuttuu, vt 4 liittymässä huonot näkemät
5	Mt 8513 Alarannantie	11	12	17 11	Ylinopeudet, liittymät (Poolantie, Asemantie, Pikkuniityntien ja Pikkumökintie)
6	Mt 18771 Konintie	9	14		Kapea tie, ylinopeudet, kevyen liikenteen väylä puuttuu, valaistus puuttuu loppuosalta, Poikkisaarentien liittymä
7	Pohjois-lin alikulkukäytävä	6	16		Huonot näkemät, mopot
8	Vt 4 Kemintien, mt 8511 Virkkulantien ja mt 18772 Kantolantien liittymä	20		26	Kääntymiset vaarallisia (varsinkin vasemmalle), ylinopeudet, liittymä ruuhkautuu ruuhka-aikaan
9	Mt 18756 Sorosentie	7	11		Huonot näkemät liittymissä, kevyen liikenteen väylä puuttuu
10	Mt 18757 Maalismaantie	5	10		Kevyen liikenteen väylä ja valaistus puuttuu, rautatiesilta, kapea ja mutkainen tie
11	Mt 18754 Ojakyläntie	3	10		Kapea ja huonokuntoinen tie, ylinopeudet, raskas liikenne, valaistus puuttuu, Praavantien liittymä
12	Mt 8511 Virkkulantie 27:n kohta		10		Tien ylittäminen vaarallista, jyrkkä mäki kevyen liikenteen väylällä
13	Vt 4 Kemintie, Kuivaniemen koulun kohdan alikulku		9		Huonot näkemät, mopot
14	Vaihtometsäntie		8		Alarannantien liittymä, huonot näkemät, kevyen liikenteen väylä puuttuu
15	Mt 851 Asemantien, mt 18756 Timpurintien ja Aseman-tien liittymä	8		22	Huonot näkemät (puut, talvella lumivallit)
16	Härmänkuja		7		Kapea tie, huonot näkemät (pensaat), autojen korkeat nopeudet, kevyen liikenteen väylä puuttuu osittain
17	Mt 18756 Timpurintie	6			Kapea tie, kevyen liikenteen väylä puuttuu, vilkas kevyt liikenne (koululaisia), Tikkasentien, Sikalanjärventien ja Kauppatorintien liittymissä huonot näkemät
18	Alarannantien ja Hallitien liittymä		6		Tien ylittäminen, autojen korkeat nopeudet
19	Vt 4 Ouluntie, Kemintie	5		Useita	Vilkas liikenne, ohituskaistat puuttuvat, kevyen liikenteen väylä puuttuu kiertoliittymien väliltä
20	Koulutie		5		
21	Laksontie	4			Huonokuntoinen tie, ylinopeudet
22	Pikkuniityntie		4		Vilkas liikenne, huonokuntoinen tie
23	Mt 851 Yli-lin tie		4		Vilkas raskas liikenne, tien ylittäminen
24	Praavantie		4		Autojen korkeat nopeudet
25	Kauppatie	3			Huonot näkemät liittymissä väistettäessä oikealta tulevia, autojen korkeat nopeudet
26	Alarannantien ja Tangontien liittymä		3		Tangontieltä tulevat eivät väistä Alarannantien kevyttä liikennettä
27	Illinsaarentien ja Kuikankujan liittymä		3		Rekkoja pysäköidään usein liittymään, huonot näkemät
28	Alarannantien ja Salongintien liittymä		3		Huonot näkemät

Kuva 18. Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet lissä.

YHTEENVETO

- Suunnitelman laatimisen aikana tehtyyn asukaskyselyyn saatiin 141 vastausta. Koululaiskyselyyn saatiin 447 vastausta.
- Vastaajat pitivät kunnan suurimpina liikenneturvallisuusongelmina ylinopeuksia, kevyen liikenteen väylien puuttumista tai niiden sijaintia sekä liian vähäistä poliisivalvontaa.
- Vähiten ongelmallisina asioina pidettiin liian hitaasti ajavia ajoneuvoja, omaa väsymystä, omia asenteita sekä puutteita omassa havaintokyvyssä.
- Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten turvavyötä autossa. Pyöräilykypärän käyttö on vähäistä.
- Suurimpina ongelmakohteina vastaajat pitivät Virkkulantietä (mt 8511), Asematiellä (mt 851) sijaitsevaa Aseman siltaa sekä Kantolantietä (mt 18772).

3 LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Tavoiteasettelun taustaa

lin liikenneturvallisuuksutilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet johdettiin valtakunnallisista ja entisen Oulun läänin tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet asetettiin nykytila-analyysin sekä alueen erityispiirteiden pohjalta ohjausryhmässä. Toiminnallisia tavoitteita tarkennettiin edelleen hallintokuntakohtaisiksi liikennekasvatustyön tavoitteiksi, jotka on esitetty luvussa 6.

Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvoston vuonna 2001 tekemässä periaatepäätöksessä tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi asetettiin seuraavat valtakunnalliset tavoitteet liikennekuolemien vähentämiseksi:

- Vuonna 2010 liikennekuolemien määrän on oltava alle 250. (Vuonna 2009 liikenneonnettomuuksissa kuoli 281 henkilöä).
- Pitkän aikavälin liikenneturvallisuuksuvision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalla kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Valtakunnallista liikenneturvallisuuksusuunnitelmaa ollaan parhaillaan uusi-massa ja se valmistuu vuoden 2010 aikana. Nykyinen valtakunnallinen liikenneturvallisuuksusuunnitelma vuosille 2006 - 2010 valmistui joulukuussa 2005. Vuonna 2001 tehty periaatepäätös on vahvistettu valtioneuvoston maaliskuussa 2006 tekemässä periaatepäätöksessä. Päätökseen on koottu liikenneturvallisuuksusuunnitelmasta sellaiset tärkeimmät toimenpiteet, joissa valtioneuvoston periaatteellinen kannanotto on tarpeen liikenneturvallisuuksutyötä tekevien organisaatioiden kannalta. Päätöksessä on esitetty, että vuosina 2006 - 2010 valmistellaan ja toteutetaan seuraaviin osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä:

- Yhteistyön tehostaminen
- EU-yhteistyö
- Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
- Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
- Nopeuksien hallinta
- Päihdeonnettomuuksien vähentäminen
- Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
- Kuljettajaopetuksen ja ajokorttiseurannan tehostaminen.

Entisen Oulun läänin tavoitteet

Entisen Oulun läänin alueen liikenneturvallisuustavoitteet ja -toimenpiteet vuoteen 2010 on esitetty vuonna 2005 valmistuneessa selvityksessä. Oulun läänissä tavoitteeksi asetettiin, että lääni on Suomen liikenneturvallisin alue vuonna 2010. Päästrategiaksi määriteltiin ”Liikenneturvallisuudelle myönteisten arvojen ja asenteiden luominen ja kehittäminen”. Päästrategiaa tukevat seuraavat painopistealueet:

- Liikenneturvallisuusyhteistyön kehittäminen
- Päihteiden käytön vähentäminen liikenteessä
- Ajonopeuksiin vaikuttaminen
- Tieolosuhteiden parantaminen
- Eläinonnettomuuksien vähentäminen.

Painopistealueet on suunnitelmassa avattu edelleen yksityiskohtaisiksi tavoitteiksi, joille kullekin on määritetty toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.2 lin kunnan liikenneturvallisuustavoitteet

3.2.1 Määrälliset tavoitteet

lin kunnan alueelle asetettiin tavoite, että kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Lisäksi *liikenneturvallisuustilanteen seuranta varten* asetettiin liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määriin sidotut tavoitteet. Määrälliset tavoitteet johdettiin nykytilanteen kuolleiden ja loukkaantuneiden määristä. lissä kuolee nykytilanteessa keskimäärin 0,6 hlöä/vuosi ja loukkaantuu keskimäärin 19,1 hlöä/vuosi.

Valtakunnallisten ja läänin tavoitteiden sekä nykytilanteen tunnuslukujen pohjalta määrälliset liikenneturvallisuustavoitteet ovat seuraavat:

- Kuolleiden määrä on vuonna 2015 alle 0,3 henkilöä vuodessa
- Kuolleiden määrä on vuonna 2025 alle 0,2 henkilöä vuodessa
- Loukkaantuneiden määrä on vuonna 2015 alle 9,6 henkilöä vuodessa
- Loukkaantuneiden määrä on vuonna 2025 alle 4,8 henkilöä vuodessa.

3.2.2 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet asetettiin nykytilan selvityksessä esille nousseiden ongelmien pohjalta varmistaen, että ne ovat linjassa myös valtakunnallisten ja entisen läänin tavoitteiden kanssa. Asetetut tavoitteet ohjasivat suunnitelmassa esitettyjen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden sekä liikennekasvatustyön toimenpiteiden suunnittelua. Toiminnalliset tavoitteet tarkistetaan noin kolmen vuoden välein kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä.

Toiminnalliset liikenneturvallisuuksuustavoitteet:

- Aloitetaan kunnan liikenneturvallisuuksuustyöryhmän toiminta ja liikenneturvallisuuksustilanteen seuranta ryhmässä. Aloitetaan kunnassa suunnitelmallinen liikenneturvallisuuksuustyö.
- Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia sekä rakenteellisin että asennekasvatuksen keinoin.
- Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta (omatoimisen liikkumisen turvaaminen).
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta.
- Kannustetaan yrityksiä, järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuuksuustyöhön.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Koulureittien turvallisuuden parantaminen sekä turvavälineiden käytön lisääminen ovat keskeisiä liikenneturvallisuuksuustavoitteita.

4 LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

Kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin nousseet ongelmakohteet ovat toimineet lähtökohtana liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa. Lisäksi parantamistoimenpiteiden suunnittelua ovat ohjanneet luvussa 3 esitetyt tavoitteet sekä luvussa 4.2 esitetyt, suunnittelutyön aikana yhteistyössä Haukiputaan ja Yli-lin kuntien kanssa muodostetut kunnille yhteiset periaatteet.

Suunnittelun painopisteinä ovat olleet keskus- ja sivutaajamat ja niiden lähi-alueet lähiliikkumisympäristöineen sekä koulujen ympäristöt taajamissa ja haja-asutusalueella. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä, mutta tehokkaita toimenpiteitä. Toimenpiteiden osalta on tarkistettu niiden tehokkuus ja vaikuttavuus eri käyttäjäryhmien, esim. lasten ja nuorten sekä ikään-tyneiden kannalta.

Toimenpiteet on esitetty ongelmakohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteen ohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, valvontaan, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Valtatien 4 toimenpiteet on esitetty omana kohtanaan. Kartoissa esitetty toimenpidenumerointi viittaa liitteessä oleviin taulukoihin.

Toimenpiteet on esitetty tarkemmin raportin liitteenä 1 olevissa toimenpidekartoissa ja -taulukoissa. Taulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden toteuttamiskustannukset, kiireellisyysluokat ja vastuutahot. Suunnitelman laatimisen aikana määritellyistä ns. pikatoimenpiteistä (näkemäraivaukset, vähäiset liikennemerkkimuutokset ym.) on toimitettu kuntaan ja ELY:lle erilliset toimenpidelistaukset (liite 2).

Toimenpiteiden kirjaamisessa kiinnitettiin huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpide-ehdotusten taulukot toimitettiin erillisinä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu.

4.2 Työn aikana määritellyt kunnille yhteiset periaatteet

Työn aikana määriteltiin lin, Yli-lin ja Haukiputaan kunnille yhteiset periaatteet ohjaamaan sekä yksittäisten toimenpiteiden muodostamista että määrittelemään toimintolinjoja koskien esim. asuinalueiden nopeusrajoitusjärjestelmiä. Seuraavassa on esitetty asiakohdittain määriteltyjen periaatteiden sisältö.

Nopeusrajoitusjärjestelmä

Taajamassa on nykyisin voimassa pääosin aluenopeusrajoitus 40 km/h. Viime aikoina on kuitenkin yhä useammassa kunnassa siirrytty käyttämään varsinkin asuinalueilla, mutta paikoin myös taajamien pääkaduilla 30 km/h nopeusrajoitusta. Rajoitukset tulee kuitenkin kokea ymmärrettäviksi, nopeusrajoitusjärjestelmän tulee olla selkeä ja liikenneympäristön tulee tukea nopeusrajoituksia. Nopeustasoja alentamalla olisi mahdollista selkeästi parantaa liikenneturvallisuutta; esim. törmäystilanteissa em. nopeuksien ero on suuri.

Asuinalueiden aluenopeusrajoitukset esitetään jatkossa muutettavaksi 30 km/h:iin. Lisäksi esitetään harkittavaksi Kirkkotien nopeusrajoituksen laske- mista 30 km/h:iin. Aikataulu rajoitusten asettamiselle päätetään kunnassa.

Asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytännöt

Asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytännöt ovat osin vielä sekavia. Asuinalueilla olevien tonttikatujen liittymät esitetään muutettaviksi tasa- arvoisiksi (ajonopeuksien hillitsemiseksi). Erityiskohteissa voidaan kuitenkin esim. näkemäsyistä käyttää kolmioita. Pääkadut säilytetään etuajo- oikeutettuina kokoojakatuihin ja kokoojakadut tonttikatuihin nähden. Jotta väistämisvelvollisuuskäytäntöjä noudatetaan, tulee niiden olla selkeitä, ym- märrettäviä ja johdonmukaisia.

Hidasteiden käyttöperiaatteet

Hidasteiden käytöllä tulee pyrkiä tukemaan nopeusrajoitusten noudattamista ja niiden ymmärrettävyyttä. Hidasteilla voidaan myös viestiä esim. taajama- alueelle tulosta ("taajamaportti") ja laajemmin liikkumisympäristön luontees- ta.

Hidasteita, erityisesti korotettuja suojateitä ja liittymiä esitetään käytettäväksi koulureiteillä ja koulujen lähiympäristöissä sekä vilkkaissa kevyen liikenteen ylityspaikoissa, joissa on tarpeen hillitä ajonopeuksia ja turvata kevyen liiken- teen ylityksiä. Joukkoliikennereiteillä esitetään käytettäväksi loivapiirteisiä hidastetyssyjä. Korotuksille ja töyssyille vaihtoehtoisina ratkaisuuina voidaan käyttää myös keskisaarekkeellisia suojateitä, kavennuksia, sivusiirtymiä ym., mikäli töyssyjen käyttö ei esim. melusta, tärinästä tai kohteen liikennemääris- tä johtuen ole mahdollista.

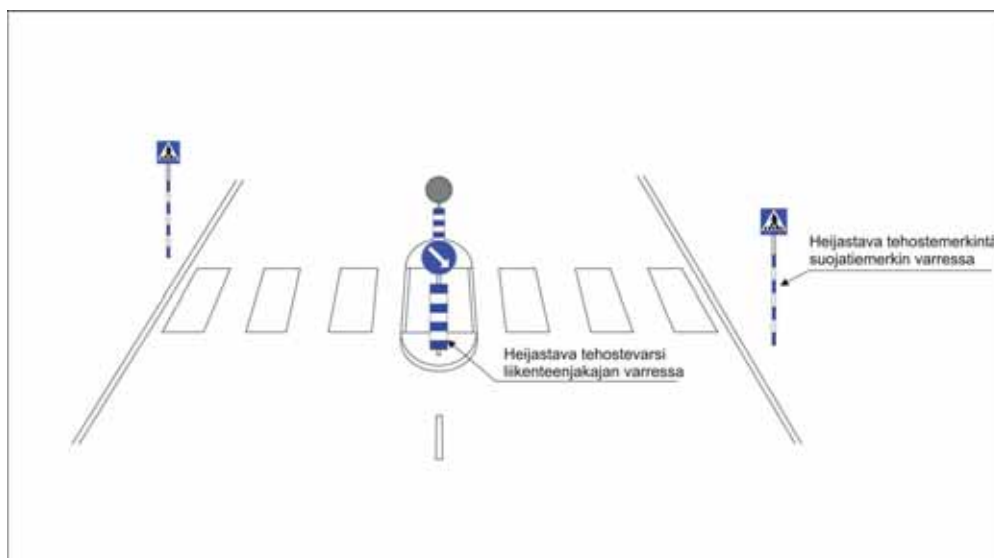
Hidasteiden käytössä tulee ottaa huomioon tien/kadun luonne (tontti-, kokoo- ja- ja pääkadut ym.). Mitä vilkkaampi kohde on, sitä tarkemmin tulee selvittää hidastetyypin soveltuvuutta. Hidastetyypin valinnalla on myös suuri merkitys sen ajettavuudelle ja tätä kautta hyväksyttävyydelle.

Nopeusrajoitusten ajoratamaalaukset

Nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia esitetään käytettäväksi erityiskohteissa kuten koulujen ja päiväkotien ympäristöissä sekä paikoissa, joissa halutaan muuten kiinnittää huomiota nopeusrajoitukseen (nopeusrajoitusten muutos- kohdat, taajama-/asuinalueelle saapuminen, taajaman kokoojakadut sekä pääväylät/taajamatiet).

Suojateiden havaittavuus

Suojateiden havaittavuuden parantaminen on tärkeää suojateiden liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Keinona esitetään tehostevarsien asentamista tärkeimpien suojateiden liikenteenjakaajiin ja suojatiemerkkeihin. Myös suojatiemaalausten kunnossapitäminen on havaittavuuden kannalta tärkeää.

Kuva 19. Esimerkkikuva tehostevarsien käytämisestä liikenteenjakaajissa ja suojatiemerkkien varsissa.

Tehostevarsia esitetään käytettäväksi lisäksi maanteiden liittymien keskisäikeissä olevissa liikenteenjakaajissa.

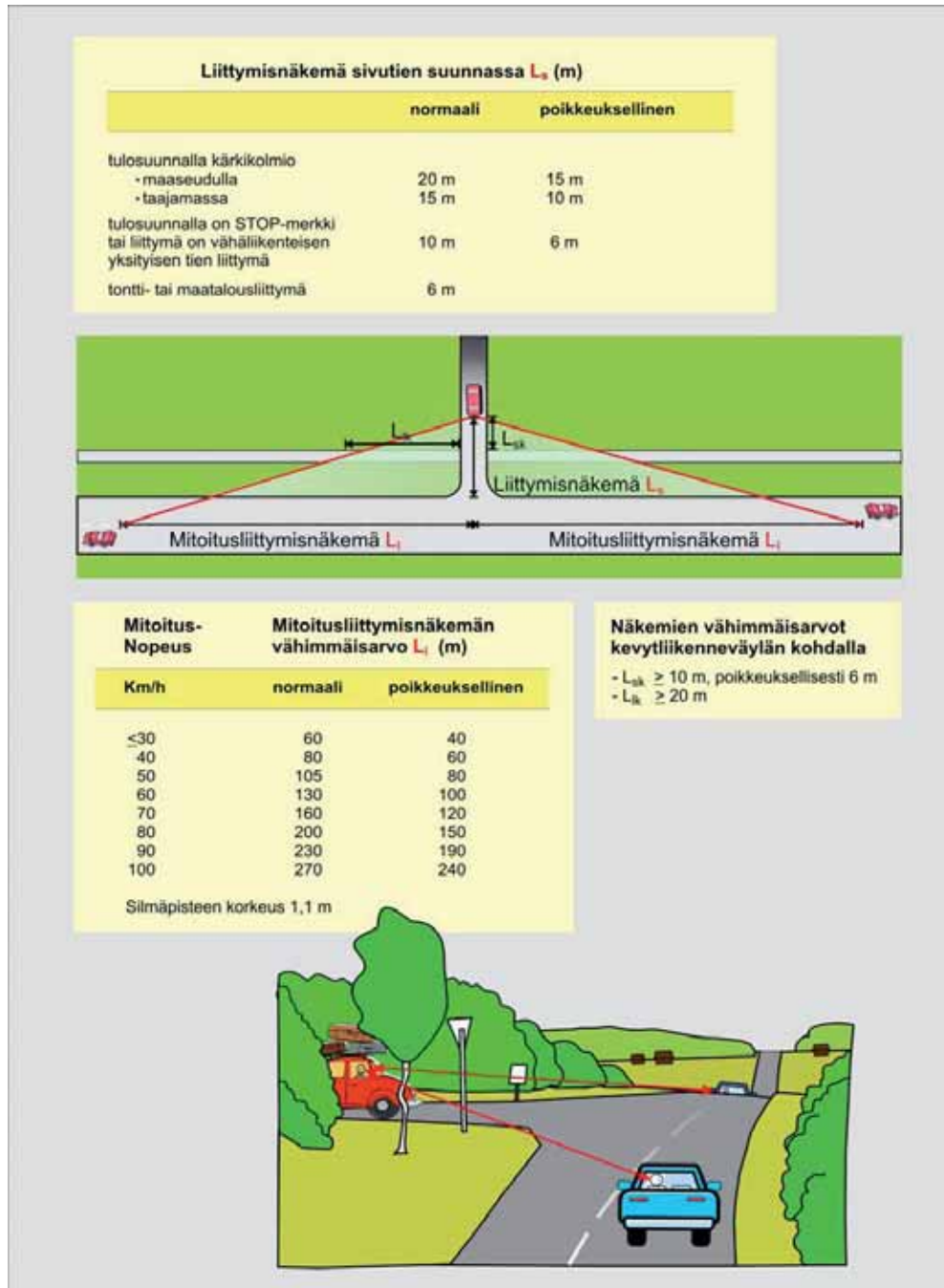
Lisäksi kunnissa esitetään kokeiltavaksi ns. suojateiden Välkky-kokeilua, jossa tehostevarten asennettu liiketunnistin tunnistaa suojatielle tulevan jalankulkijan/pyöräilijän ja alkaa välkkyä varoittamaan autoilijoita suojatiellä olevasta kulkijasta.

Yksityistieliittymien näkemäraivaukset maanteiden varsilla sekä ratojen tasoristeyksissä

Maanteiden yksityistieliittymien näkemäraivausten teko kuuluu tienhoitokuntien vastuulle. Kuntien tulee tiedottaa asiasta tienhoitokuntia sekä lähettää ohjekuvat näkemäraivausten tekemisestä (samalla, kun kunnat tiedottavat tienhoitokuntia muista asioista) (Kuva 20).

Rautateiden tasoristeysten osalta tulee huomioida, että rata-alueella ja radan suoja-alueella* on radanpitäjällä oikeus poistaa näkemäesteet. Tienhoitokunnat voivat halutessaan itse huolehtia näkemäraivauksista vain radanpitäjän osoituksen mukaan. Jotta näkemä tasoristeyksessä olisi hyvä, on 8 metrin päässä lähimmästä kiskosta nähtävä 6 kertaa radan suurimman sallitun nopeuden verran molemmille sivuille. Esimerkiksi jos junan nopeus on 140 km/h, mikä on junien suurin sallittu nopeus tasoristeyksessä, näkemän on oltava noin 840 metriä molempiin suuntiin. Lähde: Liikennevirasto, Rautatieosasto.

*Suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan raiteen tai, jos raiteita on useampia, uloimman raiteen keskilinjasta, jollei suoja-aluetta ratasuunnitelmassa erityisestä syystä supisteta tai laajenneta enintään 50 metriksi. Lähde: Ratalaki 110/2007.

Kuva 20. Yksityistieliittymien mitoituksnäkemät (lähde: Yksityisteiden liittymät maanteihin, Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007).

Mopoilu kevyen liikenteen väylillä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut yhdessä kunnan kanssa suunnitelman, jonka mukaan mopoilu tullaan pääsääntöisesti kieltämään kevyen liikenteen väyliltä. Muutos toteutettaneen vuoden 2010 aikana ja se edellyttää myös riittävän laajaa tiedottamista.

Lapsia -liikennemerkkien tarkistaminen

Lapsia -liikennemerkkien käyttö ei ole yhtenäistä. Lähtökohtaisesti lapsia -liikennemerkkiä tulee käyttää kohteissa, joissa liikkuu tavallista runsaammin lapsia (erityisesti koulut, leikkipaikat). Kunnan alueelle esitetään liikennemerkin käytön tarkistamista koko tie- ja katuverkolla. Päiväkotien ja muiden hoitoyksiköiden ympäristöissä käytetään merkkiä, mikäli liikennemäärät ja -järjestelyt sekä yksikön toiminta sitä erityisesti edellyttävät. Tarpeettomat merkit tulee poistaa tai peittää mm. kesälomien ajaksi.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittaminen sekä hajarakentamisen hallinta

Kaavojen laatimisvaiheessa sekä uusien maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä tulee maankäytön suunnittelu sovittaa yhteen liikennesuunnittelun kanssa sekä tarkistaa ratkaisujen liikenneturvallisuusvaikutukset. Kaavojen liikenneturvallisuusvaikutusten tarkistuslistoja on esitetty mm. Ympäristöministeriön julkaisuissa.

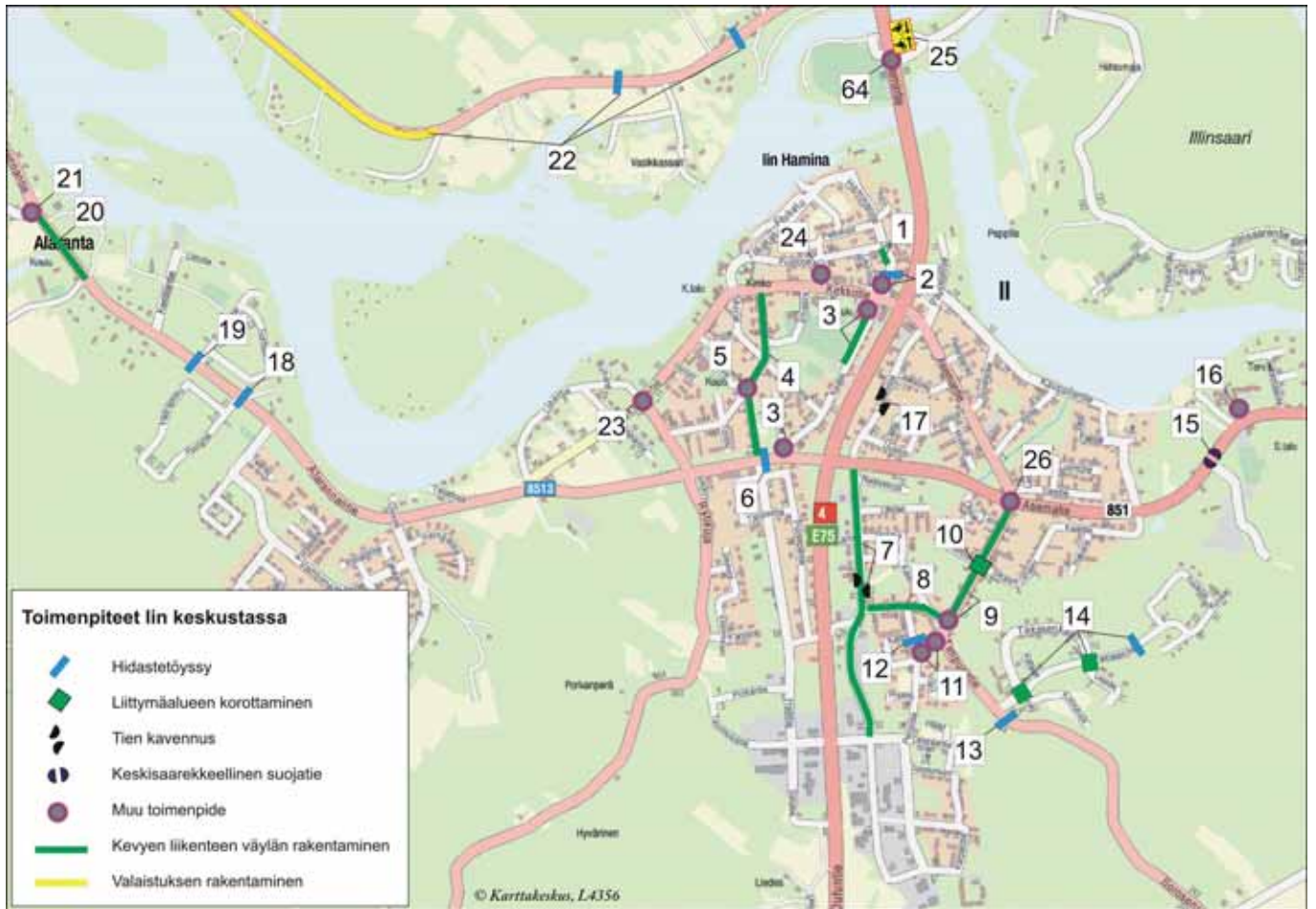
Myös hajarakentamisen hallinnan merkitys korostuu jatkuvasti. Kunnan tulee määritellä yhdessä naapurikuntien ja koko Oulun seudun kuntien kanssa yhteiset periaatteet suhtautumisessa hajarakentamiseen sekä tuoda esille jo uusien rakennuslupien myöntämisympäristössä, että alueelle ei tulla järjestämään esim. kevyen liikenteen väyliä tai valaistusta.

4.3 Toimenpiteet

lin kunnan alueelle esitettävät toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen sekä Kuivaniemelle.

4.3.1 Keskusta-alue

Keskusta-alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden, koulureittien sekä vaarallisten liittymien parantamiseksi sekä ajonopeuksien/turhan läpiajoliikenteen hillitsemiseksi. Toimenpiteissä on otettu huomioon tulevat keskustan asemakaavojen tarkistukset. Huomioitava kuitenkin on, että osa ratkaisuista pystytään suunnittelemaan tarkemmin vasta ko. kaavojen laatimisen yhteydessä.

Kuva 21. lin keskustaan esitetyt toimenpiteet.

Kirkkotien (mt 18755) ja Kisatien liittymä on vilkas ja erityisesti liittymän tuntumassa Kisatiellä olevat liittymäjärjestelyt ovat sekavia. Lisäksi kevyen liikenteen olosuhteet ovat puutteellisia Kirkkotien pohjoispuolisen **Haminantien** alkuosalla. Toimenpiteiksi esitetään Kisatien liittymien järjestelyjä Kirkkotien liittymän puoleisessa päässä (toimenpide 3), kevyen liikenteen väylien rakentamista Kisatielle ja Haminantien varteen (puuttuvalle osalle, 1 ja 3), korotettua suojatietä Haminantielle R-kioskin kohdalle (2) sekä Kisatien eteläpään katkaisemista ajoneuvoliikenteeltä (3). Kirkkotien osalta esitetään myös harkittavaksi nopeusrajoituksen laskemista 30 km/h:iin kiertoliittymästä kunnantalon ohi aina koulun kohdalle saakka.

Kuva 22. *Kisatien liittymäjärjestelyt ovat sekavia Kirkkotien liittymän puoleisessa päässä.*

Hallitielle (koulun lähiympäristö) esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista sekä kevyen liikenteen ylityskohtien turvallisuuden parantamista (4-5).

Kauppatiellä koetaan ongelmaksi raskas liikenne (läpiajokiellosta huolimatta), ylinopeudet sekä kevyen liikenteen olosuhteiden turvattomuus. Toimenpiteeksi esitetään raskaan liikenteen läpiajokiellon tehostamista, Kauppatien kavennuksia sekä kevyen liikenteen väylän rakentamista Asematieltä Leipojantielle saakka (7). Kevyen liikenteen väyliä esitetään myös viereisille **Kauppurintielle** (8) ja **Timpurintielle** (mt 18756) (9). Timpurintien ja Verstaskujan liittymään (10) esitetään myös korotettua liittymäaluetta.

Kuva 23. Kauppatien ongelmaksi koetaan erityisesti raskaan liikenteen oikaisut, ylinopeudet sekä kevyen liikenteen turvaton asema.

Tikkasentielle, Timpurintielle (mt 18756) sekä **Pentintielle** esitetään hidastetöyssiä ja liittymäalueiden korottamista ajonopeuksien hillitsemiseksi (12-14).

Asematielle (mt 851) esitetään sekä keskisaarekkeellista suojatietä pesäpallokentän kohdalle (15) että **terveyskeskuksen** liittymän ja piha-alueen järjestelyjen parantamista (16). Lisäksi Asematien ja Timpurintien (mt 18756) liittymän (26) näkemiä tulee parantaa sekä valtatie 4 että terveyskeskuksen suuntaan. **Laaksontielle** esitetään läpiajoliikenteen vähentämiseksi ensi vaiheessa kavennuksia (17) sekä pidemmällä tähtäimellä kadun katkaisemista ajoneuvoliikenteeltä.

Alarannantien (mt 8513) osalta esitetään ajonopeuksien hillitsemistä hidastetöyssiillä. Lisäksi esitetään kevyen liikenteen väylän jatkamista Tangontien liittymään saakka sekä Tangontien liittymän muotoilua (6, 18-21).

Konintielle (mt 18771) esitetään sekä loivapiirteisten hidastetöyssi- ja rakentamista että nykyisen valaistuksen jatkamista noin 1,5 km matkalla (22).

Lisäksi keskusta-alueelle esitetään mm. Jokisuuntien ja Rytikujan liittymän kevyen liikenteen ylityksen turvallisuuden parantamista kevyen liikenteen väylällä (23) sekä Oikotien katkaisemista ajoneuvoliikenteeltä (24).

Keskustan ja sen lähialueiden asuinalueille esitetään kohdan 4.2 periaatteiden mukaisesti aluenopeusrajoitusta 30 km/h sekä tonttikatujen liittymien muuttamista tasa-arvoisiksi.

4.3.2 Kuivaniemi

Kuivaniemen keskusta-alueen toimenpiteet keskittyvät lähinnä **Oijärventielle (mt 8520)** sekä valtatie 4 länsipuolelle koulun läheisyyteen. Oijärventielle (toimenpiteet 52-54) esitetään suojateiden keskisaarekkeiden rakentamista nykyisten suojateiden kohdille sekä suojateiden havaittavuuden parantamista. Oijärventien tasoristeykseen on laadittu radan alikulkusuunnitelma, jonka yhteydessä parannetaan myös kevyen liikenteen väylästä.

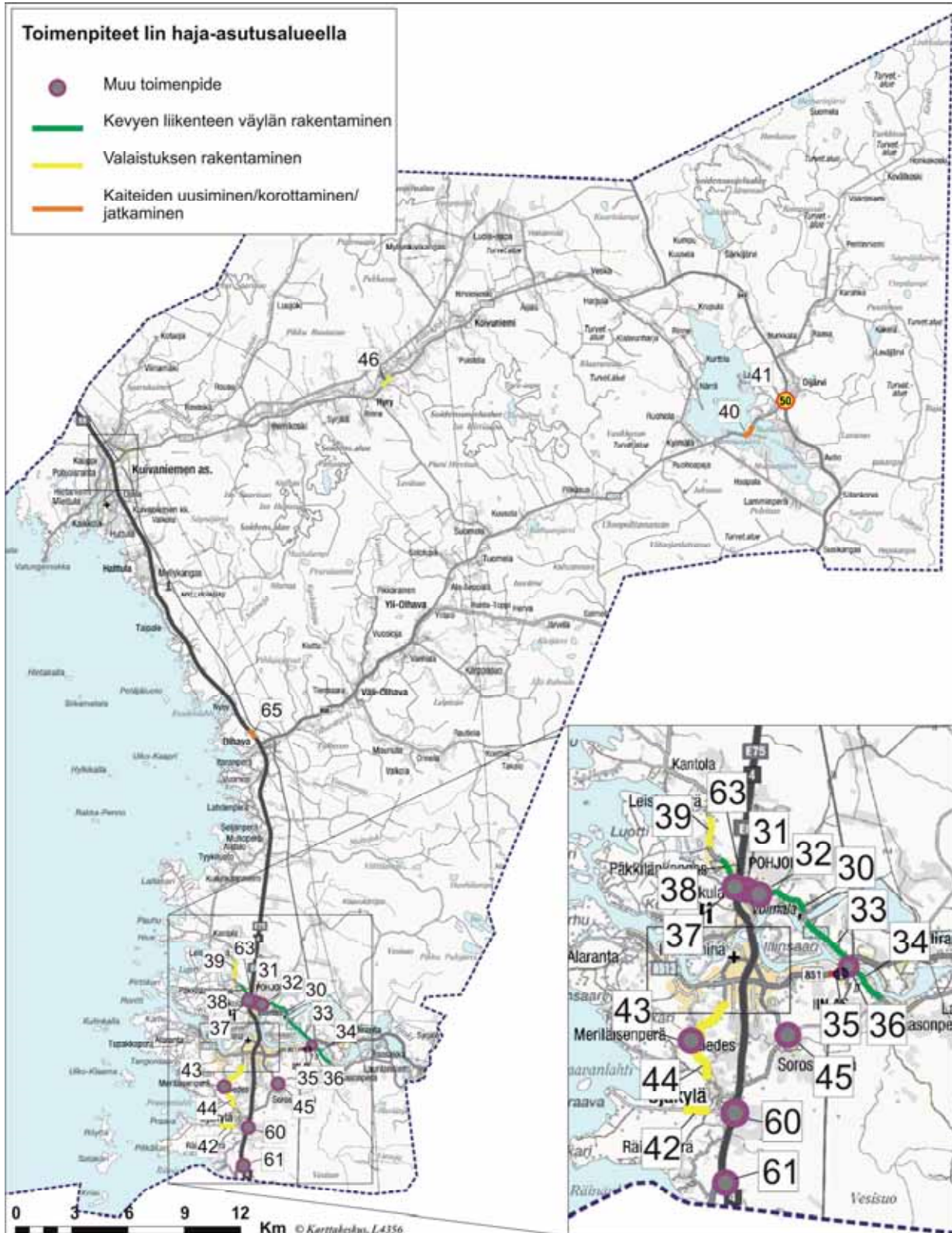

Kuva 24. Kuivaniemelle esitetyt toimenpiteet.

Koulutien varteen esitetään erillisen kevyen liikenteen väylän rakentamista sekä koko ajoradan levyistä hidastetyssä (50). Kuivaniemen koulun kohdalla olevaan valtatie 4 alittavaan kevyen liikenteen alikulkuun esitetään keskiviivan ja ajosuuntanuolten maalaamista (51). Lisäksi Koulutien ja Vanhatien liittymä (56) on sekava ja vaikeasti hahmotettava. Liittymän laajuus ja sekavuus aiheutuu osin valtatie 4 liittymän läheisyydestä. Liittymää esitetään parannettavaksi. Vanhatielle esitetään myös valaistuksen jatkamista ja parantamista (55).

4.3.3 Haja-asutusalue

Haja-asutusalueen toimenpiteet käsittävät pääosin liittymien parantamista sekä valaistuksen ja kevyen liikenteen väylien rakentamista.

Kuva 25. lin haja-asutusalueelle esitetyt toimenpiteet.

Kevyen liikenteen väylien rakentamista esitetään mm. **Virkkulantien (mt 8511)** varteen. Väylää esitetään jatkettavaksi Pohjois-lin koulun kohdalla Raasakan voimalaitokselle (toimenpide 30) sekä voimalaitokselta Aseman ratasillalle asti (33). Virkkulantielle esitetään myös kevyen liikenteen väylän erottamista valtatie 4 läheisestä piha-alueesta korottamalla väylä molemmilta reunoilta reunakivellä (31). Koulun kohdalle esitetään korotuksen parantamista ja tehostamista pollareilla (32). Lisäksi Virkkulantien nopeusrajoitus esitetään laskettavaksi 50 km/h:iin välillä Pohjois-lin koulu - Raasakan voimalaitos. Myös raskaan liikenteen nykyistä reittiohjausta tulee tehostaa Aseman sillan kohdalla. Kantolantien (mt 18772) ja Virkkulantien liittymien läheisyydessä olevaan Pohjois-lin kevyen liikenteen alikulkutunneliin esitetään keskiviivan ja ajosuuntanuolten maalaamista sekä näkemien parantamista alikulkutunnelin päissä näkemäraivauksilla (37). Lisäksi esitetään Kantolantien puoleisen pysäkkiyhteyden parantamista.

Asematielle (mt 851) esitetään kevyen liikenteen väylän erottamista ajoradasta reunakivellä Asematie 311 kohdalla sekä nykyisen suojatien kohdalle keskisaarekkeen rakentamista (35). Aseman sillalle esitetään sillankaiteiden parantamista lisäämällä kaidejohteita ja suojaverkkoja. Sillan ympäristössä ongelmana on lisäksi kevyen liikenteen turvallisten ylityspaikkojen puuttuminen (Kuva 26). Toimenpiteeksi esitetään uuden suojatien rakentamista sekä nykyisen suojatien havaittavuuden parantamista (36). **Maalismaantielle (mt 18757)** esitetään koulun kohdalle suunnitteilla olevan kevyen liikenteen väylän jatkamista Maalismaan suuntaan (34).

Kuva 26. Aseman sillalla näkemät ovat huonot ja kevyen liikenteen ylityskohdat puuttuvat.

Kantolantielle (mt 18772) (38 ja 39) esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista valtatie 4 liittymästä Paasorannantien pohjoiseen liittymään asti. Kantolantielle esitetään myös kahden loivapiirteisen hidastetöyssyn raken-

tamista sekä nopeusrajoituksen ajoratamaalauksia. Lisäksi esitetään nopeusrajoitusalueen 50 km/h jatkamista noin 400 metriä pohjoisen suuntaan sekä valaistuksen jatkamista noin kilometrin matkalla.

Oijärven alueella esitetään lisäksi **Olhavantielle** vesistöpenkereen kohdalla olevien kaiteiden parantamista ja jatkamista (40). **Oijärventielle** (41) esitetään lisäksi nopeusrajoituksen alentamista 50 km/h:iin välillä Olhavantien liittymä – kauppa. Oijärventien (mt 8520) varressa sijaitsevan Hyryn kylän tievalaistusta esitetään jatkettavaksi Oijärven suuntaan noin 800 metrin matkalla (46).

lin eteläosan toimenpiteisiin kuuluvat lisäksi mm. tievalaistuksen rakentaminen **Ojakyläntielle** (44) sekä **Praavantien** tievalaistuksen jatkaminen noin 800 metrin matkalle (42). Lisäksi esitetään Ojakyläntiellä olevan Meriläisen tien ja Pikkuniityntien liittymän jäsentelyä (43) sekä **Sorosentiellä** (mt 18756) olevan Mäkeläntien liittymän parantamista (45).

4.3.4 Valtatie 4

Suunnitelmassa esitetään valtatielle 4 pääosin pieniä parantamistoimenpiteitä. Toimenpiteet on esitetty em. kartoilla. Suuremmat valtatiekehittämistoimenpiteet etenevät eri suunnittelu- ja päätöksentekoprosessien kautta. Esim. tiesuunnitelmat välin Pohjois-li-Kuivaniemi keskikaiteellisista ohituskaistoista ovat jo valmiit. Lisäksi valtatie 4 liittymiin on laadittu myös yksittäisiä parantamissuunnitelmia, jotka odottavat toteuttamistaan.

Valtatielle 4 esitetään pieninä parantamistoimenpiteinä seuraavien liittymien parantamista:

- valtatie 4 ja Ojakyläntien liittymä (60), liittymän parantaminen
- nopeusrajoituksen 80 km/h alkamiskohdan siirtäminen sekä tien kavennuskohdan tehostaminen reunapaaluilla leveäkaistatien päättymiskohdassa (61)
- valtatie 4 ja Kirkkotien liittymä (62, Kuivaniemi), väistötilan rakentaminen
- valtatie 4 ja Virkkulantien liittymä (63), liittymän kanavointi
- valtatie 4 ja Illinsaarentien liittymä (64), liittymän parantaminen.

Lisäksi esitetään valtatie 4 reunaympäristön pehmentämistä jatkamalla kaidetta Olhavan pohjoispuolella olevan kallioleikkauksen kohdalla (65). Muutoin valtatiellä 4 lin alueella olevat kaiteet ovat hyväkuntoisia ja oikein sijoitettuja eivätkä vaadi parantamistoimenpiteitä.

Valtatie 4 ja maanteiden liittymien keskisaarekkeisiin esitetään järjestelmällistä liikenteenjakajien tehostevarsien asentamista (havaittavuuden parantaminen). Lisäksi valtatiellä 4 olisi tarvetta hirviaitajärjestelyihin. Aitaa ei kuitenkaan kannata toteuttaa erillisenä ennen em. suurempia valtatiehankkeita, elleivät hankkeet ole siirtymässä pitkälle tulevaisuuteen.

Valtatielle 4 esitetään lisäksi yksityistieliittymäselvityksen laatimista. Valtatiellä on vielä lukuisia yksityistieliittymiä, joita yhdistämällä olisi mahdollista parantaa valtatie turvallisuuksi suhteellisen pienin toimenpitein ennen ohituskaistojen toteutumista. Selvityksen laatiminen on kuitenkin tarpeen, jotta liittymien vähentäminen on mahdollista siten, että kaikille kiinteistöille ja tiluksille voidaan järjestää riittävän hyvät yhteydet.

Valtatielle 4 on em. toimenpiteiden lisäksi laadittu useita suunnitelmia (esitetty liitteenä olevissa toimenpidetaulukkoissa), joista osa on suuria, valtakunnallisen tason rahoituspäätöksiä odottavia hankkeita.

4.4 Toimenpideohjelmat ja vaikutukset

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2010 - 2013
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2014 - 2017
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2018 -

Kiireellisyysluokitus on ohjeellinen. Seuraavassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutahot on esitetty liitteenä olevissa toimenpidetaulukkoissa.

Taulukko 7. Toteuttamisohjelma.

	Kiireellisyysluokka kustannukset [1000 €]				Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	YHT	
ELY	256	109	35	400	0,294
lin kunta	525	235	192	952	0,003
ELY ja lin kunta yhdessä	952	604	873	2429	0,073
lin kunta ja yksityinen yhdessä	25	-	-	25	-
Yksityinen	-	-	32	32	-
Kaikki yhteensä	1758	948	1132	3838	0,370

4.5 Toimenpiteiden vaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän lin kunnan alueella yhteensä 0,370 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa (Tarva 4.11). Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen edullisten toteuttamiskustannusten vuoksi. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinkoonnettomuusvähenemää ei voitu laskea onnettomuushistorian perusteella, koska katuverkolla tapahtuneita onnettomuuksia ei ole täysin paikannettu. Näin ollen todellinen henkilövahinkoonnettomuusvähenemä on selvästi edellä esitettyä arviota suurempi. Maanteiden toimenpiteiden myötä saatavaksi yhteiskuntataloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästöksi arvioidaan yhteensä noin 174 000 €/vuosi (yksikköhinta 471 000 €/henkilövahinko

-onnettomuus, lähde: *Tieliikenteen ajokustannusten yksikköarvot 2005*). Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan merkittäviä kustannussäästöjä.

Laskennallisen henkilövahinko-onnettomuusvähenemän lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikennekasvatustyön (luku 6) vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä.

5 ESTEETTÖMYYS

5.1 Esteettömyyden nykytila

Esteettömyyden nykytilaa selvitettiin suunnitelman yhteydessä asukkaille toteutetulla kyselyllä ja vanhusten vaaranpaikkakartoituksella sekä järjestämällä kunnan keskustaajamassa esteettömyyskierros. Kyselyssä ja vaaranpaikkakartoituksessa esiin nousseita esteettömyysongelmia olivat mm. julkisten tilojen saavutettavuus, luiskien, hissien ja automaattiovien puuttuminen, korkeat kynnykset ja reunakivet, keskustan pysäköintipaikkojen ahtaus ja alikulkujen roskaisuus. Lisäksi erityisesti kevyen liikenteen väylien aurausta ja liukkaudentorjuntaa pidettiin hitaana ja huonona.

Esteettömyyskierroksella käveltiin yhdessä suunnittelijoiden kanssa läpi kunnan keskustaajaman keskeisimmät reitit ja kirjattiin ylös erityisesti iäkkäiden ja liikkumisesteisten liikkumiseen liittyviä ongelmia ja parannustoimenpiteitä. Kierrokselle osallistui liikkumisesteisiä ja iäkkäitä henkilöitä avustajineen, kunnan teknisen ja sosiaalitoimen henkilöstöä sekä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajia.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto esteettömyyskierroksella esiin nousseista esteettömyysongelmista:

- Liikkeiden sisäänkäynneissä havaittiin paljon puutteita. Usein puuttuivat automaattiovet ja/tai luiskat tai sisäänkäynti ei ollut toimiva apuvälineiden kanssa liikkuville (Kuva 27). Liikkeiden sisäänkäyntien edustoilla oli myös kunnossapito-ongelmia.
- Kirkkotiellä ydinkeskustassa (mm. korotettujen suojateiden ja liittymien yhteydessä) oli useita korkeita reunakiviä.
- Kevyen liikenteen väylien puutteesta aiheutuvia epäjatkuvuuskohtia oli useita.
- Kevyen liikenteen väylät olivat epätasaisia useissa kohteissa (mm. päällyste- ja routavauriot ja painumat). (Kuva 28)
- Yleisesti moporalli keskusta-alueella sekä autoilijoiden piittaamattomuus iäkkäitä, liikkumisesteistä ja kaikkia jalankulkijoita kohtaan huolestutti kierrokselle osallistuneita.
- Alikulkutunneleissa pyöräilijöiden kovat vauhdit aiheuttavat vaaratilanteita ja turvattomuutta hitaasti liikkuville.
- Autoilijoiden ylinopeudet ja kevyen liikenteen väylien puute aiheuttaa turvattomuutta jalankulkijoille ja apuvälineillä liikkuville useissa kohteissa (mm. Timpurintie, Asematie)
- Terveyskeskuksen piha-alueen pysäköinti ja liikenne vaatii jäsentelyä ja suunnittelua.

Kuva 27. Osaan lin liikkeistä on mahdotonta päästä pyörätuolilla.

Kuva 28. Kevyen liikenteen väylillä ja jalkakäytävillä oli paikoin epätasaisuutta ja routavaurioita.

5.2 Kehittämistoimenpiteet

Suunnitelman yhteydessä esiin nousseiden kehittämistarpeiden perusteella laadittiin ehdotukset esteettömyystoimenpiteistä:

Esteettömyysvastaavan nimeäminen kuntaan:

- Esteettömyysvastaavan tehtävänä on esteettömyystyön koordinointi kunnassa, kouluttautuminen sekä osallistuminen liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Esteettömyysvastaava voi osallistua myös seudullisiin koontumisiin, joissa vaihdetaan tietoa ja kokemuksia.

Esteettömyyden huomioiminen liikkeiden sisäänkäynneissä ja sisätiloissa:

- Informoidaan liikkeenharjoittajia ja lisätään yhteistyötä.
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä järjestää yhteistyössä esimerkiksi vammais- ja vanhusneuvostojen sekä eläkeläisjärjestöjen kanssa tilaisuuden, jossa käydään läpi ongelmia liikkumisesteisten näkökulmasta sekä annetaan vinkkejä halvoiksi parantamisedotuksiksi liikkeenharjoittajille. Käsiteltäviä asioita ovat mm. erilaiset sisäänkäyntiratkaisut, kuten toimiva luiska ja soittokello kalliiden automaattiovien sijaan, sisätilojen mitoitus myös pyörätuolilla liikkujille, ulkomainokset väylän reunaan, pysäköintialueiden selkeän jäsentelyn merkitys liikkumisesteisten ja liikenneturvallisuuden kannalta sekä invapysäköintipaikkojen (2 paikkaa/P-alue) riittävyys. Tilaisuudessa markkinoidaan esteettömyyttä liikkeenharjoittajille kilpailu- ja imagoetuna. Esteettömyyden huomioon ottaminen ja puutteiden korjaaminen lisää asiakkaita ja kohentaa yrityksen mainetta.

Reunakivien järjestelmällinen madaltaminen (0-3 cm):

- Taajamien ydinkeskustoissa keskeisimpien kevyen liikenteen reittien suojateiden reunakivet madalletaan järjestelmällisesti 0-3 cm:n korkuisiksi. Työ tehdään kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY:n resurssien puitteissa, mutta suunnitelmallisesti.
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajat ja/tai avustajat otetaan mukaan sekä julkisten tilojen että tie- ja katuverkon suunnitteluhankkeisiin. Lisäksi huomioidaan suunnittelun esteettömyysohjeet. Näin varmistetaan, ettei tehdä enää uutta esteellistä ympäristöä.

Kunnossapidon tehostaminen:

- Käydään urakoitsijoiden kanssa läpi talvihoidon laatuvaatimukset ja hiekoitusperiaatteet sekä niiden toteutuminen taajamien ydinkeskustojen kevyen liikenteen väylillä. Tarvittaessa tarkennetaan ohjeistusta tai määritellään erityisiä täsmähoitokohteita.

Kuva 29. Reunakivet esitetään madallettavaksi ja/tai korjattavaksi resurssien mukaan taajamien ydinkeskusta-alueilla liikkumisesteisten liikkumisen helpottamiseksi.

5.3 Pienet esteettömyystoimenpiteet

Suurin osa esteettömyyskierroksella esiin nousseista toimenpidetarpeista sisällytettiin liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpideluetteloon, koska tarpeet koskivat pääasiassa liikenneturvallisuuksua. Kunnan alueella esiin nousseet muut pienet esteettömyystoimenpidetarpeet ovat seuraavat:

Toimenpide	Kustannukset
Tori: - Pysäköintipaikkojen maalaus ja merkintä - Palvelulinja Ilkan lähtöpaikan merkitseminen paremmin havaittavaksi. Linjasta tiedottamisen ja sen markkinoinnin tehostaminen.	1000 € 3000 €
Valintatalon edusta: - Alikulkutunnelin näkemäesteenä oleva kasvillisuus esitetään raivattavaksi.	-
lin alikulkutunnelit (3 kpl): - Kulkusuuntien erottaminen ajoratamaalauksin.	500 €
Kirjaston piha-alue: - Invapysäköintipaikkojen siirto lähemmäksi ovea, talon pätyyn.	500 €
Asematien kevyen liikenteen väylä: - Levähdyspenkkien lisääminen välille Kirkkotie – Timpurintie.	2000 €
Kirkkotien eteläpuolella kevyen liikenteen väylän varressa olevat liikekiinteistöt: - Liikekiinteistöjen pihassa sadevedet on johdettu väylälle, mikä aiheuttaa talvella liukkaita. Kohteisiin tulee toteuttaa kaivot tai ohjata vesi lähimpään viemäriin (ritiläratkaisu).	5000 €

Kuva 30. Valintatalon edustalla on pensaasta aiheutuva näkemäeste kevyen liikenteen alikulkutunnelin suuntaan.

Kuva 31. Kirkkotien varressa olevien liikekiinteistöjen sadevedet ohjataan nykyisin kulkuväylälle.

6 LIIKENNEKASVATUSTYÖN KEHITTÄMINEN

6.1 Yleistä

Suunnittelun yhteydessä laadittiin kuvaus kunnan liikennekasvatustyön toimintamalliksi, liikennekasvatustyön tavoitteet hallintokunnittain, alustavia toimenpide-ehdotuksia sekä ohjeet työn käynnistämiseksi ja seuraamiseksi. **Tarkoituksena on tässä suunnitelmassa tarjota kunnalle malli ja ehdotuksia liikennekasvatustyön käynnistämiseksi sekä toimenpidesuunnittelun pohjaksi, jotta työn käynnistäminen suunnitelman valmistuttua olisi mahdollisimman helppoa.**

Työn alussa perustettiin lin liikenneturvallisuustyöryhmä, joka toimi ja koontui säännöllisesti suunnitelman laatimisen aikana. Liikennekasvatustyötä käsiteltiin 3.2.2010 Haukiputaan, lin ja Yli-lin kuntien kanssa yhdessä pidetyssä työpajatilaisuudessa, jossa käytiin läpi yhdessä kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien ja henkilöstön kanssa liikennekasvatustyön perusteita, hallintokuntaakohtaisia liikennekasvatustyön tavoitteita sekä pohdittiin tulevien vuosien toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi keskusteltiin seudullisesta liikennekasvatuksen yhteistyöstä. Aiheita työstiin alustusten jälkeen ryhmittäin.

6.2 Liikennekasvatustyön nykytila

Suunnittelutyön alkaessa lissä ei ollut olemassa liikenneturvallisuustyöryhmää. lin edellinen liikennekasvatussuunnitelma on vuodelta 2000 ja järjestelmällinen liikennekasvatustyö on kunnassa hiipunut. Työtä on kuitenkin vuosien aikana tehty itsenäisesti eri hallintokunnissa (mm. koulutoimi ja tekninen toimi).

Kaikkien kuntien (Haukipudas, li ja Yli-li) alueella on koulupoliisitoimintaa. Kunnille on nimetty oma koulupoliisi (Virpi Vuolteenaho), joka on vierailut säännöllisesti sekä ala- että yläkouluissa kertomassa liikenneasioista.

6.3 Liikennekasvatustyö on yhteistyötä

Yhteistyön kautta kunnan liikennekasvatustyöhön saadaan voimaa. Yhteistyötä tehdään sekä kunnan sisällä eri hallintokuntien välillä että kunnan ja muiden toimijoiden välillä.

Kodin ja vanhempien rooli erityisesti lasten ja nuorten liikennekasvatustyössä on luonnollisesti merkittävä. Liikennekasvatus on osa yleistä hyvien tapojen, kuten toisten ihmisten huomioon ottaminen ja kohteliaisuus, opettamista. Ensimmäinen malli liikenteessä käyttäytymisestä sekä myös käsitys liikenteen vaaroista saadaan kotoa, vanhemmilta tai muilta läheisiltä. Varhaisessa vaiheessa mukaan tulevat myös päivähoito ja koulu. Lapsen liikenne-

kasvatuksesta saadaan tehokkainta kodin, päivähoiton ja koulun välisellä tiiviillä yhteistyöllä.

Viranomaiset (poliisi, palo- ja pelastusviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) toimivat tärkeinä kumppaneina kunnan liikennekasvatustyössä. Viranomaistehtäviin sisältyy lakisääteisesti olennaisena osana liikenneturvallisuuden edistämiseen liittyviä tehtäviä. Poliisi sekä palo- ja pelastusviranomaiset osallistuvat usein mm. päiväkotien ja koulujen liikennekasvatustyöhön vierailemalla laitoksissa. Heillä on siten olennainen rooli kunnan liikennekasvatustyössä.

Kunnan eri hallintokunnissa liikennekasvatustyön mahdollisuudet ovat moninaiset. Kunnan työntekijät tapaavat kuntalaisia elämän eri vaiheissa äitiysneuvolasta vanhustenhuoltoon, mikä luo hyvät edellytykset tehokkaalle ja järjestelmälliselle liikennekasvatustyölle. Kullekin ikä- ja kohderyhmälle voidaan suunnitella sopivat toimenpiteet, joita toteutetaan eri hallintokunnissa. Liikenneturvallisuuksasioiden korostaminen tulisikin omaksua osaksi jokapäiväistä työtä. Työntekijöiden lisäksi päättäjien ja kunnan johdon rooli liikennekasvatustyössä on tärkeä. Liikennekasvatustyölle ja liikenneturvallisuuksiryhmän toiminnalle tulee osoittaa resursseja ja toimivaltaa. Kunnan budjetissa tulee varautua liikennekasvatustyöstä aiheutuviin kuluihin (mm. materiaalihankinnat, koulutukset, tapahtumat, mahdolliset koululaisten kuljetukset ym.).

Liikenneturva toimii kuntien liikennekasvatustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturva tarjoaa myös monipuolista materiaalia kuntien liikennekasvatustyön tueksi.

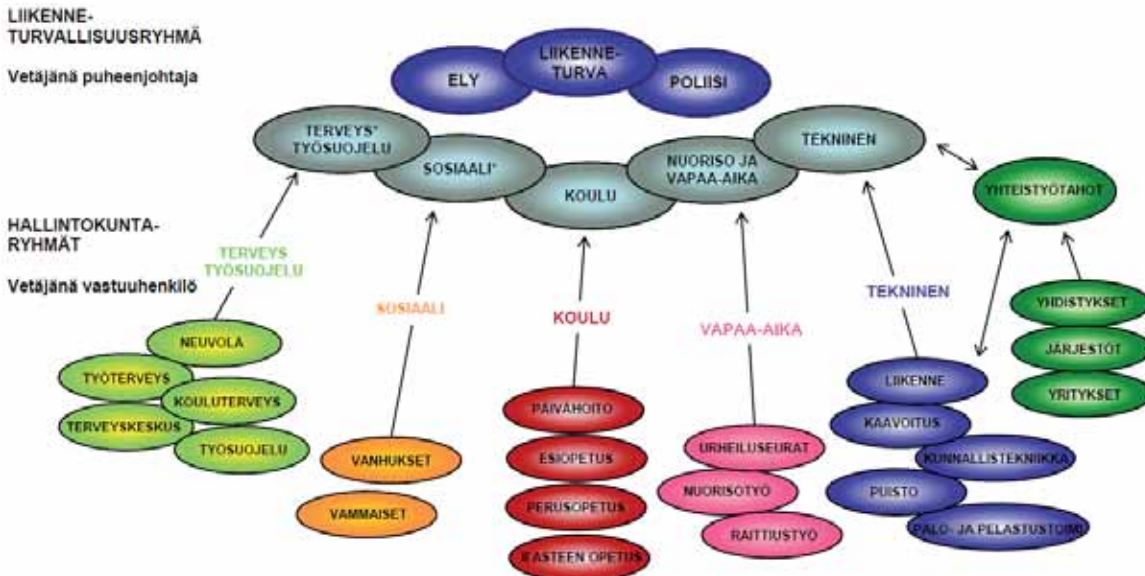
Yrityksillä on hyvät mahdollisuudet edistää liikenneturvallisuuksaatetta työpaikoilla ja esim. tukemalla työntekijöiden turvavälineiden käyttöä tai laatimalla yritysکوhtainen liikenneturvallisuuksuunnitelma, jolle on olemassa Liikenneturvan toimesta laadittu malli. Yrityksen saama hyöty liikennetapaturmien ehkäisytyössä konkretisoituu erityisesti lyhentyvinä työkyvyttömyysaikoina ja säästöinä työterveyshuollossa. Lisäksi liikenneturvallisuuksasioiden huomiointi nostaa yrityksen imagoa. Yritysten kautta tehtävällä liikennekasvatustyöllä olisi mahdollista tavoittaa helposti suuri joukko aktiivi-ikäisiä työssäkäyviä kuntalaisia.

Aktiiviset yhdistykset ja järjestöt ovat erinomaisia yhteistyökumppaneita kunnan liikennekasvatustyössä. Järjestöjen ja yhdistysten kautta voidaan tavoittaa erilaisia käyttäjäryhmiä (lapset, nuoret, vanhukset jne.) ja tuoda liikenneturvallisuuden edistäminen osaksi järjestön toimintaa. Potentiaalisten järjestöjen kartoittaminen kunnassa on yleensä melko helppoa ja yhteistyötä on tehty usein jo aikaisemmin muiden asioiden puitteissa.

6.4 Liikenneturvallisuuksuystöryhmä ja ryhmän toimintamalli

Kunnan liikennekasvatustyötä ohjataan ja seurataan liikenneturvallisuuksuystöryhmässä. Ryhmässä tulee olla kaikista hallintokunnista edustaja tai edustajia, jotka vastaavat liikennekasvatustyön organisoinnista omissa hallintokunnissaan. Hallintokuntiin tulee muodostaa omat alaryhmät, jotka kokoontuvat itsenäisesti tarvittaessa liikennekasvatustyön toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Lisäksi esimerkiksi kouluilla voi olla omat liikenneturvallisuuksuystöryhmät, joissa suunnitellaan ja koordinoidaan koulun sisäistä liikenneturvallisuuksuystöä.

Ryhmän kokoonpano tarkistetaan tarvittaessa vuosittain. Kunnan edustajien lisäksi ryhmien kokouksiin kutsutaan säännöllisesti Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Liikenneturvan, Poliisin sekä muiden yhteistyökumppaneiden edustajat. (Kuva 32)

Kuva 32. lin kunnan liikenneturvallisuuksuystöryhmä. *lin kunnan sosiaali- ja terveystalvet tuottaa ja niitä hallinnoi Oulunkaaren kuntayhtymä. Talvet järjestetään kuntalaisille kolmessa alueyksikössä (li, Pudasjärvi ja Utajärvi-Vaala).

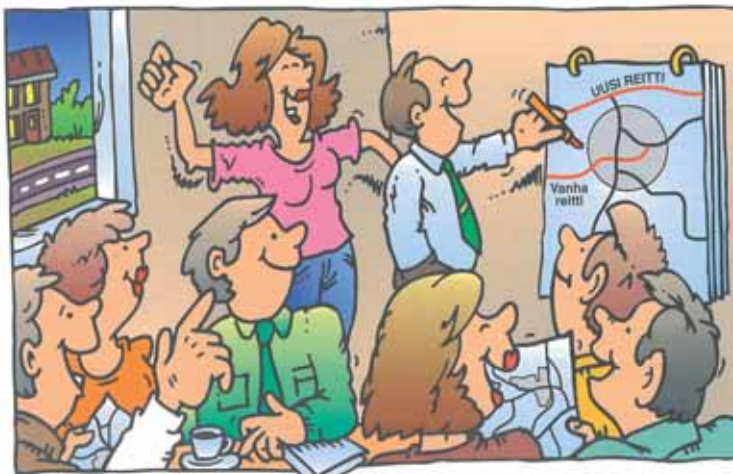
Työn aikana toimineen liikenneturvallisuuksuystöryhmän kokoonpano:

lin liikenneturvallisuuksuystöryhmä:

Markku Vitikka, tekniset talvet (pj)
Sari Vitikka, vanhusalvet
Janne Salmela, alakoulu
Jouni Välipakka, yläkoulu
Liisa Rahkola, päivähoito
Sirpa Näätänen, luottamushenkilö
Leena Tiiri, luottamushenkilö
Maarit Tihinen, luottamushenkilö
Ville Nikkinen, luottamushenkilö
Leenä Törmänen, luottamushenkilö
Jussi Kangasmaa, kuntalainen

Yhteistyökumppanit:

Eero Kalmakoski/Rainer Kinisjärvi, Liikenneturva
Tarja Jääskeläinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY
Leo Oja, Pohjois-Pohjanmaan ELY
Virpi Vuolteenaho, koulupoliisi
Yrjö Kropsu, Poliisi

Liikennekasvatustyö on yhteistyötä (Kuva: Liikenneturva)

Kunnan työryhmän toimintaa ohjaa puheenjohtaja, joka on nimetty ryhmän muodostamisen yhteydessä.

Puheenjohtaja

- vastaa ryhmän koollekutsumisesta ja kokousten järjestämisestä
- välittää tietoa hallintokuntien vastuuhenkilöille sekä sidosryhmille (työryhmän jäsenet) ja
- vastaa ryhmän toiminnan tiedottamisesta sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Liikenneturvallisuuksuustyöryhmän jäsenet toimivat oman hallintokuntansa tai organisaationsa edustajina ja välittävät tietoa ryhmässä käsitellyistä ja päätetyistä asioista omassa hallintokunnassa tai organisaatiossa. Hallintokunta-kohtaisesti kokoonnutaan käsittelemään kyseisen sektorin asioita työryhmän edustajan johdolla. Ryhmä kokoontuu esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa, tarvittaessa useamminkin.

Ryhmän tehtävät ovat:

- Liikenneturvallisuuks- ja kasvatustyön suunnittelu ja vastuun jakaminen hallintokunnille.
- Liikennekasvatustyön toimenpiteiden toteutumisen seuranta.
- Toimintasuunnitelmien ylläpito ja päivitys tarpeen mukaan.
- Liikenneturvallisuuksustilanteen seuranta (mm. liikenneonnettomuudet ja liikenneilmapiiri).
- Ajankohtaisten liikenneturvallisuuksuasioiden käsittely (mm. aloitteet).
- Liikenneturvallisuuksuasioista tiedottaminen.
- Tavoitteiden tarkistaminen 2-3 vuoden välein.
- Mahdollisen liikenneturvallisuuksusteeman valinta.

Liikenneturvallisuuksuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen on olennaista liikennekasvatustyön koordinoimisen ja järjestelmällisyyden kannalta. Kokouksissa saadaan käsitys liikennekasvatustyön kokonaistilanteesta kunnassa seuraamalla suunnitelmien toteutumista ja keskustelemalla ajankohtaisista

asioista. Kokoontuminen on välttämätöntä myös sovittaessa eri toimijoiden yhteisten toimenpiteiden käytännön toteutustavoista. Suunnitelmatyön aikana toimineen ryhmän toimintaa olisikin luonteva jatkaa aktiivisesti heti suunnitelman valmistumisen jälkeen.

Toimenpide-ehdotus kunnan liikenneturvallisuuksuustyöhön:

Järjestetään vuosittain loka-marraskuussa kunnan liikenneturvallisuuksuden kokonaisvaltainen kehittämiskeskustelu, johon kutsutaan mukaan edustajat kunnan eri hallintokunnista (liikenneturvallisuuksuustyöryhmä), Liikenneturva, Poliisi, ELY:n edustajat, liikenneturvallisuuksustoimija sekä muut mahdolliset yhteistyökumppanit. Kehityskeskustelussa voidaan käsitellä mm. seuraavia asioita:

- Kunnan liikenneturvallisuuksustilanne
- Liikenneympäristön ajankohtaiset sekä tulevat toimenpidetarpeet ja rahoitus
- Hallintokuntien liikennekasvatustyön tilanne ja tulevat toimenpiteet (läpikäynti hallintokunnittain)
- Liikenneturvan materiaali- ja koulutustarjonta
- Liikenneturvallisuuksustoimijan tuki
- Koulupoliisitoiminta.

Tilaisuudessa kunnan liikenneturvallisuuksuasiat käsitellään kokonaisvaltaisesti kerran vuodessa ja hallintokunnat saavat tietoa sekä materiaalia omaan sisäiseen liikennekasvatustyöhön.

6.5 Seudullinen liikennekasvatustyö

Liikennekasvatustyössä tehdään seutuyhteistyötä Oulun seudulla, johon Haukiputaan kunta kuuluu. li ja Yli-li kuuluvat eri seutukuntaan, jossa yhteistyöpohjaa ei samaan tapaan ole olemassa eikä seudun kuntien yhteistyö ole luontevaa. Jatkossa li ja Yli-li kutsutaan mukaan Oulun seudun seudullisiin kokoontumisiin ja tapahtumiin. Seudullisen liikennekasvatustyön koordinointivastuu on liikenneturvallisuuksustoimijalla. Myös Liikenneturva on vahvasti mukana toiminnassa. Seudullisesti voidaan järjestää esimerkiksi tiedonvaihtoa, tapahtumia, koulutuksia ja seminaareja nykyiseen tapaan. Pääpaino suunnitelman valmistuessa on kuitenkin kuntakohtaisen liikennekasvatustyön käynnistämisessä.

6.6 Hallintokuntien liikennekasvatustyön tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset

6.6.1 Tekninen toimi

Teknisen toimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä osana teknisiä palveluja ja osallistutaan liikenneturvallisuuustyöryhmän toimintaan.
- Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia rakenteellisin keinoin.
- Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta toteuttamalla esteettömyystoimenpiteitä ja huomioimalla esteettömyys suunnittelussa.
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta yhteistyössä koulujen ja koulutoimen kanssa toteuttamalla liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä.
- Kytetään maankäytön suunnittelu nykyistä tiiviimmin mukaan liikenneturvallisuuustyöhön.
- Kannustetaan yrityksiä mukaan liikenneturvallisuuustyöhön.

Esteettömyyden huomioiminen liikenneympäristön ratkaisussa on yksi teknisen toimen liikenneturvallisuuustavoitteista.

Ehdotuksia teknisen toimen lähivuosisien toimenpiteiksi:

Liikenneympäristön suunnittelu, ylläpito ja rakentaminen

- Liikenneturvallisuus ja esteettömyys otetaan huomioon fyysisen liikenneympäristön suunnittelussa seuraavin toimenpitein:
 - o Nimetään kuntiin esteettömyysvastaavat.
 - o Otetaan vanhus- ja vammaisneuvostot mukaan julkisten tilojen ja katujen suunnitteluhankkeisiin.
 - o Suoritetaan suunnitelmien ja kaavojen liikenneturvallisuuustarkastukset.
 - o Lisätään liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä.
- Toteutetaan liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitettyjä liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunnitelman mukaisesti.
- Tehostetaan kunnossapitoa ja liukkaudentorjuntaa erityisesti esteettömyyskierröksellä esiin nousseissa kohteissa ja taajamien pääreiteillä sekä linja-autopysäkeillä.

Tiedottaminen

- Tiedotetaan asukkaille toteutetuista toimenpiteistä, tulevista katutöistä ym. muutoksista liikenneympäristössä. Tehostetaan erityisesti internetin kautta tiedottamista.

Henkilökunnan koulutus

- Pidetään yllä teknisen toimen henkilökunnan liikenneturvallisuuososaamista koulutusten avulla.
- Maastotöitä ja mittauksia tekevillä on voimassa Tieturva-koulutus.

6.6.2 Koulutoimi

Koulutoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä osana opetussuunnitelmaa ja osallistutaan liikenneturvallisuuustyöryhmien toimintaan.
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta yhteistyössä teknisen toimen kanssa.
- Kannustetaan kouluja omien liikenneturvallisuuksuunnitelmien laadintaan.
- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistustyötä lisäämällä yhteistyötä ja vuorovaikutusta vanhempien kanssa.
- Lisätään yhteistyötä poliisin ja Liikenneturvan kanssa.
- Lisätään opettajien liikenneturvallisuukskoulutusta.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Turvavälineiden käytön lisääminen on yksi koulutoimen tärkeistä tavoitteista.

Ehdotuksia koulutoimen lähivuosisien toimenpiteiksi:**Oppilaat**

- Järjestetään Fillarimestari-aluekilpailu syksyllä 2010.
- Pyritään toteuttamaan poliisivierailu joka luokka-asteella.
- Järjestetään pyöräilykypärätempaus.
- Pyritään saamaan kypärät oppilaille lahjoituksena.
- Järjestetään Tuunaa kypärä –kilpailu.
- Järjestetään luokkien välinen kilpailu kypärän käytössä, parhaat palkitaan.
- Järjestetään mahdollisuus suorittaa pyöräilijän ajokortti alaluokilla (0-2-luokat).
- Järjestetään heijastintempauksia heijastimen käytön lisäämiseksi.
- Järjestetään teemapäivät liikenteestä, yhteistyökumppaneina Liikenneturva ja poliisi.

Koulukuljetukset ja koululaiskuljettajat

- Uusitaan koulukuljetusopas ja suunnataan oppaan sisältö nykyistä enemmän myös vanhempien suuntaan.
- Parannetaan tiedonkulkua koulukuljetusten hoitajien ja koulutoimen välillä järjestämällä liikennöitsijöille keskustelutilaisuus, jossa painotetaan tiedonvaihdon tärkeyttä ja sovitaan tiedottamisen pelisäännöistä. Samalla painotetaan kuljettajien roolia liikennekasvattajana.

Opettajat

- Järjestetään (esimerkiksi alueellinen) Veso-koulutus opettajille, mukaan kutsutaan liikennöitsijät ja koulutus hankitaan Liikenneturvasta.
- Kannustetaan opettajia perehtymään Liikenneturvan internet-aineistoihin ja materiaaleihin.

Vanhemmat

- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistusta lisäämällä yhteistyötä.
- Painotetaan vanhempainilloissa liikenneturvallisuuksasioita ja esimerkkinä olemista sekä yhteisen linjan tärkeyttä kodin ja koulun välillä liikennekasvatusasioissa.

Koulut

- Perustetaan kouluihin omat liikenneturvallisuusryhmät.
- Laaditaan kouluille liikenneturvallisuussuunnitelma. Suunnitelmien sisältö suunnitellaan koulukohtaisesti ja painotetaan paikallisesti tärkeinä pidettäviä asioita. Hyödynnetään Liikenneturvan Koulun liikenneturvallisuussuunnitelma –aineistoa sekä tarvittaessa asiantuntija-apua. Otetaan oppilaat mukaan suunnitelman laadintaan.
- Jatketaan liikenneturvallisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä aloitettua koulujen piha-alueiden suunnittelua yhdessä teknisen toimen kanssa.

6.6.3 Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä osana sosiaali- ja terveystoimen yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa ja osallistutaan liikenneturvallisuustyöryhmien toimintaan.
- Edistetään iäkkäiden omatoimista ja turvallista liikkumista.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien, heijastimien ja liukuesteiden käyttöä.

Sosiaali- ja terveystoimen kautta tavoitetaan lapsia, aikuisia ja vanhuksia.

Ehdotuksia sosiaali- ja terveystoimen lähivuosisien toimenpiteiksi:
<p>Päivähoito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päivähoidon henkilöstö tutustuu ja perehtyy Liikenneturvan internetsivustoon "Liikenneturvallisuuksuunnitelma päivähoitossa" ja ottaa käyttöön valmiit toimintamallit ja materiaalit. - Järjestetään liikenneaiheisia leikkejä, lauluja, satuja, tehtäviä ja askarteluja Liikenneturvan aineistoja hyödyntäen. - Järjestetään vanhemmille teemailtoja, jossa käydään yhdessä läpi esim. turvalaitteiden käyttöä käytännössä, tarkastellaan päiväkodin/perhepäivähoidon ympäristöä liikenneturvallisuuden kannalta sekä keskustellaan koko perheen turvallisesta liikkumisesta (vanhempien malli). - Osallistutaan tapahtumiin ja kampanjoihin (mm. Turvaa tenaville –tapahtuma). - Tehdään vanhempien turvavälineiden käytön seuranta. - Jaetaan vanhemmille liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Neuvolat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuvoloissa 4-5 -vuotistarkastusten yhteydessä jaetaan Liikenneturvan Kulkunen-kirja vanhemmille. - Neuvolakäynneillä kerrotaan turvavyön käytöstä raskauden aikana ja lapsen turvallisesta kuljetamisesta eri ikävaiheissa autossa ja polkupyörässä. Kerrotaan vanhemmille myös turvavälineiden käytöstä ja malliesimerkinä toimimisesta. - Hoitaja kehottaa vanhempia käyttämään Liikenneturvan Turvapupu.net -sivustoa lasten kasvatuksessa. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Aikuisväestö lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotoilla (terveyskeskukset)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerrotaan alkoholin ja lääkkeiden käytön vaikutuksesta turvalliseen liikkumiseen. Käydään keskusteluja hoitokontaktien yhteydessä. - Tehdään lakisääteinen ajokyvyn arviointi lääkärin toimesta tai poliisin läheteestä. - Opastetaan ja motivoidaan asiakkaita turvalaitteiden (heijastin, pyöräilykypärä, liukuesteet) käyttöön. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä. - Sovitaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa riittävästä hiekoituksesta piha-alueella ja informoidaan mahdollisista puutteista kunnossapidossa. - Pidetään sisätilat siistinä ja turvallisina.
<p>Työterveyshuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terveystarkastusten yhteydessä ja vastaanottotilanteissa huomioidaan liikenneturvallisuuksuustyöikäisten vastaanotolla kävijöiden kanssa. Kohderyhmänä ovat erityisesti: <ul style="list-style-type: none"> o vuorotyöläiset (väsyneenä liikkuminen) o työkseen liikenteessä ajavat (väsymys, kiire) o hoitoon ohjatut (alkoholin suurkuluttajat) ja o asiakkaat, joilla ajokykyyn vaikuttava lääkitys. - Kaikkia työterveyshuollon asiakkaita motivoidaan turvavälineiden käyttöön sekä työmatkoilla että vapaa-aikana. - Pidetään esillä liikenneturvallisuuksuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
<p>Vanhustyö, kotipalvelu, palvelukeskukset ja vammaistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opastetaan turvavälineiden ja turvallisten jalkineiden käyttöön sekä liikkumiseen pimeällä ja liukkaalla kelillä. - Varmistetaan, että iäkkäillä on asianmukaiset liikkumisen apuvälineet käytössään. - Tarkkaillaan piha-alueiden hiekoituksen ja muiden järjestelyiden riittävyttä ja ilmoitetaan tarvittaessa alueiden hullosta vastaavalle. - Järjestetään yhteistyössä poliisin ja Liikenneturvan kanssa tietoiskuja sairauden, lääkityksen ja iän vaikutuksesta ajokykyyn. - Hyvän lihaskunnan ja tasapainon ylläpitämiseksi rohkaistaan ja aktivoidaan ikääntyneitä liikkumaan. Ohjataan lihasvoiman vahvistamiseen kotiloissa ja kannustetaan osallistumista liikuntaryhmiin. - Laitoshoidossa huomioidaan esteettömyys sisätiloissa ja ulkona; varmistetaan, että käytössä ovat toimivat luisat, asiakkailla asianmukaiset jalkineet ja apuvälineet ulkona liikkuaan ja että ulkona on riittävä määrä istuimia. Opastetaan myös omaisia. - Toteutetaan vanhusten vaaranpaikkakartoituksia yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa, hyödynnetään Liikenneturvan valmiita mallia ja materiaalia ja tarvittaessa asiantuntija-apua.
<p>Sosiaali- ja terveystoimen henkilökunta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään henkilöstön liikenneturvallisuuksutietoutta järjestämällä säännöllistä koulutusta. Yhteistyökumppanina Liikenneturva. - Kannustetaan työkseen liikkuvia (mm. kotipalveluhoitajat) turvavälineiden käyttöön ja avustetaan mahdollisuuksien mukaan niiden hankinnassa.

6.6.4 Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä osana nuoriso- ja vapaa-aikapalveluja ja osallistutaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Kannustetaan järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuustyöhön.
- Pyritään vaikuttamaan nuorten riskikäyttäytymiseen liikenteessä kertomalla mm. ylinopeuksien ja rattijuopumuksen seurauksista.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöä.

Mopoilu on osa monen nuoren elämää.

Ehdotuksia nuoriso- ja vapaa-aikatoimen lähivuosien toimenpiteiksi:

Nuorisotilatoiminta

- Keskustellaan nuorten kanssa liikenneasenteista, ylinopeuksien ja onnettomuuksien seurauksista.
- Keskustellaan ja tiedotetaan turvavälineiden käytöstä ja suojavaikutuksesta (kypärät, turvavyöt, heijastimet).
- Järjestetään tietoisku mopoilijoille, aiheena mm. turvallinen mopoilu, virittämisen seuraukset (yhteistyö poliisin kanssa), kypärän käyttö ja kiinnitys.
- Järjestetään tietoiskut liikenteestä ja päihteistä.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Matkat ja retket

- Tehdään tilannekohtaista asennekasvatusta yhdessä liikuttaessa.
- Edellytetään turvavälineiden käyttöä ja asiallista liikennekäyttäytymistä matkoilla ja retkillä.

Urheiluseurat ja järjestöt

- Pyydetään urheiluseurojen ja -järjestöjen edustajia mukaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan.
- Kannustetaan seuroja sopimaan mm. pyöräilykypärän käytöstä harrastusmatkoilla.
- Järjestetään turvavälinekampanjoita yhdessä seurojen kanssa jäsenille.
- Tiedotetaan seuroja liikenneturvallisuusasioista hyödyntämällä mm. Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Liikuntapaikat ja ulkoilureitit

- Suunnitellaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa latu- ja kelkkareittien teiden ylitykset ja taajama-ajot turvallisiksi (harkittu reititys ja hyvät opasteet).
- Varmistetaan turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt liikuntapaikoilla ja tapahtumien yhteydessä.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen henkilöstö

- Tutustutaan ja otetaan käyttöön Liikenneturvan internet-sivuilla oleva nuoriso- ja vapaa-aikatoimen toimintoihin soveltuva laaja materiaali ja aineistot.
- Huolehditaan henkilöstön liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämisestä järjestämällä koulutuksia. Yhteistyökumppanina on Liikenneturva.

6.6.5 Keskushallinto ja työsuojelu

Keskushallinnon ja työsuojelun liikennekasvatustyön tavoitteet:

- Tehdään jatkuvaa ja suunnitelmallista liikenneturvallisuuustyötä osana työsuojelutyötä ja osallistutaan liikenneturvallisuuustyöryhmän toimintaan.
- Lisätään työmatkaliikenteen turvallisuutta mm. kannustamalla kunnan työntekijöitä turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien ja heijastimien käyttöön sekä turvalliseen ajotapaan.
- Osoitetaan kunnan liikenneturvallisuuustyöryhmälle riittävät resurssit toimia.
- Lisätään kuntien henkilöstön ja liikenneturvallisuuustyöryhmän liikenneturvallisuuustietämystä järjestämällä koulutustilaisuuksia.

Työikäiset ovat suuri liikkujaryhmä, minkä vuoksi liikennekasvatustyö tulisikin olla osa työsuojelutoimintaa.

Ehdotuksia keskushallinnon ja työsuojelun lähivuosien toimenpiteiksi:

Työsuojelutoiminta

- Liitetään työmatkaliikenteen turvallisuus osaksi työsuojelutoimintaa.
- Seurataan työmatkatapaturmia ja käydään ne säännöllisesti läpi yhdessä henkilöstön kanssa. Keskustellaan, kuinka tapaturmat olisi mahdollisesti voitu estää.
- Seurataan sattuneiden tapaturmien lisäksi myös läheltä piti –tilanteita kannustamalla työntekijöitä kertomaan työmatkalla sattuneista tilanteista (laaditaan esim. yksinkertainen ilmoituslomake läheltä piti -tilanteesta). Käydään tapaturmien yhteydessä läpi myös läheltä piti –tilanteet ja keskustellaan toimenpiteistä niiden välttämiseksi.
- Järjestetään kampanjoita tai kilpailuja turvavälineiden käytön lisäämiseksi.
- Sovitaan työntekijöiden kanssa, että työssä polkupyörällä liikuttaessa käytetään kypärää ja jalan kulkiessa heijastinta.
- Tehdään henkilöstön työmatkojen vaaranpaikkakartoitus ja käydään tulokset läpi henkilökunnan kanssa ja sovitaan toimenpiteistä, joilla voidaan lisätä työmatkaliikkumisen turvallisuutta. Hyödynnetään Liikenneturvan internet-sivustolla olevaa valmista aineistoa kartoituksen laadinnassa.

Keskushallinto

- Järjestetään koko henkilökunnan räätälöityjä koulutus- ja teematilaisuuksia, yhteistyökumppaneiksi pyydetään poliisia ja Liikenneturvaa sekä mahdollisesti muita asiantuntijatahoja.
- Järjestetään liikenneturvallisuustyöryhmälle koulutustilaisuuksia liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämiseksi, yhteistyötahoina poliisi, Liikenneturva sekä muut asiantuntijat.
- Tuetaan mahdollisuuksien mukaan työntekijöiden turvavälineiden hankintaa (esim. hands free-laitteet, pyöräilykypärät, heijastinliivit, liukusteet).
- Tiedotetaan kunnan kesäasukkaita turvallisesta loma- ja vapaa-ajan liikkumisesta, kuten turvavälineistä, promillerajoista tiellä ja vesillä, perävaunun kuormaamisesta jne. Hyödynnetään tiedottamisessa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Tiedotetaan säännöllisesti kunnan internet-sivuilla ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää liikenneturvan Viikon vinkki -aineistoa.
- Varaudutaan kunnan budjetissa liikenneturvallisuustyöstä aiheutuviin kuluihin.

6.7 Yhteistyökumppanit

Liikenneturva

Liikenneturva toimii kuntien liikennekasvatustyön tukena huolehtimalla ennaltaehkäisevästä liikennevalistuksesta tiedottamalla, kampanjoimalla, tukemalla eri ikäryhmien liikennekasvatusta sekä järjestämällä koulutusta yhteistyössä alan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Liikenneturvan tarjoamia koulutuspalveluja ja materiaaleja esiteltiin liikenneturvallisuustyöryhmille suunnittelutyön aikana. Materiaali on vapaasti käytettävissä internet-sivustolla www.liikenneturva.fi (lähde tulee kuitenkin mainita materiaalia käytettäessä). Liikenneturvan keskeisistä aineistoista on esitetty yhteenveto liitteessä 3.

Yhteyshenkilöt Rainer Kinisjärvi ja Eero Kalmakoski

Poliisi

Poliisilla on lakiin perustuva velvollisuus huolehtia kansalaisten liikenneturvallisuudesta. Poliisi keskittyy omassa työssään nopeusvalvontaan, päihteiden ja turvalaitteiden käytön valvontaan sekä riskikuljettajiin. Poliisin tehtävänä on puuttua myös muuhun liikennesääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen.

Liikenneturvallisuustyötä tekevät sekä paikallispoliisi että liikkuva poliisi. Paikallispoliisi valvoo liikennettä pääasiassa taajamissa ja liikkuva poliisi ensisijaisesti pääteillä. Liikkuva poliisi huolehtii myös EY-säädöksiin perustuvasta erityisosaamista ja -kalustoa vaativasta raskaan liikenteen valvonnasta.

Poliisi osallistuu tiiviisti liikenneturvallisuusyhteistyöhön kuntien kanssa. Yhteistyöllä on jo entuudestaan perinteitä, joita tullaan jatkamaan. Poliisin toimenpiteitä liikenneturvallisuuden edistämiseksi ovat mm. valvonta ja tiedotus sekä vierailut kouluissa, vanhempainilloissa ja hoitolaitoksissa. Kouluilla on oma koulupoliisi, joka vastaa yhteistyöstä koulujen kanssa. Toimintaa pidetään hyvänä ja sitä tullaan jatkamaan.

Yhteyshenkilö koulupoliisi Virpi Vuolteenaho

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Pohjois-Pohjanmaan ELY:n edustaja osallistuu kunnan liikenneturvallisuuksutyöryhmän kokouksiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. ELY:n rooli on suurin liikenneympäristön suunnittelussa, kunnossapidossa sekä rakentamisessa ja yhteistyötä teknisen toimen kanssa tehdään jatkuvasti.

Yhteyshenkilöt Tarja Jääskeläinen ja Leo Oja.

6.8 Liikennekasvatustyön kehittämispolku ja ensimmäiset askeleet

Liikenneturvallisuuksuunnitelman valmistuessa on tärkeää tiedottaa siitä laajasti eri hallintokunnissa sekä luottamusmiehille, yhteistyökumppaneille ja tiedotusvälineille. Esimerkiksi koulutoimen suunnitelmaa suositellaan esiteltäväksi mm. vanhempainilloissa. Samalla tulisi korostaa jaettua vastuuta ja yhteistyötä (vanhemmat ja koulut) lasten liikennekasvatuksessa. Samaan tapaan olisi suositeltavaa esitellä suunnitelmaa mm. yrityksille ja järjestöille. Samalla tulisi kertoa näiden yhteistyökumppaneiden mahdollisuuksista tehdä liikennekasvatustyötä ja pyytää heitä mukaan liikenneturvallisuuksutyöryhmien toimintaan. Tiedottamista voidaan tehdä esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta tai erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa. Tiedottamista tiedotusvälineille ja liikenneturvallisuuksuusihteisten lehtijuttujen kirjoittamista suositellaan tehtäväksi jatkuvasti mm. erilaisia toimenpiteitä toteutettaessa.

Valmis liikenneturvallisuuksuunnitelma toimii liikennekasvatustyön alustavana toimintasuunnitelmana ja ohjaavana työkaluna. Suunnitelman valmistuksen jälkeen aloitetaan liikenneturvallisuuksutyöryhmän toiminta kunnassa ja perustetaan hallintokuntaakohtaiset alaryhmät. Hallintokuntaakohtaisissa alaryhmissä käydään läpi suunnitelmassa esitetyt liikennekasvatustyön toimenpide-ehdotukset ja sovitaan jokapäiväiseen työhön sisällytettävistä toimenpiteistä. Lisäksi ajoitetaan myös muut toimenpiteet ja sovitaan järjestely- ja toteuttamisvastuut. Suunnitelmassa esitettyä toimenpidelistausta ylläpidetään sähköisenä, jolloin siihen voidaan kirjata toimenpiteiden ajoitus ja toteuttamisvastuut sekä lisätä tarpeen mukaan uusia toimenpiteitä. Hallintokunnan vastuuhenkilö (liikenneturvallisuuksutyöryhmän jäsen) kokoaa hallintokunnan toiminnasta yhteenvedon ja esittää sen kunnan liikenneturvallisuuksutyöryhmän kokoontumisissa. Useiden hallintokuntien yhteistyössä toteutettavia toimenpiteitä sekä koko kunnan henkilöstöä koskevat toimenpiteet käsitellään kunnan liikenneturvallisuuksutyöryhmässä. Sekä kunnan ryhmän että hallintokuntaakohtaisten alaryhmien kokoontumisia jatketaan säännöllisesti. Liikennekasvatustyön ja liikenneturvallisuuksutilanteen seurannasta sekä raportoinnista ja seurannassa käytettävistä mittareista on kerrottu enemmän luvussa 7.

Liikenneturvallisuuksuunnitelma toimii ohjaavana työkaluna kunnan liikennekasvatustyössä. Suunnitelman valmistuessa tärkeää on

- tiedottaa suunnitelmasta laajasti kunnan sisällä
- jatkaa kunnan liikenneturvallisuuksutyöryhmän toimintaa
- perustaa hallintokuntaakohtaiset alaryhmät, joissa käydään läpi suunnitelmassa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia ja -malleja
- aloittaa valittujen toimenpiteiden jatkosuunnittelu.

Näin suunnitelmallinen liikennekasvatustyö saadaan tehokkaasti käyntiin.

6.9 Työnantajat

Yritysten saaminen mukaan liikennekasvatustyöhön olisi tärkeää työn vaikuttavuuden parantamiseksi. Yritysten kautta olisi mahdollista saada parhaimmillaan suuri joukko työmatkaliikkuja liikennekasvatustyön piiriin.

Työpaikoilla ei vielä tehdä juurikaan liikennekasvatustyötä. Työmatkatapaturmat tulevat useimmiten työnantajan tietoon, mikäli niitä sattuu. Työntekijöitä voidaan kannustaa turvalliseen työmatkaliikkumiseen monin eri tavoin, esimerkiksi tiedottamalla ajankohtaisista liikenneturvallisuuksasioista tai järjestämällä kampanjoita turvavälineiden käyttöön liittyen. Turvallisen liikkumisen hyödyt konkretisoituvat työnantajalle säästöinä työterveyshuollon kustannuksissa sekä vähenevinä sairauslomina. Mikäli työntekijät oppivat turvalliseen liikkumiseen työmatkoilla, heijastuu käyttäytyminen usein myös vapaa-ajan liikkumiseen.

Ehdotuksia työpaikkojen liikennekasvatustyön toimenpiteiksi:
<p>Turvavälineiden käytön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none">- Kampanjointi ja kilpailut turvavälineiden käytön edistämiseksi: esimerkiksi kaikki tietyn kuukauden aikana työmatkansa pyöräilevät ja kypärää käyttäneet voivat osallistua kilpailuun.- Turvavälineiden hankinnan tukeminen: työnantaja voi hankkia työntekijöilleen heijastimia, liukuesteitä, pyöräilykypärän tai hands free –laitteet tai tukea hankintaa muulla tavalla. Työasiointimatkoilla pyöräileville voidaan hankkia kypärät.
<p>Työmatkojen turvallisuuden parantaminen ja vaaranpaikkojen havaitseminen</p> <ul style="list-style-type: none">- Työntekijöiden kannustaminen työmatkatapaturmien lisäksi myös läheltä piti - tilanteiden ilmoittamiseen: laaditaan yksinkertainen lomakepohja läheltä piti - tilanteen raportointia varten ja kannustetaan työntekijöitä kertomaan työmatkoilla sattuneista tilanteista. Kaavakkeen täyttäneiden kesken voidaan esimerkiksi arpoa säännöllisesti jokin pieni palkinto. Käydään tilanteet läpi yhdessä henkilöstön kanssa ja keskustellaan, kuinka tilanteita voitaisiin välttää.- Työmatkaliikenteen vaaranpaikkakartoitukset: toteutetaan työmatkaliikenteen vaaranpaikkakartoitus, johon on olemassa Liikenneturvan lomakepohjat ja malli. Kartoituksen perusteella laaditaan yhteisiä ohjeita ja pelisääntöjä työmatkojen turvallisuuden parantamiseksi.
<p>Tiedottaminen ja henkilöstön koulutus</p> <ul style="list-style-type: none">- Järjestetään henkilöstölle asiantuntijaluentoja esimerkiksi turvavälineiden käytön hyödyistä, ajonopeuden vaikutuksista jarrutusmatkoihin ja ajoneuvon hallintaan, onnettomuuksien seurauksista jne.- Tiedotetaan jatkuvasti ajankohtaisista liikenneturvallisuuksasioista: keväisin kypärän käyttö, talvella liukuesteet, pimeällä heijastin jne. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan valmiita tietolehtiä.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Suunnitelman käsittely

Liikenneturvallisuuksuunnitelma esitetään käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi toimenpiteitä ohjaavana suunnitelmana kunnan päättävissä elimissä.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa suunnitelma esitetään käsiteltäväksi johtoryhmässä sekä otettavaksi aluevastaavan ja ohjelmointiryhmän apuvälineeksi jatkotoimien suunnittelussa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuuksuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuuksuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen, mikä tuleekin suunnitelman hyväksymisen yhteydessä varmistaa. Käytännössä sitoutuminen tarkoittaa riittävien resurssien ja rahavarojen osoittamista liikenneturvallisuuksuustyön toteuttamiseen.

7.2 Jatkosuunnittelu

Esitetyistä toimenpiteistä erityisesti liikenteen ohjaustoimenpiteet voidaan toteuttaa tämän suunnitelman esitysten perusteella. Osa toimenpiteistä vaatii tarkempia tie-/katusuunnitelmia.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon kaavavarauksina yleis- ja asemakaavojen muutostöiden yhteydessä. Suuri osa ensimmäisen kiireellisyysluokan toimenpiteistä on kuitenkin toteutettavissa ilman kaavamutoksia. Osa jatkotoimenpiteistä on mahdollista tarkentaa vasta tulevien kaavatöiden yhteydessä.

Seuraavan liikenneturvallisuuksuunnitelman laatiminen tulee kyseeseen todennäköisesti vajaan kymmenen vuoden päästä. Vaihtoehtoisesti tuleva päivitys voidaan tehdä kevyempänä päivittämällä erikseen liikennekasvatustyön suunnitelma sekä liikenneympäristön parantamistoimenpideluettelo.

7.3 Seuranta

Kunnan liikennekasvatustyön seurannalla tarkoitetaan sekä toimenpiteiden toteutumisen seurantaakin että niiden vaikuttavuuden seurantaakin. Seurannassa tärkeintä on liikenneturvallisuuksuustyöryhmän säännöllinen kokoontuminen. Koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Ryhmässä seurataan hallintokuntien toimenpidesuunnitelmien toteutumista ja suunnitellaan tulevia teemoja, toimenpiteitä, tapahtumia, koulutusta ja käsitellään ajankohtaisia asioita ja aloitteita. Tärkeimmät seurantatyökalut ovat liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset sekä liikenneympäristösuunnitelman toimenpideluettelo. Toimenpidelistaukset on toimitettu hallintokunnille sähköisenä ja niitä kehoitetaan myös ylläpitämään sähköisesti.

Liikenneturvallisuustoimenpiteiden vaikuttavuutta ja tavoitteiden toteutumista mitataan seuraamalla liikenneturvallisuustilannetta kunnan alueella. Tätä seurantaan varten on olemassa erilaisia mittareita, joista on esitetty esimerkkejä taulukossa 8. Osa mittareista ja toimenpiteistä liittyy myös liikenneympäristön parantamiseen. Liikenneturvallisuustyöryhmässä päätetään, mitä mittareita seurataan ja kuinka seurantaan varten tarvittavat tiedot hankitaan.

Taulukko 8. Esimerkkejä seurattavista liikenneturvallisuusmittareista.

Seurattava tavoite	Mittari / toimenpide
Liikennekuolemien vähentäminen	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet [kpl/vuosi] Onnettomuuksien kasaumapisteet
Onnettomuuksissa loukkaantuneiden määrän vähentäminen	Henkilövahingot (loukkaantuneiden lukumäärä) [kpl]
Turvallisen liikennekäyttämisen ja suojarusteiden käytön edistäminen sekä ylinopeuksien vähentäminen	Heijastimen käyttöaste [%] Pyöräilykypärän käyttöaste [%] Kiinnijääneet rattijuopot [%]
Ylinopeuksien hillitseminen	Nopeusrajoituksia tukevien liikenneympäristön toimenpiteiden toteuttaminen (mm. hidasteet). Taajamassa nopeusrajoituksen ylittävien osuus [%] (tietoja poliisin valvonnasta, erillisiä nopeusmittauksia) Asennekasvatuksen toimenpiteet hallintokuntien liikennekasvatustyön toimenpide-ehdotusten mukaisesti.
Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden toteutuminen	Sähköisen liikenneympäristön toimenpidetaulukon seuranta ja ylläpito
Taajamien lähiliikkumisympäristöjen parantaminen	Pienten liikenneturvallisuus- ja esteettömyystoimenpiteiden toteuttamisen seuranta, esteettömyyden huomioon ottaminen suunnittelussa.
Koulureittien turvallisuuden parantaminen	Koulujen vaaranpaikkakartoitukset (ongelmien havaitseminen). Koulutoimen liikennekasvatustyön toimenpiteiden toteuttaminen ja ylläpito. Koulukohtaisten liikenneturvallisuussuunnitelmien laatiminen ja seuranta. Turvallisuus koulukuljetusten kilpailuskriteereihin.
Yritysten, yhdistysten ja järjestöjen kannustaminen mukaan liikenneturvallisuustyöhön	Kutsutaan edustajia mukaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan
Sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen Liikenneturvallisuusryhmän säännölliset kokoontumiset.

Liikenneturvallisuustyöryhmän lisäksi koko kunnan henkilökunta eri hallintokunnissa, päätöksentekuelimet sekä kuntalaiset osallistuvat seurantaan. Hallintokuntien vastuuhenkilöt laativat lyhyen yhteenvedon tehdystä liikennekasvatustyöstä vuosittain. Raportista tulee käydä ilmi järjestetyt tapahtumat sekä toteutunut säännöllinen liikennekasvatustyö. Liikenneturvallisuustyöryhmässä arvioidaan liikenneturvallisuustilannetta ja toteutettuja toimenpiteitä sekä tehdään tarvittaessa päivityksiä toimintamalleihin ja -tapoihin. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoaa raportista yhteenvedon kunnassa tehdystä liikennekasvatustyöstä kunnanhallitukselle ja lautakunnille.

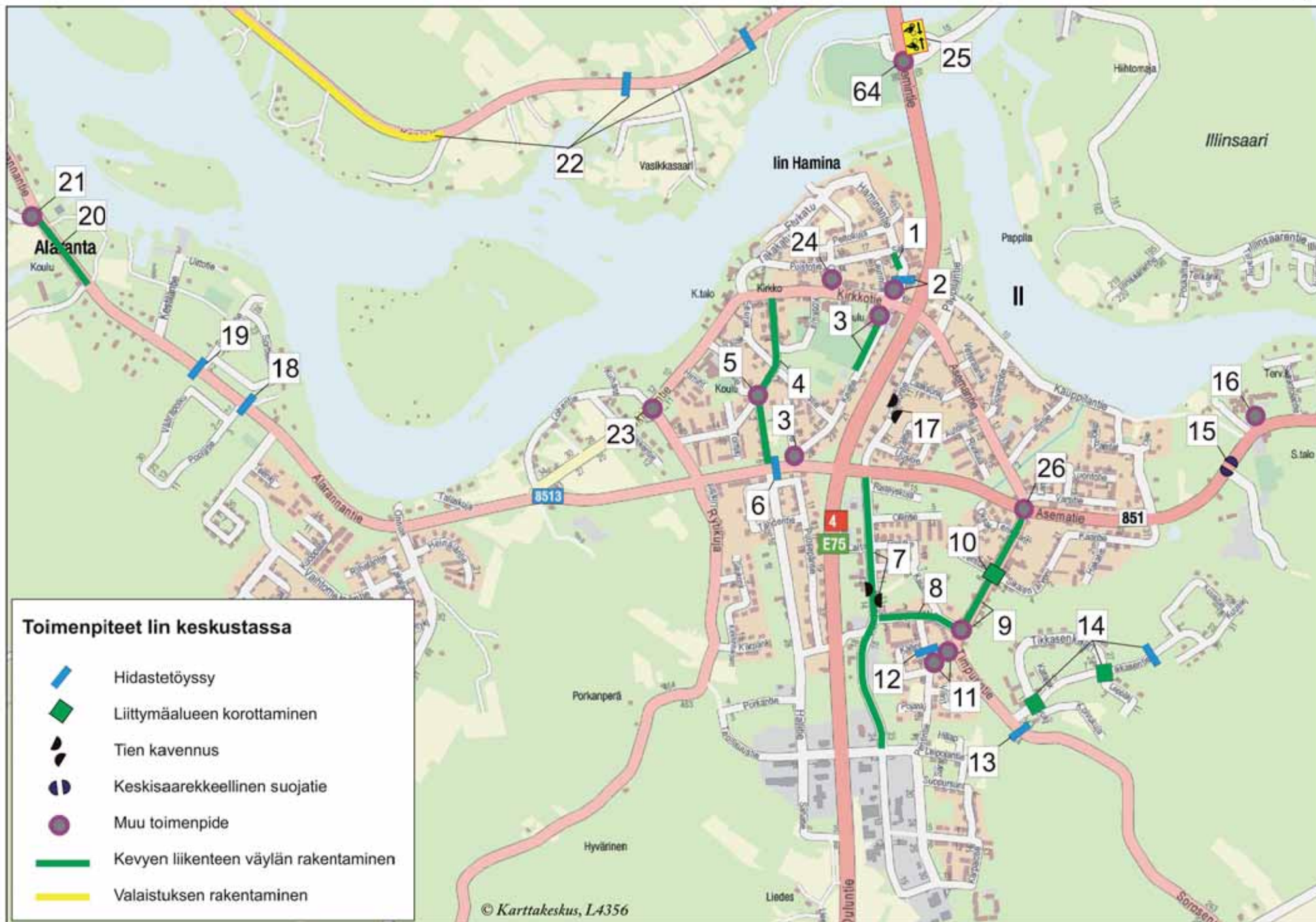
Eri osapuolien seurantaan liittyvät tehtävät:

Liikenneturvallisuustyöryhmä	<ul style="list-style-type: none"> - Raportoi toimintasuunnitelmien tilanteesta ja liikenneturvallisuustilanteesta kh:lle ja lautakunnille. - Vastuuhenkilöt seuraavat ja raportoivat liikennekasvatustyöstä hallintokunnassaan. - Ylläpitää toimenpidelistaukset ajantasaisina.
Kunnanhallitus ja lautakunnat	<ul style="list-style-type: none"> - Antavat lausunnot ja hyväksyvät liikenneturvallisuussuunnitelman. - Nimeävät liikenneturvallisuustyöryhmän - Myöntävät rahoituksen liikennekasvatustyöhön. - Seuraavat liikenneturvallisuussuunnitelmien toteutumista liikenneturvallisuustyöryhmän raportin perusteella. - Seuraavat liikenneturvallisuustilannetta.
Hallintokuntien työntekijät	<ul style="list-style-type: none"> - Välittävät tietoa toteutuneesta liikennekasvatustyöstä ja toimenpiteiden ja toimintatapojen toimivuudesta hallintokunnan vastuuhenkilölle. - Seuraavat toimenpiteiden käytännön toteutumista. - Saavat palautetta kuntalaisilta.
Kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> - Antavat palautetta saadusta liikennekasvatuksesta ja koetuista ongelmista viranhaltijoille. - Seuraavat työtä luottamuselimissä. - Seuraavat käytännössä saatua liikennekasvatusta ja liikenneturvallisuusongelmia.

Kuntien liikennekasvatustyöhön on saatavissa tukea Oulun seudun liikenneturvallisuustoimija -hankkeesta (yhteyshenkilö: Tarja Jääskeläinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY).

LIITTEET

- LIITE 1 Toimenpidekartat ja -taulukot
- LIITE 2 Listaus pikatoimenpiteistä
- LIITE 3 Yhteenveto Liikenneturvan materiaaleista.

IIN KESKUSTAAN ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET

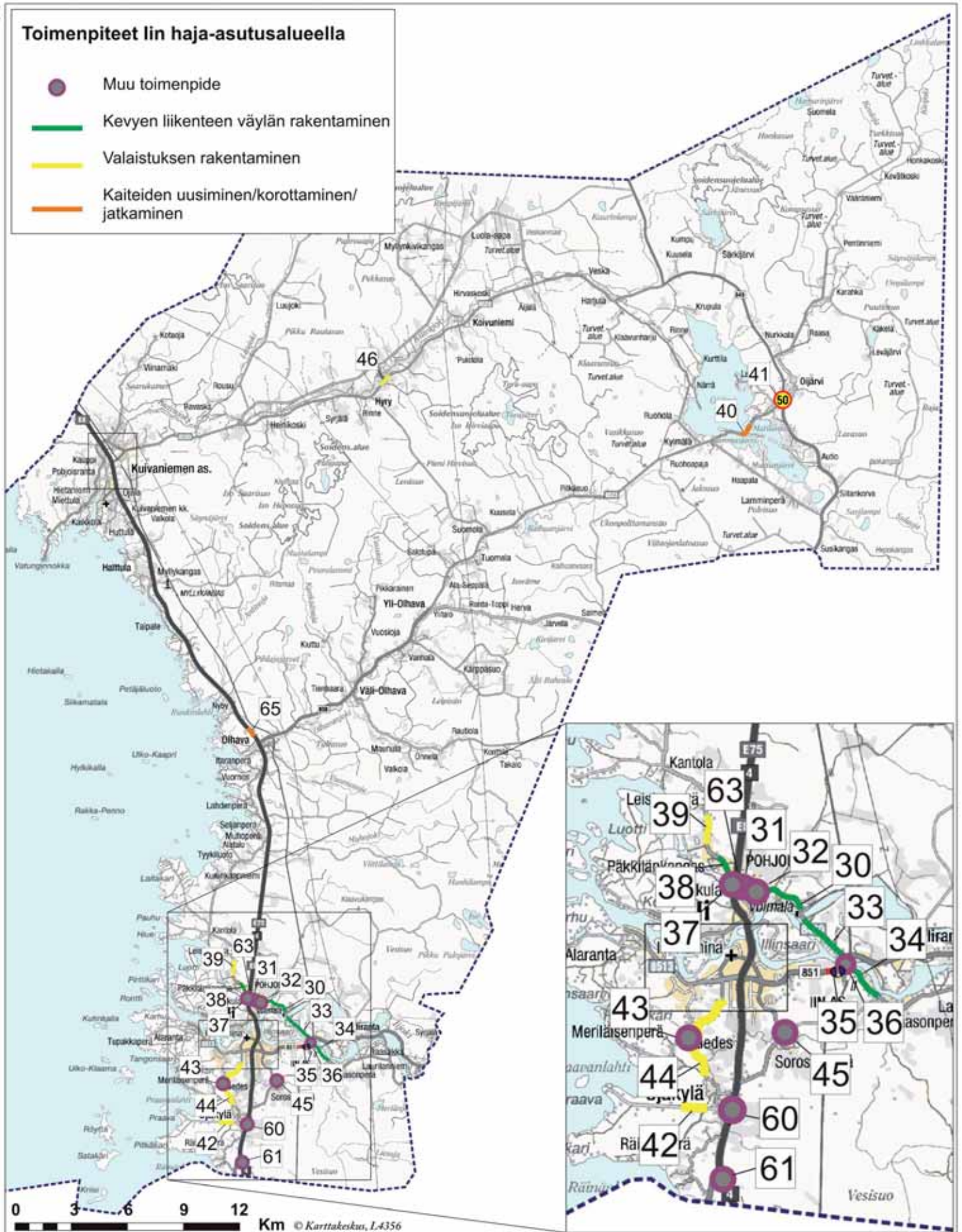
LIITE 1 2 (8)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähennemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireelli- syy- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
1	Haminantie	-	80	Kevyen liikenteen väylän jatkaminen puuttuvalle osalle (Puistotielle asti)	30			2	Kunta	
2	Haminantie	-		Korotettu suojatie R-kioskin kohdalle	10			1	Kunta	
		-		Linja-autopysäkkijärjestelyt torin kohdalla	15			1	Kunta	
3	Kisatie	-	230	Kevyen liikenteen väylä välille Kirkkotie - urheilukenttä	70			2	Kunta	
		-		Kirkkotien puoleisen pään liittymäjärjestelyt	25			1	Yksityinen, Kunta	
		-		Kisatien kattaiseminen ajoneuvoliikenteeltä kadun eteläpäästä (vain kevyen liikenteen yhteys)	10			2	Kunta	
4	Hallitie - Valtarantie	-	650	Uusi kevyen liikenteen väylä Alarannantien ja Kirkkotien välille	200			1	Kunta	
5	Hallitien, Valtarintien ja Koulutien liittymä	-		Liittymän muotoilu	10			1	Kunta	
		-		Kevyen liikenteen ylityskohta	10			1	Kunta	
6	Mt 8513 Alarannantie, Hallitien liittymä	8513/1/250		Loivapiirteinen hidastetöyssy	8	0,008	1,000	1	ELY	
7	Kauppatie välillä Asematie - Leipojantie	-		Kavennukset (ongelmana raskaan liikenteen oikaiseminen)	20			1	Kunta	
		-	500	Kevyen liikenteen väylä välille Asematie - Kauppurintie	150			1	Kunta	
		-	500	Kevyen liikenteen väylä välille Kauppurintie - Leipojantie	150			3	Kunta	
8	Kauppurintie	-	300	Kevyen liikenteen väylä	90			2	Kunta	
9	Mt 18756 Timpurintie välillä Asematie - Kauppurintie	18756/1/3810-4250	440	Kevyen liikenteen väylä (korotettuna)	130	0,002	0,015	1	ELY, Kunta	
		18756/1/3810		Kauppurintien ja Timpurintien liittymässä olevan nykyisen korotetun suojatien yhteyksien parantaminen	5	0,001	0,200	1	ELY, Kunta	
10	Mt 18756 Timpurintie, Verstaskujan/Sikalanjärventien liittymä	18756/1/4030		Korotettu liittymäalue	20	0,003	0,150	1	ELY, Kunta	
11	Pentintien ja Timpurintien välinen kevyen liikenteen väylä	-		Sekä Pentintien että Timpurintien liittymien muotoilu (autoliikenteen estäminen)	2			2	Kunta	
12	Pentintie, Källintien liittymien välillä	-		Hidastetöyssy	8			1	Kunta	
13	Mt 18756 Timpurintie Tikkasentien eteläpuoli	18756/1/3380		Loivapiirteinen hidastetöyssy	8	0,003	0,375	1	ELY, Kunta	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
14	Tikkasentie	-		Korotetut liittymäalueet Tikkasenkaaren molempiin liittyimiin	30			1-3	Kunta	
		-		Loivapiirteinen hidastetöyssi Tikkasenkaaren ja Kuusitien välille	8			3	Kunta	
15	St 851 Asematie	851/1/1400		Keskisaarekkeellinen suojatie (pesäpalkokentän kohta)	10	0,008	0,800	1	ELY	
16	Terveyskeskus	851/1/1540		Liittymäjärjestelyt (pysäköintialueen kulumasta lähtevän epävirallisen yhteyden sulkeminen, nykyisen oikean liittymän parantaminen ja selkeyttäminen sekä opastuksen parantaminen)	20	0,003	0,150	1	Kunta	
		-		Pysäköintialueen jäsentely ja invapaikan lisäys	10			1	Kunta	
17	Laaksontie	-		Kavennukset (myöhemmin katkaiseminen) /liikenteenohjaus toimenpiteet	10			1-3	Kunta	
18	Mt 8513 Alarannantie, Poolantien liittymä	8513/1/2205		Loivapiirteinen hidastetöyssi suojatien kohdalle	8	0,003	0,375	1	ELY, Kunta	
19	Mt 8513 Alarannantie, Salongintien liittymä	8513/1/2420		Loivapiirteinen hidastetöyssi	8	0,004	0,500	1	ELY, Kunta	
20	Mt 8513 Alarannantie	8513/1/2900-3200	300	Kevyen liikenteen väylän jatkaminen Tangontien liittymään asti	90	0,000	0,000	3	ELY, Kunta	
21	Mt 8513 Alarannantie, Tangontien liittymä	8513/1/3200		Liittymän muotoilu	10	0,001	0,100	2	ELY, Kunta	
22	Mt 18771 Konintie	18771/1/520, 18771/1/1050		Loivapiirteiset hidastetöyssyt 2 kpl	15	0,005	0,333	1	ELY, Kunta	
		18771/1/1666-3200	1534	Valaistuksen jatkaminen noin 1500 m	60	0,005	0,083	3	ELY, Kunta	
23	Mt 18755 Jokisuuntie, Rytikujan liittymä	18755/1/1115		Kevyen liikenteen ylityksen turvallisuuden parantaminen kevyen liikenteen väylällä	2	0,002	1,000	2	ELY	
24	Oikotie	-		Oikotien katkaiseminen ajoneuvoliikenteeltä (vain kevyen liikenteen yhteys)	5			1	Kunta	
25	Illinsaarentieltä hautausmaalle menevä tie	-		Kaksisuuntainen pyörätie -liikennemerkkit	1			1	Kunta	
26	St 851 Asematie, Timpurintien liittymä	851/1/630		Näkemien parantaminen (keskustan suunta)	10	0,014	1,400	1	ELY, Kunta	
	Yhteys Illinsaaresta Asematielle	-		Rakentaminen käynnissä	-			1	Kunta	
	Asuinalueet	-		Nopeusrajoitus 30 km/h	-			1	Kunta	
	Alikulutunnelit	-		Keskiviivan ja ajosuuntanuolten maalaus	-			1	Kunta	

Toimenpiteet lin haja-asutusalueella

- Muu toimenpide
- Kevyen liikenteen väylän rakentaminen
- Valaistuksen rakentaminen
- Kaiteiden uusiminen/korottaminen/jatkaminen

IIN HAJA-ASUTUSALUEELLE ESITETYT PARANNUSTOIMENPITEET *huom. Vt 4 parannustoimenpiteet on esitetty erillisessä taulukossa

LIITE 1

5 (8)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
30	Mt 8511 Virkkulantie välillä Pohjois-lin koulu - Raasakan voimalaitos	8511/1/350-2400	2050	Keuyen liikenteen väylän jatkaminen Pohjois-lin koulun kohdalta Raasakan voimalaitokselle asti	620	0,002	0,003	1	ELY, Kunta	
		8511/1/350-2400	2050	raskaan liikenteenohjaus toimenpiteet ja nopeusrajoitus 50 km/h	2	0,007	3,500	1	ELY	
31	Mt 8511 Virkkulantie, valtatie 4 liittymästä Koulun suuntaan	8511/1/30-70	40	Keuyen liikenteen väylän erottaminen piha-alueesta korottamalla väylä reunakivillä molemmilta reunoilta	10	0,001	0,100	2	ELY	
32	Mt 8511 Virkkulantie, Pohjois-lin koulun kohta	8511/1/350		Korotuksen parantaminen ja tehostaminen pollareilla	5	0,002	0,400	1-2	ELY	
33	Mt 8511 Virkkulantie välillä Raasakan voimalaitos - ratasilta	8511/1/2660-4480	1820	Keuyen liikenteen väylä välille Raasakan voimalaitos - ratasilta	550	0,001	0,002	2	ELY, Kunta	
34	Mt 18757 Maalismaantie	18757/1/25-400	375	Uusi keuyen liikenteen väylä välille ratasilta - Aseman koulu (suunnittelu käynnissä)	90	0,000	0,000	1	ELY, Kunta	
		18757/1/400-	1400	Keuyen liikenteen väylä koululta Maalismaan suuntaan n. 1 km	300	0,001	0,003	3	ELY, Kunta	
35	St 851 Asematie, Asemakylä (Asematie 311 kohdalla)	851/1/2994-3115	121	Keuyen liikenteen väylän erottaminen ajoradasta reunakivellä	20	0,001	0,050	2	ELY, Kunta	
		851/1/3115		Keskisaareke suojatiele (väylä vaihtaa puolta)	10	0,004	0,400	1	ELY, Kunta	
36	St 851 Asematie, Aseman silta	851/1/3410		Suojatiet sillalle	4	0,013	3,250	1	ELY	
		851/1/3550								
		851/1/3480		Sillan kaiteiden parantaminen	5	0,002	0,400	1	ELY	
		851/1/3360		Nykyisen suojatien havaittavuuden parantaminen (merkit ja niiden tehostevarret sekä väylän muotoilu ennen suojatietä)	3	0,008	2,667	1	ELY	
37	Pohjois-lin alikulkutunneli	-		Keskiviivan ja ajosuuntanuolien maalaus sekä näkemäraivaukset	2			1	ELY	
		-		Pysäkkiyhteiden parantaminen	15			1	ELY	
38	Mt 18772 Kantolantie	18772/1/0-2100	2100	Nopeusrajoituksen ajoratamaalaukset	2	0,002	1,000	1	ELY	
		18772/1/0-900	900	Keuyen liikenteen väylä Paasorannantien pohjoiseen liittymään asti	270	0,001	0,004	3	ELY, Kunta	
		18772/1/530 18772/1/1220		Loivapiirteiset hidastetöyssyt 2 kpl	15	0,004	0,267	1	ELY, Kunta	
39	Mt 18772 Kantolantie	18772/1/2070-2470	400	Nopeusrajoituksen 50 km/h jatkaminen noin 400 metriä pohjoisen suuntaan	1	0,000	0,000	1	ELY	
		18772/1/1430-2400	970	Valaistuksen jatkaminen noin 1 km.	40	0,003	0,075	3	ELY, Kunta	
40	Mt 8523 Olhavantie	8523/5/2521-2721	200	Vesistöpenkereen kaiteiden parantaminen/ korottaminen molemmilla puolilla tietä	20	0,000	0,000	2	ELY	
		8523/5/2371-2490 oik.	120	Kaiteen jatkaminen n. 120 metriä Olhavan suuntaan	10	0,000	0,000	2	ELY	

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
41	St 849 Oijärventie, välillä mt 5523 Olhavantien liittymä - kauppa	849/14/7480-15/450	680	Nopeusrajoituksen alentaminen 50 km/h:iin	1	0,001	1,000	1	ELY	
42	Praavantie	-	800	Valaistuksen jatkaminen noin 800 m	32			3	Yksityinen	
43	Mt 18754 Ojakyläntie, Meriläisentie/Pikkuniityntien liittymä	18754/1/2950		Liittymän jäsentely	10	0,000	0,000	2	ELY, Kunta	
44	Mt 18754 Ojakyläntie	18754/1/1693-4936	3243	Uusi tievalaistus puuttuvalle osalle	100	0,008	0,080	3	ELY, Kunta	
		18754/1/720 oik 18754/1/1000 vas		Lapsia -liikennemerkkit Härmänkujan liittymän molemmin puolin	1	0,000	0,000	1	ELY	
45	Mt 18756 Sorosentie ja Mäkeläntien liittymä	-		Liittymän parantaminen	20	0,001	0,050	1-3	ELY, Kunta	
46	Mt 8520 Hyry	8520/3/1074-1850	776	Valaistuksen jatkaminen Oijärven suuntaan noin 800 m	35	0,002	0,057	3	ELY	

KUIVANIEMEN PARANNUSTOIMENPITEET

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
50	Koulutie	-	200	Uusi kevyen liikenteen väylä Koulutien varteen/ kevyen liikenteen erottelu	60			1-3	Kunta	
		-		Hidastetöyssi	8			1	Kunta	
51	Vt 4 Kuivaniemen koulun kohdan alikulku	-		Keskiviivan ja ajosuuntanuolten maalaus	2			1	ELY	
52	Mt 8520 Oijärventie, Kaakisenkujan/Lohitien liittymä	8520/1/620		Kevyen liikenteen ylityksen turvallisuuden parantaminen	2	0,006	3,000	1	ELY	
53	Mt 8520 Oijärventie, Ratatien liittymä	8520/1/895		Keskisaareke suojatien kohdalle	10	0,004	0,400	1-3	ELY, Kunta	
54	Mt 8520 Oijärventie, Putkinotkontien liittymä	8520/1/1425		Keskisaareke suojatien kohdalle	10	0,002	0,200	1-3	ELY, Kunta	
55	Vanhatie	-		Valaistuksen jatkaminen / parantaminen				3	Kunta	
56	Vanhatie, Koulutien liittymä	-		Liittymän jäsentely (vaatii tarkempaa suunnittelua)	25			1	Kunta	
	Mt 8520 Kuivaniemen taajaman suojatiet	-		Suojatiemerkkien varsien tehostemerkinnät	5			1	ELY	
	Mt 8520 Töyssymerkinnät	-		Töyssyistä varoittavana merkinä käytetään merkkiä nro 141 "Epätasainen tie". Yksi merkipari töyssyjä olevalle välille riittää, jolloin merkin yhteydessä lisäkilpi "Alueella töyssyjä"	2			1	ELY	

VALTATIEN 4 PARANNUSTOIMENPITEET

LIITE 1

8 (8)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
60	Vt 4 Ouluntie, Mt 18754 Ojakyläntien liittymä	4/409/1952		Liittymän parantaminen	20	0,008	0,400	1	ELY	
61	Vt 4 Ouluntie, leveäkaistatien päättymiskohta	4/407/7361		80 km/h nopeusrajoituksen alkamiskohdan siirtäminen n.200 m Oulun suuntaan	1	0,007	7,000	1	ELY	
		4/407/7450-7750	300	Reunapaaluilla tien kavennuksen tehostaminen	2	0,015	7,500	1	ELY	
62	Vt 4 Nelostie, mt 18810 Kirkkotien liittymä	4/416/5565		Väistötie (rakennussuunnitelma olemassa 2007)	40	0,028	0,700	2	ELY	
63	Vt 4 Mt 8511 Virkkulantien/mt 18772 Kantolantien liittymä	4/411/0		Liittymän kanavointi (parantamissuunnitelma olemassa)	140	0,027	0,193	1	ELY	
64	Vt 4 Illinsaarentien liittymä	4/410/845		Liittymän parantaminen	25	0,004	0,160	2	ELY	
65	Vt 4 Olhavan pohjoispuolella	4/414/975-1225 oik.	250	Kaiteen jatkaminen kallioleikkauksen kohdalla	10	0,008	0,800	1	ELY	
66	Vt 4 liittymät (mt 18753 Räänänperäntie, mt 18754 Ojakyläntie, mt 18756 Sorosentie ja Härmänkuja, Sahatienliittymä, lin kiertoliittymät, mt 8511 Virkkulantie/18772 Kantolantien pohjoinen liittymä, mt 18799 Seljänperän molemmat liittymät, Pysäkkien liittymä, mt 18810 Kirkkotie, mt 8520 Oijärventie/Vanhatie, mt 18813 Viinamäentie/mt 18811 Pohjoisrannantie)	4/409/1076, 4/409/1946, 4/409/2748, 4/409/3021, 4/409/4961, 4/409/5905, 4/410/0, 4/411/0, 4/412/3098, 4/413/0, 4/413/2788, 4/416/0, 4/416/5565, 4/417/0, 4/417/1247		Liikenteenjakajien tehostevarret	15	0,135	9,000	1	ELY	
	Vt 4			Hirviatajärjestelyt						
	Vt 4			Yksityisieliittymäselvitys						
	Vt 4			Suunnitelmat: - Vt 4 välillä Pohjois-Ii - Kuivaniemi (keskikaiteelliset ohituskaistat, liittymäjärjestelyt sekä hirviadat) - Vt 4 Sorosentien liittymän liikennevalot (varautuminen myös Leipojantien liittymän liikennevalo-ohjaukseen) - Vt 4 kehittäminen lin kohdalla (keskustaajaman osayleiskaavan laajennus) - Vt 4 parantaminen, kevyen liikenteen järjestelyt Olhavan kohdalla (kevyen liikenteen väylä välille Seljänperä - Olhava sekä kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen Olhavan sillan kohdalla)						

* PIKATOIMENPITEET

* Toimenpiteet eivät näy kartalla

LIITE 2

1 (1)

Nro	Sijainti	Tieosoite (tie/osa/etäisyys)	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onn. vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyys- luokka	Vastuutaho	Toteutettu
PI1	Kauppatie välillä Asematie - Kauppurintie			Kuorma-autolla ja pakettiautolla ajo kielletty merkkeihin lisäkilvet "Koskee läpiajoa Leipojantielle" ja "Koskee läpiajoa Asematielle". Myös Asematielle läpiajokiellosta ennakkomerkit.				1	Kunta	
PI2	St 851 Asematie, Mt 18756 Timpurintien/Asemantien liittymä sekä Varsitien liittymä			Näkemäraivaus				1	ELY	
PI3	Mt 8513 Alarannantie, Vaihtometsäntien liittymä			Näkemäraivaus				1	ELY	
PI4	Mt 8511 Virkkulantie, Pohjois-lin koulun kohta			Liittymien näkemäraivaukset				1	ELY	
PI5	Mt 18754 Ojakyläntie, Praavantien liittymä			Liittymän näkemäraivaus				1	ELY	
PI6	Mt 18756 Sorosentien ja Mäkeläntien liittymä			Näkemäraivaukset				1	Yksityinen, Kunta	
PI7	Mt 18757 Maalismaantie, Aseman koulun liittymä			Koulun opasteviitta				1	Kunta	
PI8	St 855 Oijärventie/Vaaraojantien, mt 8523 liittymä			Talvinopeusrajoituksen 70 km/h jatkaminen Oijärven suuntaan noin 400 metriä (nykyisin nopeusrajoitus alenee Oijärven suunnasta vasta liittymän jälkeen)				1	ELY	
PI9	Mt 18758, Raasakantien liittymä			Kolmion lisääminen Raasakantien yksityisliittymään				1	Yksityinen	
PI10	St 851 Asematie, Kauppilantien liittymä			Liikennemerkin nostaminen, Näkemäraivaus				1	ELY	

LIITE 3: YHTEENVETO LIIKENNETURVAN MATERIAALEISTA

LAPSET JA KOULUIKÄISET

Turvapupu, www.turvapupu.net - lasten liikennekasvatusaineistoa mm. kysymyksiä, väritystehtäviä, pelejä

Vili Vyötiäinen, <http://www.liikenneturva.fi/buddy/fi/index.html> - lasten liikenneturkka, jossa tietoa ja tehtäviä.

Liikennekasvatuksen työkalupakki, www.liikenneturva.fi/tyokalupakki - oma sivusto, josta löytyvät mm. seuraavat aineistot:

- Tuoreimmat liikenneturvan uutiset ja tiedotteet
- Laaja sivusto koulujen liikenneturvallisuuustyöhön ja liikenneturvallisuussuunnitelman laadintaan: <http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/liikenneturvallisuussuunnitelma/index.php>
- Kolhuitta kouluun I (liikenneturvallisuusrastit) ja II (liikenneturvallisuustehtäviä yläkouluun) -aineistot
- Liikenneturvallisuusteemat päivähoitossa -sivusto, jossa paljon aineistoa: [http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/paivahoidon liikenneturvallisuusteemat/index.php](http://www.liikenneturva.fi/multimagazine/web/paivahoidon_liikenneturvallisuusteemat/index.php)
- Lisäksi aineistoa seuraava otsikoinnin mukaisesti:
 - Liikennekasvatus (yhteenveto varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen, paljon materiaalia)
 - Autossa matkustaminen (materiaalia ja tietoa koululaiskuljetuksista ja bussilla sekä taksilla matkustamisesta)
 - Jalankulku (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Pyöräily (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Mopoilu (liikennesäännöt, tilastot, tehtäviä, aineistoja)
 - Turvalaitteet (tietoa turvalaitteista ja tehtäviä)
 - Liikenneympäristö (vaaranpaikkojen kartoitus ja tehtäviä)

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/lapset)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/lapset/index.php> lisäksi paljon tietoa lasten liikenneturvallisuudesta ja liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat aineistot:

- Koulu- ja päivähoitokuljetukset, oma sivusto jossa tietoa ja mm. opas koulukuljetusopas: <http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/lapset/koulukuljetus.php>
- Turvallisuus on pieniä tekoja - työ kunnissa, tietoa kuntateemasta sekä seuraavat aineistot:
 - Kalvosarja: Lasten liikenneturvallisuus (PowerPoint ladattavissa)
 - Esite: Lapsella on oikeus turvalliseen liikkumiseen (pdf ladattavissa)
 - Juliste: Anteeksi, onko sinulla muutama sekunti aikaa? (pdf ladattavissa)
- Turvallisesti tien yli ja turvaa lapsen koulutie -aineistot
 - Tarkistuslista koulun liikenneturvallisuus-toimia varten opettajille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus oppilaille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus lasten vanhemmille (pdf ladattavissa)
- Lasten turvalaitteet autossa – tietoa lapsen kuljettamisesta autossa

NUORET

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/nuoret)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/index.php> on tietoa nuorten liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat materiaalit:

- Mopoilu
 - Minä ja mopo, DVD (näyte ladattavissa sivuilta), keskustelun pohjaksi
 - Sinä, mopo ja liikenne -juliste
 - Mopoilijoille tarkoitettu opas (pdf ladattavissa sivustolta)
 - Pidä pelivaraa mopoilija -kalvosarja (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Kirje mopoilijan vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Esitys: Mopotietoutta vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
- Ideoita ohjaajille liikenneaiheen käsittelyyn nuorten ryhmissä (pdf ladattavissa)
- Turvallisesti harrastuksiin, tietoa ja materiaalia: http://www.liikenneturva.fi/turvallisesti_harrastuksiin.php. Sivustolta on ladattavissa opas ohjaajille harrastusmatkojen turvallisuuden edistämiseksi sekä oppaan tueksi Power Point -esitys ohjaajien koulutustilaisuuksissa ja vanhempainilloissa käytettäväksi.

LIITE 3: YHTEENVETO LIIKENNETURVAN MATERIAALEISTA

Liikennekasvatuksen työkalupakki:

http://www.liikenneturva.fi/tyokalupakki/liikennekasvatus/toisen_asteen_koulutus/index.php, josta löytyy tietoa toisen asteen koulutuksen liikennekasvatuksesta ja mm. seuraavat aineistot:

- Liikenneturvan tuottamassa Jarmon pitkä matka-elokuvassa liikenneonnettomuudessa loukkaantunut nuori kertoo omasta onnettomuudestaan. Lisätiedot ja näyte:
http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/jarmon_pitka_matka_video.php
- Liikenneturvan Menossa mukana -toiminnassa liikenneonnettomuudessa vammautuneet nuoret vierailivat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa kertomassa oppilaille omasta onnettomuudestaan ja sen vaikutuksista elämäänsä. Lisätiedot:
http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/menossa_mukana.php
- Liikenneturvan tuottamassa Elämää täysillä -videossa nuoret kertovat tuntemuksistaan sen jälkeen, kun kolme heidän ystäväänsä oli kuollut ja yksi loukkaantunut vakavasti liikenneonnettomuudessa. Mukana aineistossa on myös tukiaineisto opettajille keskustelun pohjaksi. Lisätiedot ja näyte:
http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/elamaa_taysilla.php

AIKUISET

Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/aikuiset)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/aikuiset/index.php> on tietoa työliikenteen turvallisuuden parantamisesta sekä mm. seuraavat materiaalit:

- Työ ja liikenne -opas (pdf ladattavissa)
- Työ ja liikenne -esite (pdf ladattavissa)
- Lomakkeita (kaikki ladattavissa sivuilta word -muodossa):
 - Työmatkojen ja työasiamatkojen kartoitus
 - Työliikenteen yleiskartoitus
 - Työhön liittyvien matkojen vaaranpaikat
 - Vaaratilanneselvitys
 - Liikenteestä aiheutuvien riskien arviointi
 - Työajoon liittyvien riskien kartoitus

IÄKKÄÄT

Liikenneturvan internet-sivuilta (liikennekasvatus/iäkkäät)

<http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/index.php> löytyy tietoa tarjolla olevista koulutuksista ja mm. seuraavat materiaalit:

- Liikennenympäristön vaaranpaikkakartoitus iäkkäille, omalta sivustolta tietoa sekä toimintamalli, esite ja lomake ladattavissa. Lisäksi yhteenvetoja toteutetuista kartoituksista. Linkki:
http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/liikennenympariston_vaaranpaikkakartoitus.php
- Autoillen kaiken ikää -opas (pdf ladattavissa)
- Ikäkuljettajan itsearviointi -opas (pdf ladattavissa)
- Iäkkäiden turvallisuusteemat (pdf ladattavissa)
- Läkäsasioihin perehdytetyt Liikenneturvan kouluttajat, linkki omalle sivulle
http://www.liikenneturva.fi/fi/kuljettajien_jatkokoulutus/iakkaat/iakaskouluttajat.php
- Vinkkejä hoitajille, linkki omalle sivulle
http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/turvallisuus/vinkkeja_hoitajille.php

KAIKILLE IKÄRYHMILLE materiaalia liikenneturvallisuustyöhön voi tilata Liikenneturvan Turvapuodista:

<http://www.liikenneturva.fi/fi/turvapuoti/index.php>

Liikenneturvan internet-sivut www.liikenneturva.fi

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus
Veteraanikatu 5
PL 86, 90101 Oulu
puh. 020 636 0020
www.ely-keskus.fi